ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
22. 3. 1985 ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLVI ● 40 ДИН ● БРОЈ 1734

αβγ

RIPLEY

ВЕРОВАЛИ ИЛИ НЕ!

ЗА ДВОРАЦ ШПАНСКОГ ВЛАДАРА КАРЛА I, КОЈИ ЈЕ 1526. ГОДИНЕ САГРАЂЕН У ГРАНАДИ, МОРАЛО ЈЕ БИТИ СРУШЕНО ПОЛА СТАРОГ ГРАДА, КАКО БИ СЕ РАШЧИСТИО ТЕРЕН. КАРЛО I НИЈЕ ЧАК НИ ПОСЕТИО ДВОРАЦ, КОЈИ ЈЕ СТАЈАО ПРАЗАН И НЕДОВРШЕН, СВЕ ДОК 400 ГОДИНА КАСНИЈЕ НИЈЕ БИО ПРЕТВОРЕН У МУЗЕЈ.

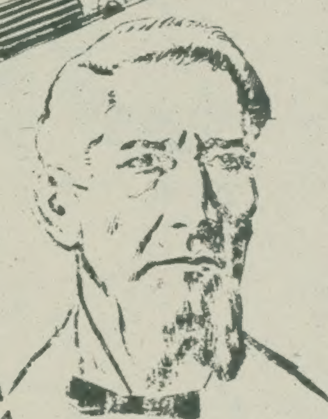

ПРВИ БУФАЛО БИЛ

ВИЛИЈЕМ МЕТЈУСОН ИЗ ВИЧИТЕ /КАНЗАС/, ЛОВАЦ И ОСНИВАЧ ГРАДА ВИЧИТЕ, ДОБИО ЈЕ НАДИМАК БУФАЛО БИЛ ЈЕР ЈЕ, ЛОВЕЋИ БУФАЛА, СПАСАО ГЛАДИ НАСЕЉЕНИКЕ. БИЛО ЈЕ ТО 1860, СЕДАМ ГОДИНА ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ БИЛ КОДИ - БУФАЛО БИЛ, КОГА МИ ЗНАМО - УЗЕО ОВО ИМЕ.

ИГРА ОБЛАКОДЕРА

ДОГОНИ ИЗ ЗАПАДНЕ АФРИКЕ ИЗВОДЕ ПЛЕМЕНСКУ ИГРУ НОСЕЋИ МАСКЕ ИЗРЕЗБАРЕНЕ ОД ЧИТАВОГ СТАБЛА. СВАКА ИМА 50 КИЛОГРАМА И ВИСОКА ЈЕ ТРИ МЕТРА. ИГРАЧИ СЕ СПУШТАЈУ НА КОЛЕНА И САВИЈАЈУ ГЛАВЕ СВЕ ДОК ВРХ МАСКЕ НЕ ДОДИРНЕ ЗЕМЉУ, А ЗАТИМ МОРАЈУ ДА МАСКЕ-ОБЛАКОДЕРЕ ПОДИГНУ СНАГОМ СВОЈИХ ВРАТНИХ МИШИЋА.

НЕБЕСКИ СКАКАЧ

ЈЕ БАЛОН ОД 680 KG, ПУНИ СЕ СА 588 M^3 ТОПЛОГ ВАЗДУХА, ТРОШИ САМО 37 ЛИТАРА ГОРИВА И МОЖЕ ЦЕО ДА СЕ СПАКУЈЕ У ПРТЉАЖНИК АУТОМОБИЛА.

Слатководна РИБА

ЕВРОПСКИ ЧИКОВ (MISGURNUS FOSSILIS) ОБИЧНО МИРНО ЛЕЖИ У МУЉУ, АЛИ НАГЛО „ПОЛЕТИ" КАО СТРЕЛА КАД ПРЕДОСЕТИ ЗЕМЉОТРЕС.

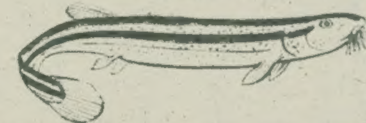

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● познати западнонемачки падобранац Еди Беј однедавно скаче са даском за серфинг (јахање на таласима). Његов пад са висине од 4000 метара је прилично успорен због лежећег положаја тела, тако да Беј у ваздуху изводи разне фигуре. Важно је само да се падобран отвори на време и да падобранац атерира на воду.

●●● ђаци из Новог Јужног Велса (Аустралија) више не морају да страхују да ће због несташлука или лоше оцене у школи добијати батине. Одлуку су недавно донели наставници ове покрајине и тако поништили стари енглески закон о шибању ученика.

●●● по мишљењу индијских стручњака за тв-антену најбоље може да послужи – кокосова палма. Испитивања су показала да њено дрво изванредно проводи високофреквентне сигнале, да није као уобичајене металне тв-антене подложно корозији и, што уопште није неважно, представља приличну уштеду материјала у земљи где се телевизија нагло шири.

●●● у раскошно уређеним хотелским собама у туристичком месту Ханалеј на Хавајима телефони више не звоне – сад цвркућу попут птица.

●●● загребачки трговац Давид Шварц (1852–92) први је у свету направио ваздушни брод круте конструкције с алуминијумским костуром. Пробни лет извршен је тек после Шварцове смрти, у Берлину 1897, али се нимало славно није завршио: због квара на мотору брод се разбио о земљу. Шварцове проналаске касније је откупио Фердинанд Цепелин и искористио их за изградњу својих чувених ваздушних лађа.

●●● у Селзитер Баду у СР Немачкој извесни Ролф Тојеркауф спровео је од месне пиваре до своје куће цеви у дужини од 300 м. Пивара му сваког месеца испоставља рачун за попијено пиво које Ролф точи из славине у својој кухињи.

●●● на једној фарми у близини Салерна на Сицилији нека вредна кока снела је јаје тешко 200 g, дугачко 10 а широко 6 cm. Ово није први пут да се на овом имању догађају „чуда": пре извесног времена овде је рођен зец са три увета, а излегло се и пиле са четири ноге.

●●● да постоје мајмуни са потпуно белом длаком? Исправније је рећи да су постојали јер је остао само један једини. „Снежна пахуљица", како га зову, стар је две године и становник је зоолошког врта у Барселони. Научници покушавају да пронађу начин како да овој врсти продуже живот, али то засад изгледа немогуће јер је „Пахуљица" сама самцијата на свету, не постоји ниједна женка потпуно бела као он.

ЈОВАНА ВЕЛИКОГ СРЦА

– АКО НЕЋЕ РЕЋИ МИЛОМ, СВЕЖИТЕ ЈЕ ЗА ДРВО И МОКРИМ КОНОПОМ ПО ЊОЈ! – ВИКНУО ЈЕ ГЛАВАР ОКУПЉЕНОМ НАРОДУ

Нико Крушка из Добрског Села у ријечкој нахији месецима није имао мира. Само ћути и пуши. Ноћу му најтеже. Никако сан да дође на очи, да бар за тренутак побегне у неки други свет. С трпезе узме тек залогај-два, колико да завара глад. Забринула се и жена му Јована. Види, човек јој копни, избегава је. Покушала је да из њега извуче неку реч, ал' Нико би само окренуо главу у страну, поћутао тренутак-два и изишао. Да обиђе имање, рекао би јој.

Не ћути Нико узалуд, знала је, за ових неколико година откако је дошла у његову кућу никад није био овакав. Увек разговоран, и с њом и са свима који су навраћали. Можда га мучи што немамо деце, мислила је Јована. Једном се око огњишта причало о томе, рођаци се забринули што им братственик нема порода. Нико их је љутито пресекао. Даће бог, рекао је. О томе се више, бар јавно, није говорило у његовој кући. Чак би и Марија, најбоља Јованина друҗбеница, замукла кад би јој се Никова жена пожалила.

Марија је почела да избегава Јовану. Долазила је све ређе, па и престала. Изговарала се да не може да стигне, браће је много, сваки понешто тражи од сестре.

Обрукала сам дом

А онда је, једне вечери, Марија с конопом скривеним под пазухом отишла у појату. Преко греде је пребацила уже, направила омчу, попела се на кочић за везивање стоке и скочила....

Кад је дошла себи, лежи у кревету, поред узглавља јој браћа. Дуго нису ништа говорили. Сви ћуте, само је гледају, мада је у ваздуху лебдело питање – зашто?

– Остала сам без образа, дому бруку донијела... чекам дијете – најзад се јавила Марија.

Најстарији брат шчепао је за рамена тражећи да му каже с ким је згрешила, ко је осрамотио њихову кућу. Узалуд. Од Марије више није могао ни реч да извуче. И да није било разумнијих, брат би је на постељи сабљом исекао. Једино тако, мислио је, могла је да се спере љага с њихове куће. На крају, после дужег већања и уз присуство капетана Марка, одлучено је да се читава ствар разјасни сутрадан на збору.

Никад се пред црквом у Добрском Селу није окупило толико света. Никад није било ни оваквог суђења – судило се девојци која је окаљала образ куће и носи ко зна чије дете. Била је то брука и за село. По читавој Црној Гори причаће се о Добрњанима. Капетан Марко, главар села, позвао је окупљене да донесу правичну пресуду коју ће писар Јово унети у бележницу а он потврдити.

Илустровао Драгутин Кнежић

Почело је испитивање девојке. Ко је отац детета које носи? Ко? Марија као камен – оборила поглед, ни реч да проговори.

– Ако неће рећ' милом, а ви је свежите за дрво – викнуо је разљућени капетан. – Мокрим конопом по њој, па ће рећ'...

Судите мени!

Са стране стоји Нико Крушка. И он оборио поглед. Поред њега Јована кришом отире сузе, жао јој друҗбенице. Бар да јој се Марија раније поверила, можда би нашла начина да јој помогне. Овако...

И док се многи нећкају да узму мокри конoп у руке – срамота је дићи руку на жену, па још кад није твоја – свезаној девојци је, на изненађење свих, пришао Нико Крушка.

– Добрњани, кад знате за гријех, знајте и за грешника. Дијете је моје, а ви ми судите – повика да га сви чују.

Људи с почетка зањуташе, а онда наста пометња. Једни захтевају да се грешнику одмах одсече глава, други да се казни девојка. Најгрлатија су била Маријина браћа, упорни су да својим рукама пресуде човеку који је насрнуо на част њиховог дома. На крају је пала пресуда: стрељати Ника Крушку. Стрељати га, али ко ће то да уради? Опет нећкање, узмицање.

Ко зна докле би то потрајало и како би се завршило да пред збор, као да је одједном постала старица, није изишла Јована.

– Људи и браћо! – њен глас, иако напукао од бола, надјача гомилу. – Ова срамота највише се тиче Ника, Марије и мене. Нико није крив за њу. Ја сам. Да сам му дала порода, до овога не би дошло и не би, овако испљуван, данас стајао да му ви судите. Ја му од данас више нисам жена, то је Марија коју је бог благословио да му подари наследника...

Светина је заћутала. Овде је јунаштво само за мушкарце. Шта се ово данас збива?

☆ ☆ ☆

Истог дана, каже прича, у истој цркви пред којом им се судило, Нико и Марија су се венчали. Јована је била кума. Прича, разуме се, не заборавља да су Нико и Марија живели дуго и срећно и изродили све саме јунаке. О оном правом јунаку, Јовани, више ни речи. Бар не у овој причи.

На светлост поново изнео:
Петар Милатовић

ИСТАНБУЛ

ЗБОГОМ ЕВРОПО

ГРАД НА СЕДАМ БРЕЖУЉАКА И ДВА КОНТИНЕНТА

У ИСТАНБУЛ, КАЖУ, ТРЕБА ТРИПУТ ДОЋИ: ДА БИСТЕ ГА ВИДЕЛИ, ЗАТИМ УПОЗНАЛИ И, НАЈЗАД, СХВАТИЛИ ДА ВАМ ЈЕ ТОЛИКО НЕПОЗНАТ КАО ДА У ЊЕМУ НИКАД НИСТЕ БИЛИ

Освајач који загосподари Истанбулом, управљаће светом – рекао је једном Наполеон. Његова предвиђања се нису обистинила, али је чињеница да је овај град, смештен на раскрсници важних путева, био мета многих освајача.

Истанбул је једини град на свету који лежи на два континента: пола у Европи, пола у Азији. Основао га је Константин Велики између 326. и 330. на месту грчког града Византа који се, опет, развио од малог трачанског утврђења. Од 395. до 1453. био је престоница Византије, а од 1453. до 1923. главни град Турске. Његова историја испуњена је борбама, смењивањем империја и цивилизација од којих је свака оставила понешто од своје величине. За њега су се тукли Византинци и Трачани, Латини и Сарацени, Монголи и Турци, па није чудно што је пун споменика и легенди везаних за њих.

Царски ризничари из Истанбула пребројавали су харач из половине света, лепотице са Балкана, Кавказа, Крима, из Сирије и са острва у Средоземном мору доводили су у хареме султана, везира и паша, одавде су султани слали изасланике у бројне пашалуке да бране границе Турске и шире их. Сваке седме године хиљаде дечака из поробљених земаља, данак у крви хришћанских поданика, стизало је царским друмовима у град на Босфору да би суровом стегом и војничким васпитавањем од њих створили јаничаре, најбољу војску оног доба.

Ататурук је изабрао Анкару

У Истанбул се и данас улази као пре две и више хиљада година – кроз уску капију у дебелим зидинама којима су Византинци опасали град да би га сачували од упада варвара. Прошлост нигде није толико жива и свежа као у овом граду на седам брежуљака и три обале који је већ нанизао више од 2800 година. Старо и ново се толико преплићу да је немогуће одредити где се завршава једно, а почиње друго.

Ту је римски хиподром са египатским обелисцима, Аја Софија (византијска црква јединствене архитектуре), Плава џамија (најлепше дело турске уметности из 17. века), Топкапи сарај (дворац турских султана до 1853, а сада музеј с једном од нај-

ДОБАР ДАН АЗИЈО!

ређих колекција порцулана из свих крајева света), саркофаг Александра Великог, ризница султана, збирке оружја, хареми, купатила. Ту је и тврђава султана Бајазита коме је после косовске битке кнегиња Милица дала за жену своју најмлађу кћер Оливеру и палата великог везира Мехмед-паше Соколовића који је дао да се подигне чувена ћуприја на Дрини.

За Истанбул, град са четири имена (некад Визант, Константинопољ, Цариград) одвајкада, па и данас, важи да је држава у држави. Од 1923. када је Мустафа Кемал, познатији као Ататурк (Отац Турске), за седиште нове републике изабрао Анкару, Истанбул није главни град, али је и даље највећи трговачки, економски, индустријски, туристички и спортски центар Турске.

Дечаци са послужавницима

Подигнут на обалама Босфора, Мраморног мора и Златног рога, на граници Европе и Азије, Истанбул на чудесан начин уједињује савремена достигнућа Запада и шароликост Оријента.

Најгушћи део града је на европској страни, око Златног рога, уског залива који задире седам и по километара у центар. Поред супермодерних продавница у улици Истиклал постоји и чувена Капали чаршија (покривена), прави лавиринт минијатурних дућана у којима можете да купите све што вам падне на памет: од средњовековних наргила до најмодернијих радио-апарата. На све стране вика, ценкање, мирис пржене кафе, ђевреци, бурек, тулумбе, ратлук... На сваком кораку пију се чај и кафа. Разносе их дечаци, и то у малим чашама на послужавницима вешто се пробијајући кроз светину а да не проспу ни кап. Дневно продају и по две хиљаде чаша!

Настављате кривудавим сокацима. У древним кућерцима са високим доксатима тиска се неколико генерација под једним кровом.

Удаљеност између појединих делова града износи и по неколико десетина километара. Аутобуси, трамваји и тролејбуси не могу да превезу све житеље Истанбула и туристе из целог света, али ту је око двеста хиљада таксија и много популарних долмуша, приватних минибуса.

У последње време ничу нови, модернији квартови Истанбула. Пре неколико година објављено је да град има око три милиона становника. Тачан број готово је немогуће установити – привучени сјајем града и надом да ће ту наћи себе, млади из најудаљенијих крајева земље буквално хрле у Истанбул. Само мали број, наравно, ту и оствари свој сан.

У Истанбул, кажу, треба трипут доћи. Први пут да бисте га видели, други пут да бисте га упознали, а трећи пут да бисте закључили да вам је исто толико чудесан и непознат као да никад у њему нисте ни били.

С. Ивановић

НЕКЕ МНОГО УМЕШНЕ ПАТКЕ

Пол Гети, који је био један од најбогатијих и најштедљивијих људи на свету, нити је волео, нити приређивао шале. Али, једном му је пословни партнер толико додијао причама о лову на дивље патке да је милијардер хитно набавио две и ставио их у каду допола напуњену водом у купатилу апартмана за госте.

Кад се пријатељ ловац вратио и у купатилу открио патке, слетео је низ степенице да домаћина обавести о крајње необичној појави.

– Мора да су улетеле кроз прозор – без узбуђења је рекао Гети.

– То сам и ја помислио – на то ће гост – само ми није јасно како су одврнуле славину и напуниле каду.■

УБИ МЕ ВАША БРИГА

Глумац Џон Баримур је пред крај живота био често болестан. Лекари су му преписали веома строг начин исхране и, уопште, смањили му малтене све активности. Једном приликом, после скромне вечере, медицинска сестра упитала је глумца да ли још нешто жели.

– Чита ми се, али се плашим да ми не донесете поштанску марку, на њој има најмање текста.■

ВЕЛИКИ У СВЕМУ

Биће да ни пре четири стотине година до места на гробљу није било ни лако ни јевтино доћи, јер је чувени венецијански сликар Тицијан (1489–1576) пристао да цркви у замену за парцелу на гробљу наслика једну слику.

Пристао, па се предомислио. Јер, када је платно било довршено, слика је добила такве похвале да се уметнику учинило како му следује већа парцела. Црквени оци су одлучно рекли „не”, а Тицијан одбио да им преда обећано платно.

Пошто је прошло неколико недеља, уметника је посетио један изасланик цркве да га наговори да ипак поштује првобитни договор.

– Знате, ви овај спор не можете да добијете. Црква може да чека дуже од вас. Њој се не жури да добије слику – објаснио је.

– Ни мени се не жури да добијем целу парцелу – одговорио је тврдоглави Тицијан.

На крају је попустила црква. Тицијан је у то доба имао 87 година. Тачно толико је и живео, осамдесет седам година. Да су црквени оци почекали само још који месец... ■

МЕСЕЧИНА ПО НАРУЏБИНИ

И у викторијанским календарима биле су означене Месечеве мене и један енглески разбојник користио је тај податак да би избегао затвор или, чак, смртну казну. Када би у Олд Бејлију, чувеном енглеском суду који постоји и данас, сведок оптужбе изјавио да је разбојника јасно видео и признао при пуној месечини, овај је тврдио да те ноћи на видику није било Месеца и, као доказ, вадио календар. Хтели-не хтели морали су да га пусте.

Много касније откривено је да је лукави разбојник добро платио за штампање личног календара у којем су Месечеве мене биле погрешне. На суду се никад нико није сетио да његов календар упореди с неким другим. ■

НЕ, ГОСПОЂО, ЈА САМ КОЊ!

Пред хотелом „Плаза” у Њујорку одиграла се следећа сцена: нека странкиња стала је задивљено пред кочијама које вуку коњи (те кочије остале су као обележје прошлих времена). Гледала је коња помно добрих петнаестак минута. Онда се обратила човеку који је стајао у близини питањем: „Да ли сте ви кочијаш?” На то јој овај мирним гласом одговори:

– Не, госпођо, погрешили сте, ја сам коњ. ■

БЛИСКЕ ЖИВОТИЊЕ И ДАЛЕКИ БРАТ

Абрахам Литвински је тестаментом оставио сву своју имовину, која се процењује на око милион и по долара, зоолошком врту у Тел Авиву (граду у којем је живео) и Друштву за заштиту животиња.

Његов брат Хаим само што није пао у несвест кад је опорука прочитана. Сада на све начине покушава да тестамент оспори. Има мало наде да ће му то и поћи за руком.

Хаимов гнев сасвим је разумљив кад се има у виду да му је Абрахам преписао, веровали или не, два цента!■

МИ ВАМА ЛИЦЕ, ВИ НАМА ДЕЛОВЕ

Рекламира се како ко зна и уме, један козметичарски салон из Тампе на Флориди овако:

„ДАЋЕМО ВАМ НОВО ЛИЦЕ
УКОЛИКО ЈОШ ИМАТЕ СТАРЕ ДЕЛОВЕ”■

ЧЕКАЈУЋИ ГОСПОДАРА

Немачки овчар и даље чека. Пре две године оставио га је власник на московском аеродрому, сео у авион и – отишао. Не зна се ни ко је тај човек био, још мање зашто је оставио свог верног чувара. Сваком новом „господару” немачки овчар се опире, бесно лаје и одбија да се помакне.

Прати све авионе који слећу и узлећу у нади да ће се прави господар ипак вратити.■

КАКО СЕ ЏЕКЛИН ОСТВАРИЛА

Домаћица Џеклин Формен доспела је на суд. Оптужба је била кратка. Робна кућа из Бостона, у држави Масачусет, терети је да није платила велики рачун. Џеклин је купила фрижидер, машину за прање веша, усисивач, фен, тостер, колор-телевизор и електричну четкицу за зубе. И пре се догађало да људи купе ствари па их касније не плате или плаћање одлажу у бескрај. Судију је изненадило што је Џеклин Формен све ове електричне апарате однела у колибу у којој нема струје! Ево како се она бранила на суду.

– Кад год сретнем неку од сусетки она ми се похвали понеким новим електричним апаратом.

То више нисам могла да издржим. Одлучила сам да и ја све то покупујем.

– А шта је на све то рекао ваш супруг? – питао је судија.

– Он је за себе наручио електрични бријач и бушилицу!■

Илустровао Зоран Јовановић

БИЛО ЈЕДНОМ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ СКУПЉАО УШИ

Илустровао Брана Јовановић

ПО ЗАКОНУ ЗАПАДА ОСУЂЕНИ СТЕ НА ВЕШАЊЕ, АЛИ И ЈА ЋУ ВАМ СУДИТИ – РЕКАО ЈЕ ДАДЛИ СНАЈДЕР ПЉАЧКАШИМА СТОКЕ КОЈЕ ЈЕ ЗАРОБИО

У бурној деценији од 1865. до 1875. године, кад је Тексас постао „сточарска држава", пљачкаше поштанских кола замениле су многобројне банде пљачкаша стоке. У то време прочуо се сточар Дадли Снајдер.

„У Снајдеровој близини стококрадице не живе дуго! – писао је „Абилејн Рипортер". – Умиру од метка или конопца, сахрањују их без ушију!"

Дадли Снајдер је стекао надимак „Скупљач ушију" у једној узбудљивој и суровој авантури.

Годинама се Снајдер на малом ранчу код Браши Крика, у Јужном Тексасу, лишавао свега да би одгајио крдо од три хиљаде говеда. Тада је одјахао до најближег суседа Џорџа Клака.

– Потераћу 1200 говеда на север у Канзас, до железнице у Абилејну – рекао је. – Север нема меса, плаћа добро. Хоћеш ли са мном?

– Потераћу и ја 1200 грла! – сложио се Клак. – Кад крећемо?

Првог априла 1869. године караван је кренуо. Уз Снајдера и Клака крдо је гонило 15 до зуба наоружаних каубоја, од којих се неки нису могли похвалити лепом прошлошћу.

Преко набујале Црвене реке

На Црвеној реци чекало их је прво искушење. Од киша и отопљеног снега са планина газови су се претворили у дивље пенушаве бујице.

– Најбоље је да се вратимо! – псовао је Клак. – Вода неће спасти до јула!

– Момци, секире у шаке! – викну дугачки, мршави Снајдер каубојима, не обазирући се на Клакове жалопојке. – Обарај стабла, сеци трупце! Ни ђаво нас неће зауставити!

Сналажљиви Снајдер је уз помоћ двојице каубоја два трупца везао уз бокове највећег бика, па га натера у реку. Животиња се копрцала, у паници је дизала њушку, али је уз помоћ необичног појаса за спасавање стигла на другу обалу.

– Видиш да је све у раду, Џорџе! – весело викну Снајдер. – За неколико дана све ћемо их превести!

Тих неколико дана трајало је, у ствари пуне три недеље. Људи су падали од умора, бунили се, али их је Снајдер весело тешио причајући, као прави Тексашанин, најнемогућније анегдоте.

Једног дана појавили су се Апачи. Каубоји су бацили конопце, оставили балване и потрчали према пушкама, али их је Снајдер умирио:

– Наставите рад! То су моји пријатељи!

Поздравио се с Апачима који нису могли да се начуде работи бледоликих. Он је годинама с њима живео у миру, сретао их у лову, дозвољавао им да му с времена на време украду понеко говече. Знао је да узимају само онолико колико им је потребно да би преживели за време суша, кад нестане дивљачи.

Кад је последње говече уз помоћ трупца препливало Црвену реку, Снајдер појаха коња.

– Добар посао, Џорџе! – рече и даде знак за наставак пута. – Нисмо изгубили ниједно говедо!

У вечна ловишта

У брдима Вичите чекало их је још веће искушење. Пред караваном је одјекнуо хитац. Снајдер је угледао групу коњаника. Дигао је руку и зауставио караван, па је појахао двадесетак метара напред. Из групе пред њима издвојио се јахач и пошао према њему.

– Има нас четрдесет, мистер! – рече јахач кезећи се цинично кад је дојахао на десет метара пред Снајдера. – Ако нам дате половину крда, можете проћи кроз кланац. – Иначе, знате и сами!

– Иначе, пасји сине! – рече Снајдер, трже „колт" и једним хицем скиде бандита с коња, па се окрете каубојима вичући – Терај стоку у онај процеп, па у заклоне!

Бандити нису то очекивали. Пре него што су се снашли каубоји су пред стоком лежали у заклонима.

Почела је битка. Разбојника је било три пута више. Каубоји су имали мало муниције. Почели су да се питају вреди ли погинути за нечију стоку или за десет долара дневнице?

– У клопци смо! – рече један од њих Снајдеру. – Боље је да се нагодите с њима!

Снајдер замахну шаком и свом снагом га тресну преко лица. Знао је да нема времена за губљење, да ће се кроз сат-два највише, каубоји поколебати и оставити га на цедилу. Није им то замерао. Можда би и он на њиховом месту тако поступио, али није намеравао да им дозволи да се предомисле.

– Кад их нападнем, следите ме и пуцајте, али добро, момци! – рече па позва ортака. – Дођи, Џорџе!

Два сточара су издвојила двадесетак јаких, младих, нервозних бикова, па су им уз дивље крике испалили неколико хитаца под ноге. Бикови су се у паници дали у трк према разбојницима. Снајдер скочи у седло и потера коња за биковима, вичући:

– Напред!! Не промашујте, момци!

Битка није трајала дуго. Снајдер је био изванредан стрелац. Кад се дим разишао а стока умирила, Снајдер и Клак су избројали 14 мртвих и 8 рањених бандита. Снајдер је наредио да рањене послажу једног поред другог.

– По закону Запада осуђени сте на вешање! – хладно је рекао рањеницима. – Али, не и по мом: пустићу вас – без ушију!

Десетак дана касније, после готово два месеца путовања, Снајдер је на челу каравана ујахао у Абилејн. Пред градоначелниковом канцеларијом извукао је из бисага узицу на којој су биле нанизане уши, махнуо њоме више главе, па је бацио пред ноге радозналаца, међу којима су били шериф и судија.

– Било их је четрдесет! – рече. – Осамнаесторица су побегла!

Од тога дана су Дадлија Снајдера прозвали „Скупљач ушију". *А. Р.*

ПАЈА ПАТАК

РАЧУНАРИ СВАКОГ ДАНА ПОСТАЈУ СВЕ САВРШЕНИЈИ И ...

... СВЕ ЈЕФТИНИЈИ!

АЛИ, ОВА САВРЕМЕНА ТЕХНОЛОГИЈА И СУПЕР МОДЕРНА ЕЛЕКТРОНИКА ...

... НЕ МОГУ ДА СЕ МЕРЕ СА ЈЕДНОМ МАШИНОМ! А ТО ЈЕ ...

... АБАКУС!

ОВА РАЧУНАЉКА СТАРИХ НАРОДА ЈЕ НЕНАДМАШНА!

НАРОЧИТО КАД СЕ НАЂЕ У РУКАМА ПРАВОГ МАЈСТОРА!

А ГДЕ ЋЕШ ТАКВОГ ДА НАЂЕШ?

9-23

За читање наглас

Кетрин Менсфилд:

ЧАС ПЕВАЊА

Са очајањем – леденим и оштрим очајањем – забијеним дубоко у срце као злокобни нож, госпођица Медоз је у наставничкој униформи са диригентском палицом пролазила хладним ходницима што воде у музичку салу. Девојчице разних година, зарумењене од ваздуха, радосно узбуђене од трчања у школу по лепом јесењем јутру, журе се, скакућу, промичу; из празних учионица допиру живахни гласови. Звонило је неко звоно, а глас као у птице цвркутнуо „Мјуриел". А тада се низ степенице нешто тешко срушило. Неко је испустио своје гимнастичке тегове.

Наставница природних наука зауставила је мис Медоз.

– Добро јутро! – викнула је својим слатуњаво-извештаченим отезањем. – Зар није хладно као да је зима?

Мис Медоз, скривајући нож у срцу, загледала се с мржњом у наставницу природних наука. Све је око ње било слатко, безбојно као мед. Не би вас изненадило да видите пчелу заплетену у праменове њене жуте косе.

– Доста је хладно! – рече госпођица Медоз озбиљно.

Друга се смешила својим шећерним осмехом.

– Изгледате смрз-нути – рече. Широко је отворила своје плаве очи, а из њених је избијао сјај подсмеха. (Да ли је приметила нешто?)

– Ох, није баш тако зло! – одговори госпођица Медоз и, узвраћајући наставници природних наука на њен осмех малом гримасом, прође...

Четврти, пети и шести разред били су на окупу у музичкој сали. Вика је била заглушујућа. На подијуму крај клавира стајала је Мери Бизли, љубимица госпођице Медоз, која ју је пратила на клавиру. Вртела је клавирску столицу. Када је видела госпођицу Медоз, гласно је опоменула: „Пст, девојке!" А госпођица Медоз, са рукама завученим у рукаве, са диригентском палицом под пазухом, крупним корацима прође средином, између клупа, попе се уз степенице, нагло се окрете и, дохвативши месингани наслон за ноте, стави га испред себе и са два одсечна ударца своје палице даде знак за тишину.

– Мир молим! Одмах! – и не гледајући ни на кога, њен поглед прелете преко мора фланелских блуза у боји, лепих румених лица и руку, лептирастих машни које су подрхтавале у коси и отворених нота. Добро је знала шта оне мисле. „Меди је љута". Па нека мисле. Очни капци јој затрепташе, она изазивачки подиже главу. Шта су могле значити мисли ових бића некоме ко је стајао онде и крварио самртно, рањен у срце онаквим писмом – у срце.

„... Све више и више осећам да би наш брак био грешка. Није то због тога што те не волим. Волим те колико год бих могао волети неку жену, али истину говорећи, дошао сам до закључка да ја нисам човек за женидбу и помисао да ћу се окућити испуњава ме само..." реч одвратношћу била је овлаш прецртана, а жаљењем је било написано изнад ње.

Базил! Госпођица Медоз се приближила клавиру. А Мери Бизли, која је очекивала овај тренутак, поклонила се; увојци јој падоше на образе док је говорила:

– Добро јутро, мис Медоз – и више се примакла својој наставници пре него што јој је пружила лепу жуту хризантему. Овај мали обред са цветом понављао се већ врло дуго, тромесечје и по. То је био део часа, као и отварање клавира. Али овога јутра уместо да узме цвет и да га задене за појас као обично и нагнувши се да каже „Хвала, Мери. Како је лепа. Окрените страну 32". Мери се ужаснула кад госпођица Медоз уопште није ни приметила хризантему нити јој је одговорила на поздрав, него је леденим гласом рекла:

– Страна четрнаеста, молим, и пазите добро акценте. – Вртоглав тренутак! Мери је црвенела, док јој се у очима не јавише сузе, али је госпођица Медоз отишла до наслона. Глас јој је звонио кроз музичку салу.

– Страна четрнаеста. Почећемо са четрнаестом страном. Тугованка. До сада девојке, требало би да је знате. Узећемо је у целини; не у деловима, у целини, и без израза. Певајте сасвим једноставно, дајући такт левом руком.

Подигла је палицу. Ударила је у наслон два пута. Мери даде тон, спустише се све леве руке дајући такт и сложише се млади тужни гласови:

Брзо, ах пребрзо, руже радости вену,
брзо за јесени дође тмурна зима,
весели такт свирке у једноме трену,
ишчезава уху што га радо прима.

Шта је, забога, могло бити трагичније од ове тугованке? Свака нота била је уздах, јецај, вапај – страшне туге. Госпођица Медоз је подигла своје руке у широком огртачу и почела да диригује обема. „... Осећам све више и више да би наш брак био грешка..." дириговала је она. А гласови су се орили: Брзо! Ах пребрзо! Шта га је спопало да напише такво писмо? Шта је довело до тога?

Баш ништа! Његово последње писмо било је цело о полици од тамне храстовине коју је купио за „наше" књиге и о једној „спретној малој вешалици за ходник", коју је видео, „једна врло згодна ствар са совом у дуборезу на постаменту, која држи три четке за шешире у својим канџама". Како се насмејала томе! То баш личи на мушкарца да мисли да су три четке за шешире потребне! Што га радо прима, певали су гласови.

– Још једанпут! – рекла је госпођица Медоз. – Али овога пута у деловима. Још без израза. Брзо, ах пребрзо. Због меланхолије контраалтова, човек је једва могао да се уздржи да не задрхти. Руже радости вену. Прошли пут кад је дошао да је види Базил је имао једну ружу у рупици од капута. Како је лепо изгледао у светлоплавом оделу са тамноцрвеном ружом. Он је то знао. Морао је знати! Прво је зачешљао косу, а онда бркове, зуби су му блистали кад се смејао. – Директорова жена ме стално позива на вечеру. Врло је досадно! Никада немам слободно вече.

НАСТАВАК НА СТР. 10.

ЧАС ПЕВАЊА

НАСТАВАК СА СТР. 9.

– Зар не можеш да одбијеш?

– Е, па није добро за човека у мом положају да постане непопуларан.

Весели такт свирке, цвилили су гласови. Напољу, кроз високе и узане прозоре видело се како се врбе савијају на ветру. Изгубиле су половину свог лишћа. Мале шибљике увијале су се као рибе на канапу пецаљке. „Нисам човек за женидбу." Гласови ућуташе. Клавир је чекао.

– Сасвим добро – рече госпођица Медоз, али још увек оним страним, леденим гласом, да су се млађе ученице баш уплашиле. – Пошто сад овако већ знамо, обрадићемо са изразом. Уносите израза колико год можете. Мислите на речи, девојке. Предајте се машти. Брзо, ах пребрзо! – извукнула је мис Медоз. – То треба да се откине гласно у снажноме форте тугованке. А затим у другоме реду тмурна зима, изговорите реч тмурна као да хладан ветар дува кроз њу. Тмурна, изрече она тако да су леђа Мери Бизли уздрхтала на клавирској столици. – Трећи стих треба да буде crescendo. Весели такт свирке у једноме трену, а да се прекине код прве речи последњег стиха ишчезава. Код ње морате умирати, нестајати, док се уху што га радо прима не претвори у сасвим слаб шапат.

И опет два лака ударца. Она опет подиже руке. Брзо, ах пребрзо. „А помисао да се окућим, сасвим ми је одвратна". Одвратна, тако је написао. То је толико као да је рекао да је њихова веридба раскинута. Раскинута! Њихова веридба! Свет се доста чудио што се она верила. Наставница природних наука није испочетка ни веровала, али нико није био толико изненађен као она сама. Она је имала тридесет. Базил двадесет пет година. Било је чудо, просто чудо док га је слушала враћајући се из цркве кући оне тамне вечери. – Знате, некако сам вас заволео – и ухватио је за крај њеног оковратника од нојева перја. Ишчезава уху што га радо прима.

– Поновите, поновите – рече госпођица Медоз. – Изразитије, девојке! Још једном!

Брзо, ах пребрзо! Старије девојке су се зарумениле, млађе почеше плакати. Крупне капи кише ударају у окна, а могло се чути како врбе шапућу: „Није то због тога што те не волим."

Али, драги мој, ако ме волиш, ја не марим колико је то. Воли ме мало, колико год хоћеш. Но, она је знала да је он не воли. Није му било стало ни до тога да добро прецрта реч одвратност, да је она не може прочитати. Брзо иза јесени дође тмурна зима. Мораће и школу напустити. Не би никада могла погледати у лице наставници природних наука или ученицама кад се то сазна. Мораће негде нестати. Ишчезава. Гласови стадоше изумирати, венути, пређоше у шапат... и ишчезнуше...

Изненада врата се отворише. Нека мала девојчица у плавом кочоперно је прошетала између клупа, спустивши главу, гризући усне и притискајући сребрну карику око свога малог, поцрвенелог зглавка. Попела се уз степенице и стала пред госпођицу Медоз.

– Но, шта је, Моника?

– Молим, госпођице – рече девојчица задувана – госпођица Вијат жели да вас види у директоркиној соби.

– У реду – рече мис Медоз и обрати се девојкама: – Полажем на вашу част да ћете тихо разговарати док се не вратим.

Али, оне су биле исувише нерасположене да би могле ишта друго и чинити. Највише их је брисало носеве.

Ходници неми и хладни одјекивали су под корацима мис Медоз. Разредна је седела за својим столом. У први мах је није ни погледала. Као обично, размршавала је своје наочаре које су се заплеле у чипку под грлом.

– Седите, госпођице Медоз! – рече она врло љубазно. А затим узе један ружичасти коверат са упијача.

– Послала сам по вас малопре, јер вам је стигао овај телеграм.

– Мени телеграм, госпођице Вијат?

– Базил! Извршио је самоубиство! – закључила је госпођица Медоз.

Она нагло пружи руку, али госпођица Вијат задржа телеграм за тренутак.

– Надам се да нису зле вести? – рече реда ради. И госпођица Медоз га отвори. Читала је: „Не обраћај пажњу на писмо. Мора да сам био луд. Данас сам купио чивилук за шешире. Базил". Није могла да се одвоји од телеграма.

– Надам се да није ништа озбиљно? – рече госпођица Вијат наклонивши се.

– О, не, хвала, госпођице Вијат – госпођица Медоз се зарумenела. – Није ништа зло... То је... – и она се као извињавајући насмешила – то је од мог вереника, са поруком... са поруком. – Настаде пауза.

– Разумем – рече госпођица Вијат. И нова пауза. А затим. – Имате још петнаест минута до краја вашег часа, госпођице Медоз, зар не?

Она устаде и готово потрча према вратима.

– Само још минут, госпођице Медоз. Морам вам рећи да не одобравам телеграме послате мојим наставницама за време школских часова, изузев ако су то сасвим неповољне вести, као смрт – објашњавала је Вијат – или неки озбиљан несрећни случај, или нешто од сличног ефекта. Добре вести, госпођице Медоз, знате, никада не стижу касно.

На крилима наде, љубави, радости, госпођица Медоз се журила натраг у музичку салу, између клупа, уз степенице, према клавиру.

– Страна тридесет друга, Мери – рече – страна тридесет друга и прихвати жуту хризантему, она је подиже до усана да сакрије свој осмех. Затим се окрете девојкама и удари палицом.

– Страна тридесет друга, девојке, страна тридесет друга.

Стижемо амо под теретом цвећа
са корпама воћа, с
китњастим тракама
да честитамо!

– Станите, станите! – викну госпођица Медоз. То је страшно, ужасно! – И обрати се својим ученицама сва озарена. – Шта је вама свима? Мислите, девојке, мислите шта певате. Ослањајте се на своју машту. Под теретом цвећа, са корпама воћа, с китњастим тракама, да честитамо!

Госпођица Медоз застаде.

– Немојте бити тако тужне, девојке, треба да звучи топло, весело, живо. Честитамо! Још једанпут. Брзо, све заједно. Почнимо!

А овога пута глас госпођице Медоз чуо се више од свих осталих гласова пун, дубок, изразит и топао.

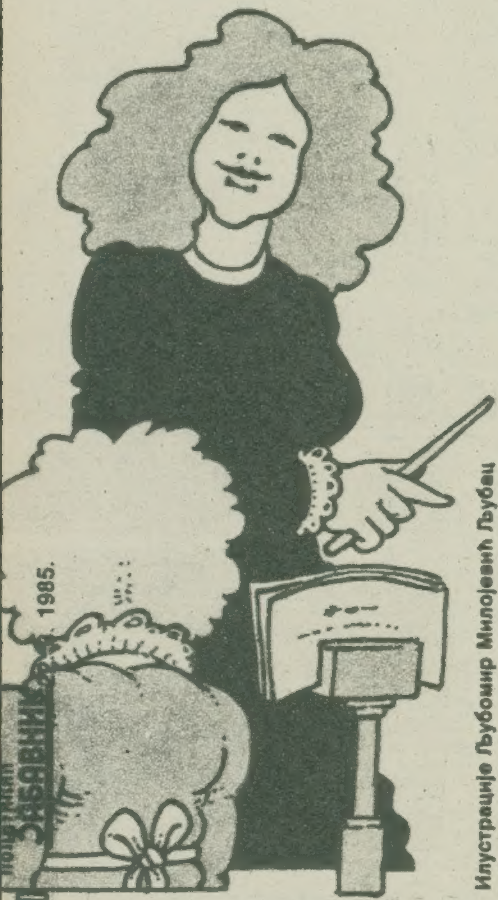

Илустрације Љубомир Милојевић Љубац

Тимоти Бајфорд

ПИТАМО ДАНАС – ОДГОВАРАМО СУТРА

Да ли сте решили проблем који смо вам поставили у прошлом броју: Како непливач може, помоћу ужета и два дрвета, једног на обали а другог на острву, да безбедно пређе на острво?

Везаће један крај ужета за дрво на обали, а онда ће, с другим крајем ужета у руци, ићи обалом језера док се не врати до дрвета одакле је

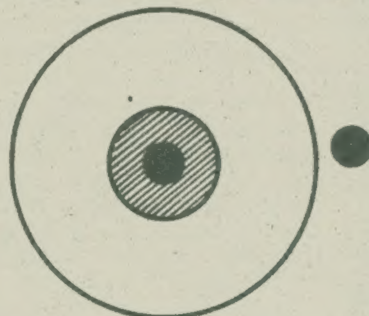

кренуо и за које ће сада везати и други крај ужета. Сад има двоструко уже разапето између два дрвета – оног на обали и оног у центру острва – и може лако и безбедно да прође кроз воду држећи се за уже!

А сад ево новог задатка: погледајте ових девет тачака! Задатак је да их спојите с четири праве линије које никад не смеју да се поклопе нити да се оловка дигне с хартије. Пазите: само **четири** линије и без дизања оловке!

НЕОБИЧНО ПРИЈАТЕЉСТВО

Страшни лав и невино јагње уђу у кафану. Јагње наручи чорбаст пасуљ и салату. – А шта жели ваш пријатељ? – упита келнерица показујући на лава. – Зар он није гладан?

– Да је гладан, зар бих смео да седим с њим за истим столом?! – одговори јагњешце...

Ово је, наравно, шала, али сличан пример пријатељства може да се нађе у зоолошком врту у Осаки. Младунче лава остало је без мајке па су га одгајили чувари. Било је усамљено па су му нашли и друш-

БИОСКОП БАЈФОРД ПРИКАЗУЈЕ

Мила Станојевић-Бајфорд

тво – усамљену козу. Пошто се показало да је дружење искрено, и по козу безопасно, придружило им се и јагње. Три животиње живеле су у великој слози – јеле су, спавале и играле се заједно!

ИГРАЈТЕ СЕ ЛУДЕ ФИГУРЕ

Ово је друштвена игра за три или више особа. Свака има парче папира и оловку. На знак да игра почиње свака на горњем делу папира, и скривајући цртеж, нацрта главу и

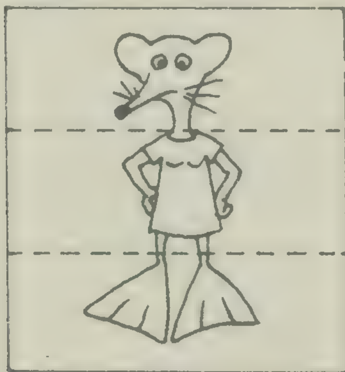

врат – човека, животиње или монструма – по жељи.

Папир затим савије надоле, да се глава не види и да провирује само врат, а онда га преда ономе до себе. Свако ће сада нацртати тело и почетак ногу. Пошто поново пресавије папир, дода га играчу поред себе. У последњем кругу цртају се ноге. Папири се по трећи пут пресавију и још једном промене место, а онда свако раствори онај који му је у руци. Какве комбинације!

УПОЗНАЈТЕ ГОСПОДИНА И ГОСПОЂУ ДАРВИН

Док је писао дело „Порекло врсте", које је настало као резултат дугих путовања по Јужној Америци на броду „Бигл", Чарлс Дарвин је био веома слабог здравља.

Важан ослонац у Дарвиновом животу била је његова пожртвована жена Ема. Иако је имала десеторо деце, њено највеће дете био је Дарвин. Највише су га мучиле главобоље и безвољност. Ипак, сиротој Еми било је најтеже да пружи подршку своме генијалном мужу у стварању теорије о пореклу врста која је из темеља рушила хришћански поглед на порекло човека – Ема је била дубоко религиозна!

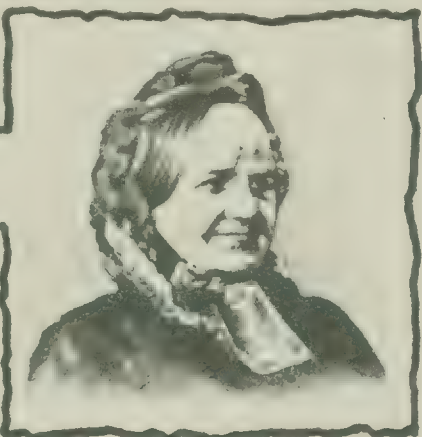

ПОМОЋ РАСЕЈАНИМА

Један проналазач из Калифорније направио је лични детектор, идеалан изум за расејане особе који може да пронађе сваку затурену ствар: кључ, новчаник, оловку, отварач за конзерве, чак и онда кад вам паре украде џепарош у трамвају, или кључеве изгубите на улици.

Сваки од ових предмета треба да опремите сићушним радио-пријемником са светлосним или звучним алармом и одређеном таласном дужином и он ће се, путем радио-таласа, огласити уколико то затражите помоћу одашиљача који држите у руци. Замислите како ће се осећати џепарош кад новчаник који је управо украо из вашег џепа почне да пишти као сирена!

Детектор, међутим, има озбиљну ману: проналазач није предвидео једну „ситницу": шта треба да радите ако затурите одашиљач!

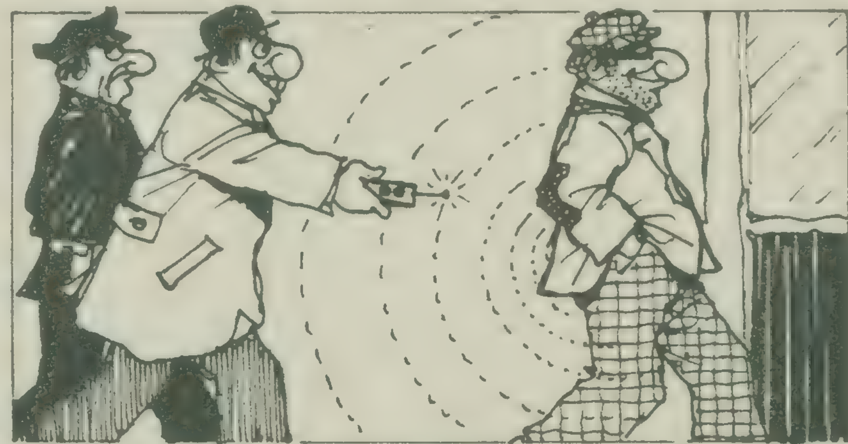

КЉУЧ КОЈИ НЕСТАЈЕ

Ово је трик који, тако рећи, не може да омане! Затражите од неког да узме кључ из ваше руке. У тренутку кад га је скоро узео, кључ нестане! Како?

Кључ причврстите за један крај ластиша који треба провући кроз рукав. Други крај ластиша прикачите за унутрашњост рукава. Ластиш развучете и кључ држите у руци, пазећи, наравно, да се ластиш не види. Кад жртва хоће да узме кључ, ви га, једноставно, пустите.

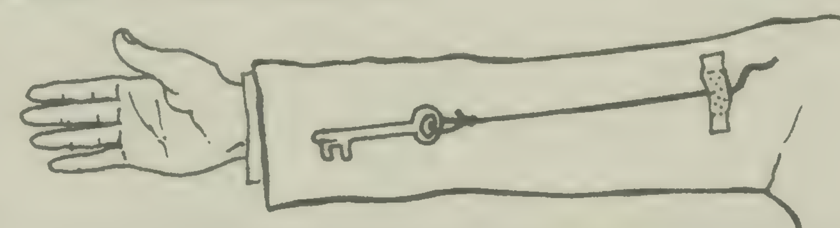

МАЛЕ ШАЛЕ

Ако ускоро треба да идете код некога на рођендан или, једноставно, у посету, изненадите и забавите присутне. Нађите неку разбијену шољу или тањир, пажљиво је спакујте у кутију, кутију увијте у леп шарени папир, а ако имате и машну, „поклон" ће изгледати савршено.

Кад дођете код слављеника, који је наравно узбуђен, предајте му „поклон" тако спретно да уз ломљаву заврши на поду. Знате већ какво лице треба да направите. Сад сте ви у центру пажње – гледајте да овај неугодан тренутак траје што дуже. А онда све изненадите правим поклоном који ћете извући из џепа!

РЕКЛИ СУ О ШАЛАМА

Доктор Џонсон:
Шала не ломи кости!

Цицерон:
И у шали човек треба да буде умерен.

Шилер:
Шала губи све уколико се смеје онај који ју је направио.

Чешка пословица:
Шала треба да има зубе овце, а не пса!

Шекспир:
Шаљивџија је често пророк

Џонатан Свифт:
Ако правиш шале, мораш и да их примаш!

Мила и Тимоти Бајфорд

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Гусарка Грејн О'Мејл

КРАЉИЦА ОКЕАНСКИХ ОСТРВА

Илустровао Ненад Мирковић

Уз ирски рт Хаут пристала је мала лађа поцепаних једара и оштећеног прамца. Из ње је изишла жена висока готово два метра, огрнута лепршавим огртачем боје шафрана, са капуљачом, дугачка црна коса падала јој је на широка рамена. Грубих снажних руку и усправног стаса жена је уливала страх самом својом појавом.

Била је то Грејн О'Мејл најславнија гусарка која је икад пловила морима и која ће касније у ирским народним песмама постати славна као „Краљица океанских острва", а у енглеским летописима као „Грејс О'Мели".

У родној Ирској о Грејн су се већ причале легенде. Њен отац Овен О'Мејл, познати као „Црни храст Арана", био је моћни вођа истоименог породичног клана чија се земља пружала од Галвејског залива до рта Малин на северозападу Ирске. Кад је умро, требало је да га наследи најстарији син. Али, Грејн је мислила другачије. У жељи да сама стане на чело клана, изазвала је брата на двобој ножевима. Огледали су се у поноћ у песковитом затону између две хриди, на обали острва Клер, тврђави клана О'Мејлових. Победила је Грејн и постала једина жена која је икад стала на чело неког ирског клана.

У то доба, крајем 16. века, клан О'Мејлових био је у беспоштедном рату против Енглеза и других освајача острва. Под неустрашивим вођством храбре Грејн њени гусари су постали страх и трепет на мору: ниједна лађа, без обзира на заставу под којом је пловила, није била безбедна кад се приближавала северозападном делу Ирске.

Игра на палуби

Грејн је у свим нападима лично предводила своје људе. По казивању савременика, увек би, с пиштољем у свакој руци, прва крочила на палубу нападнутог брода. Дан пре рођења првог сина пратила је своје ратнике у јуришу на један турски гусарски брод на пучини испред рта Слоун. По навици, људство клана користило је мале кожне чамце на лаким дрвеним костурима. Тешки топови гусара одбили су нападе лаких чамаца. Огорчена неспретношћу своје посаде Грејн је устала из постеље, села у чамац и јурнула ка највећем броду. Стајала је у чамцу, викала и замахивала песницама.

Збуњени Турци пустили су да чамац дође под сам прамац брода. Грејн је дохватила један конопац, успузала се на брод и на палуби почела да плеше неку ирску игру. Лупала је ногама и вртела се у свом огртачу, викала и поскакивала. Забављени необичним призором турски официри направили су око ње круг, уз смех и добацивање. Међутим, Грејн је у тренутку престала, извадила пиштоље испод огртача и хитро устрелила два официра. Пре него што су се присутни повратили од изненађења, палубу брода прекрили су људи храбре предводнице и брод је, натоварен вином и зачинима, убрзо заузет.

Године су пролазиле, а Грејн О'Мејл је све више постајала трн у оку моћној енглеској морнарици. Али, сви напади на клан О'Мејлових били су безуспешни. Да би одбранила своју тврђаву Кериџхоли, Грејн је наредила људима да нагомилају стење све до крова. Припремила је велике котлове и бурад пуну воде, са много дрвета за ложење. Чим би приметили пљачкаше или нападаче, Грејн је наређивала да се запале ватре и стрпљиво чекала да освајачи дођу испод самог замка. Тада би ратници, на њен знак, на непријатеља просули читаву бујицу кључале воде, уз кишу камења из џиновских праћки. Никад нико на силу није доспео до зидина ове тврђаве.

Скандал пред краљицом

После много успеха Грејн се осмелила и њени чамци су се спуштали до крајњег југа Ирске. Иако је утврђени град Галвеј остао у рукама Енглеза, Грејн је контролисала целу област до севера. Изградила је деветнаест чврстих

ЉУТИТА И УВРЕЂЕНА, ЧУДНА ЖЕНА ЈЕ ОТЕЛА БОГАТАШКОГ ДЕЧАКА И ОТПЛОВИЛА, А ЊЕГОВОМ ОЦУ УПУТИЛА НЕОБИЧАН ЗАХТЕВ

тврђава, запленила и спалила мноштво великих лађа, гусарећи и даље само чамцима. Њена флота је бројала и до педесет бродића, а Грејн их је чувала на нарочит начин.

У свакој тврђави и у свакој соби где је спавала гусарка постојао је специјални отвор кроз који је било провучено јако уже. Сваке ноћи, пред спавање, Грејн је један крај ужета везивала за чланак на нози, а други, нарочитим системом, за све своје чамце. Чим би их неко додирнуо, будила се и скакала из постеље.

Кад је увидела да је Грејн немогуће савладати силом, енглеска краљица Елизабета послала је гусарки писмо којим јој опрашта све и позива је у Лондон, на двор. Међутим, пријем код краљице насмејао је све присутне и оне који су чули за догађај. Жвaћући дуван и пљујући га у чипкану марамицу коју јој је поклонила краљица, Грејн се гласно нaругала малом псу Њеног Величанства, одбијајући са презрењем понуђену високу титулу.

У повратку на острво Клер Грејн је пристала у Хауту. Њен крхки бродић два дана се борио с олујом. Исцрпљена, гладна и прозебла Грејн се упутила високим зидовима који су окруживали имање господара Хаута да би затражила гостопримство.

– Господар вечера – задржали су је стражари. Њени жестоки протести нису помогли – остала је пред вратима.

Част и гостољубивост изнад свега

Грејн је била увређена. Гусарство је за њу било нешто обично, дозвољено, али је држала до части и достојанства. Гостољубивост према странцима за њу је била изнад свега.

Уз гунђање и псовке, Грејн се љутито окренула и недалеко од ограде приметила дадиљу са плавокосим осмогодишњим дететом које се играло. Пришла јој је и започела разговор. Сазнала је да је дете наследник Хаутових. Грејн је зграбила малишана из дадиљиних руку и, не обазирући се на њене и дечје крике, однела га на свој бродић. Отпловила је према острву Клер.

Чим је стигла, послала је гласника господару Хауту и обавестила га да ће му сина задржати све док не пошаље откуп. Уцењени отац брзо је одговорио да је спреман да плати сваку суму. Али, Грејн је тражила необичан откуп: господар Хаута треба да се закуне да ће он и сви његови потомци увек држати отворене улазе дворца у време обеда и да ће једно место увек бити слободно за неочекиване госте. Одбије ли, обавестила га је Грејн, његов син ће бити васпитан на острву Клер, међу О'Мејловим, где ће научити шта је ирско гостопримство и – гусарење. Гласник се журно вратио на острво. Пристајем – поручивао је господар Хаута.

Од тада се, у дворцу Хаутових, за трпезом увек оставља место за госта намерника.

И ту се сваки траг гусарке Грејн О'Мејл губи.

М. М.

КАКО СУ МАЛИ СТАРИ ГРЦИ ИШЛИ У ШКОЛУ

ИЗМЕЂУ УЧИТЕЉА БОГА И РОБА ПЕДАГОГА

Илустровала Босиљка Кићевац

ЂАЦИ У ДАВНО ДОБА ИМАЛИ СУ САМО ТРИ ПРЕДМЕТА

Шта би данас рекле многе маме и многи ђаци да је главни професор у школи пола човек – пола коњ, уз то још и бесмртан? Ахилова мајка, богиња Тетида, изгледа да је била веома задовољна таквим васпитачем свога сина, а чак ни сам Зевс, бог над боговима, није имао замерки на рачун одгоја и образовања најмилијег сина Херакла. Такав професор био је кентаур Хирон, митско божанство, најмудрији и најплеменитији од свих кентаура, уједно и најстарији. Живео је у пећини на планини Пелиону, у Грчкој, а био је заштитник и саветодавац понеком грчком јунаку и бесмртнику. Он је васпитавао Пелеја, Ахила и Неоптолема, три генерације највећих јунака. И богови су били његови ђаци – Асклепије, лекар, Аполон, бог лепоте и уметности, и Дионис, бог вина и веселог расположења. Мора бити да му је било веома тешко са тако разноликим и, свакако, више него непослушним ђацима као што је сигурно био Хермес, бог трговине и лукавства који је још у пеленама свом рођаку Аполону успео да украде читаво стадо оваца и да заметне траг.

Све је ово легенда, настала, сигурно, пре десетог века пре наше ере. Значи, више од три хиљаде година постоји школа у коју су морали да иду и старогрчки јунаци и богови. Хирон је, каже мит, учио смртнике лову, јахању, свирању и војничкој вештини.

Свакком свитак „Илијаде"

Изгледа да је у школама старе Грчке било веома забавно. Школовала су се, по свој прилици само мушка деца, бар у Атини. Постојала су три предмета: граматика, односно изучавање језика и књижевности, музика, предмет који је пружао основе музичке теорије и праксе – много се певало и учило свирање на гитари – а најомиљенији предмет било је физичко васпитање.

Ђак је у школу ишао са робом васпитачем, такозваним педагогом, који га је свуда пратио и учио лепом понашању. На вазама из петог века пре наше ере налазе се слике педагога како детету носе књиге, свеске и музичке инструменте. Књиге су, у ствари, били свици од папируса, а свеска мала воштана таблица. Тежак терет, рећи ће наши основци кривећи се под торбом пуном уџбеника, приручника, лектира, мапа и свезака. Лако је било малим Грцима да стасају у праве Аполоне!

Додуше, имали су мали стари Грци и другог прибора. По воштаним таблицама писали су стилусом, писаљком која је на једном крају зашиљена, а на другом тупа, па је тако била и оловка и гумица. Постојали су и прави буквари – силабарији – књиге у којима су речи биле раставлљене на слогове. Ђаци су прво учили слова напамет, и то певајући песмице, затим се учило писање слова, састављање слова по слоговима, али тако што су се најпре училе тешке речи. Читање и писање студирало се по две–три године. Ђаци у старој Грчкој нису били неинтелигентни или лењи –задатак им је био неупоредиво тежи него савременим ђацима, јер су речи писане заједно, без икакве интерпункције или акцената, па нека се неко ту снађе.

Од писаца су у античком свету, посебно у школама, најпопуларнији, свакако, били Хомер, Хесиод и Солон, пре свега зато што је на њиховим делима граматист најпотпуније могао да учи своје васпитанике реду, моралу, вери, понашању и у рату и у миру, храбрости, мудрости, поштовању... Исто тако, дела ових писаца имају и огромну књижевну вредност. Зато су у школску торбу, или боље, корпу, педагози деци стављали сваког јутра по неки свитак „Илијаде" или „Одисеје".

Образовање је, на крају, употпуњавала аритметика. Данас је заиста необично писати бројеве са тридесет слова грчког алфабета, а не арапским бројевима на које смо толико навикли. Знак за нулу није постојао, па је рачунање било више него отежано – бројало се на прсте или на некој врсти рачунаљке, абаку. Ипак, ни абак није могао да помогне сиротим ђацима кад је у питању била таблица множења и – онда су, као и сада, морали да је знају напамет.

Читав месец празник

Начешће у истој школи, али исто тако као редовне часове, ђаци су учили и музику. У Атини би образован човек био једино „музикос анер", тј. музички образован човек. Свирало се на аулосу, некој врсти фруле, или на китари, која се сматрала за племенитији инструмент, и то ударањем у жице прстима или трзалицом, плектром. Ипак, овај инструмент изгледом више подсећа на данашње мандолине него гитаре. О учењу музике још је Аристотел рекао, дајући савет наставницима, да од својих шака треба да створе само добре аматере, а не музичаре од заната.

За часове физичког ђаци су морали да иду у посебну зграду, најчешће ван школе, у палестру, тј. рвалиште. Професор гимнастике, педотрид, тражио је од својих васпитаника вештину и способност у пентатхлону, дисциплини коју сачињавају трчање, рвање, скок удаљ, бацање диска и копља. После оваквих, свакодневних и веома напорних вежби, дечаци би морали на купање – или у посебну купаоницу или у неку оближњу речицу.

Педагог је чекао свог ђака све време наставе, а затим се с њим враћао кући, контролисао задатке и преслишавао га. За викенд се није знало, радило се без престанка изузев у дане празника. Ипак, у фебруару је било толико празника, што верских што државних, да је читав месец, у ствари био распуст.

Ђаци су се, као и данас, на разне начине довијали како да избегну часове, па су били ослобођени наставе за рођендане, своје или својих укућана, и остале сличне породичне празнике.

У разна времена школовање се завршавало у различитом узрасту. Са напуњених 18 дечак је морао да заврши своје основно образовање и две године служи војску, или, у случају рата, да ратује.

Из таквих школа античког света, толико векова пре наше ере, развила се данашња школа. Да ли би се неко, можда, мењао са ондашњим ђацима?

Зоја Бојић

ЊЕГОВО ИМЕ БАЛСА ЗНАЧИ И СПЛАВ. НИЈЕ СЛУЧАЈНО ШТО ЈЕ КОНТИКИ НАПРАВЉЕН ОД ЊЕГОВИХ БАЛВАНА

Некада је глумац у вестерну више ценио смрт него тучу. Смрт је била отмен чин, а туча ропски посао.

Улази, рецимо, шериф Џо у салун а тамо неколико момака. Наслонили се на шанк и гледају га с презрењем. Шериф хоће да их ухапси. Они се не дају. Кажу да они нису правили неред у граду. То је била мала шала комика. Шериф је упоран, момци још упорнији. Почела је туча. Учествују сви присутни. Лете столице, за њима столови. Дрво пршти! Власник салуна извирује иза шанка да упозори шерифа на бачену столицу, затим опет легне

Илустровао Бране Јовановић

ЛАКО ДРВО ЗА ТЕШКЕ ЧАСОВЕ

ЧУДА ПРИРОДЕ

на под. Али ни шанк не одолева дуго.

Раније су овакве филмске туче редовно завршаване стварним чворугама и разбијеним главама. После првог светског рата, међутим, предмети за такве сцене нису више прављени од јеловине. У холивудским студијима су се сетили балсе, најлакшег дрвета на свету! Ускоро су филмски каубоји бацали један на другога столице и столове лагане као перце. Туча више није био посао који су глумци проклињали!

Сунђер натопљен водом

Балса је необично дрво. Упола је лакше од плуте. Толико је лагано да човек може на леђима да понесе осредње стабло! Али, само ако је суво. Јер, сирово, тек посечено из шуме једва извуку два коња! Кад је већ о тежини реч, ваља знати да је један запремински метар суве балсе, или око два стабла средње величине тежак само – 120 килограма!

Уопште, балса је мало чудо природе. Расте само у Средњој и Јужној Америци, највише у Еквадору. Дошљаци нису обраћали пажњу на ово дрво без чврстине и жилавости. Домаћи свет правио је од њега сплавове. Угледајући се на њих, Тор Хејердал је од балсе начинио сплав Контики којим је педесетих година овог века препловио Тихи океан.

Хејердал је подробно описао пут у еквадорске џунгле где је одабрао дванаест џиновских стабала балсе, свако широко најмање један метар. Латили су се секира, али није ишло, сваки пут сечиво би склизнуло низ кору! У помоћ им је прискочило становништво с руба џунгле. Мушкарци су донели ножеве сличне онима за сечење трске. Забадали су их у кору. Из дебла би шикнула течност. Ово засецање стабла више је личило на стезање наквашеног сунђера.

Дебло балсе неће да поклекне док се не опсече и последњи сантиметар коре.

Балса се преноси камионима. Да би се лакше вукла кроз џунглу до пута, стабло треба зашиљити на једном крају.

Кора се скида лако и то треба учинити одмах после обарања дебла.

Употребљива површина није велика. Четвртина отпадне у току резања. Разлог је једноставан. балса је трошно дрво. Начињу га ветрови и унакажују звери гулећи кору својим оштрим канџама. Уме да је придави шибље. Тако остаје употребљива само средина стабла.

Нигде без сплава

Балса нема разгранату крошњу, али зато има лепе цветове боје слонове кости.

Балса је шпанска реч и у слободном преводу значи – сплав. У нас је највише користе моделари. Није ни јевтина, ни претерано скупа. Пошто је бела и крхка лако се боји и сече.

Уочи првог светског рата од ње су прављени појасеви за спасавање и мали чамци. Крајем рата већ је замењивала плуту. Место у индустрији изборила је тек тридесетих година: посебно се користи у производњи авиона, за звучну изолацију, у рибарству...

У прошлом рату готово сви амерички ратни и трговачки бродови на Атлантику били су обавезни да носе сплавове од балсе.

Иначе, балса је изванредан заштитник од топлоте, хладноће и потреса.

Ако у циркусу видите једног кловна како великим чекићем погађа главу другог кловна не плашите се за судбину циркузанта. Чекић је од балсе. Онај од сунђера делује неуверљиво, а онај од гуме је много тврд.

На филму иста прича, једино што „каубојци" узмичу пред филмовима страве и ужаса. Руше се зидови, зграде, читави градови... А све је од балсе!

М. Тодоровић

Илустровао Драгутин Њежић

НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОНИ

– АКО НАПУСТИШ БОКС, ЖИВЕЋЕШ МОЖДА ЈОШ ПЕТ-ШЕСТ ГОДИНА – РЕКАО ЈЕ ЛЕКАР БИЛУ МИСКУ. АЛИ, БИЛИ НИЈЕ МОГАО ДА НАПУСТИ РИНГ, ИМАО ЈЕ ПОРОДИЦУ...

Били Миск био је један од најбољих америчких боксера професионалаца тешке категорије. У току своје боксерске каријере имао је више од сто мечева. Само један од његових противника – Џек Демпсеј – успео је да га нокаутира.

У својој двадесет деветој години живота Били је био снажна момчина плавих очију, мишићава и складна тела. У свему је личио на правог шампиона, али смрт му се ближила и он је то знао.

Сем њега још три човека су знала каква му судбина предстоји: његов менаџер Џек Реди, спортски новинар Џек Бартон и доктор Сиверстен, који му је недавно рекао:

– Бил, нећу да ти кријем истину. Ти имаш Брајтову болест. Ако напустиш бокс и брижљиво се лечиш, живећеш можда још пет-шест година.

Борба за новац

Међутим, ни после ових речи Били није напустио ринг. Требало је од нечега живети, издржавати жену и децу – а њему су ринг и снажне песнице били једини извор прихода. Својој жени Марији рекао је шаљивим тоном да „има неке неприлике с бубрезима" – али да ће се све добро свршити. Његова храброст и веселост били су толико убедљиви да јадна жена није никад сазнала тежину његове болести.

И после лекареве забране Били се још 70 пута попео на ринг. Зарадио је доста новца и, пошто је знао да су дани његовог боксовања избројани, сав тај новац уложио је у једно предузеће за оправку аутомобила. Мислио је да тако обезбеди жену и децу кад њега не буде више међу живима. Али, после две године, предузеће је пропало. После трећег сусрета са Џеком Демпсејем, Били је дао сву своју зараду – 18.000 долара – да би спасао ово предузеће. Међутим, и то је било узалуд.

Отада се све ређе појављивао на рингу, а и новца је било све мање. Морао је да чини натчовечанске напоре да би се одржао у форми.

У једном мечу, Били је нокаутирао у првој рунди Харија Фолеја, али му је одмах после борбе позлило. Морао је дуго да лежи код куће и да се одмара. Није имао ни толико снаге да одшета до првог угла улице. Провео је цело пролеће, цело лето и целу јесен код куће. Хранио се само млеком, одмарао се и играо са својом децом, док је Марија водила домаћинство, из дана у дан све забринутија јер је новац одлазио, а изгледа на зараду није било.

Свесно у смрт

Дошла је зима. Једног дана Били је изашао на снежну улицу да се прошета. Био је тужан. Пролазио је поред пуних излога и мислио на Нову годину која је за његову децу, жену и њега самог некад била дан радости, среће и обиља. Постојао је само један начин да заради новац. На изглед прост – али за њега врло тежак. Растужен, боксер се тада брзо одлучио и упутио свом менаџеру:

– Џек – рекао му је – организуј ми један меч.

Менаџер га је погледао зачуђено. Није веровао да овај говори озбиљно.

– Ти си болестан, Били, и ја не желим да будем одговоран за оно што ти се може десити.

– Молим те, Џек. Ја немам ни пет пара! Знаш добро да сам све изгубио. Дужан сам и лекару. Продао сам готово све из куће. Преклињем те, организуј ми један меч пре Нове године.

Неколико дана касније, менаџер је уговорио меч са врло јаким Билом Бренаном који је у мечу са Демпсејем издржао до дванаесте рунде.

Били је био одвећ болестан да би могао да тренира за овај меч. Да би сачувао и оно снаге што је имао, готово све време до меча провео је у постељи.

Борба се одвијала као у некој причи. Већ од прве рунде спортски новинари су запазили да је Бренан спорији него што је био у мечу са Демпсејем, док је Миск био брз и гибак. Није то више био Били на самрти, већ Били Миск – „Гром".

Две прве рунде протекле су у борби изблиза. У трећој, Били је једним левим крошеом послао Бренана на под, одакле се није могао подићи. Гонг га је спасао, пре него је судија избројао 9.

Масери су однели Бренана и покушали да га освеже, али кад је почела четврта рунда, он је још био ошамућен од страшног Мисковог крошеа. Чим је стигао до средине ринга, Миск га је погодио једним страховитим левим директом у вилицу и он се срушио.

Победник Били Миск, када је објављено да је добио меч, насмејао се гомили гледалаца – последњи пут.

Ова борба му је донела 2.400 долара. С тим новцем одмах је купио оно што је хтео да набави пре свога краја: нешто намештаја, да би колико-толико попунио собе које су зјапиле празне откако је Марија продала све сем постеље, кухињског стола и две-три столице. Затим је купио један пианино за Марију, која је то одавно прижељкивала. Старијем синчићу купио је бицикл, другом црвене санке, за малу Дону лутке и меду. Нешто новца послао је својим остарелим родитељима. Претекло му је ипак доста новца да да Марији. Кад је све ово посвршавао, Били се уморан вратио кући и легао.

Наступили су велики болови, али он их је мушки подносио. Чак се смејао и шалио.

Сам је окитио јелку. Око поноћи, стајао је око ње с Маријом и децом, која су сјала од радости. Кад је избила поноћ, он је повикао:

– Срећна вам Нова година, мили моји.

Сутрадан болови су постали неподношљиви. Једва је успео да приђе телефону, користећи прилику док је Марија прала посуђе.

– Џек, похитај к мени. Не могу више да подносим болове.

Менаџер Џек Реди дојурио је аутомобилом. Марија је била запрепашћена. Док му је помагала да дође до кола, Били јој је открио истину. Реди га је одвезао у болницу, а Марија је остала као окамењена на вратима.

Шест дана касније, боксер Били Микс звани „Гром" био је мртав.

ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ:

ЗЛАТНА ПЛАНИНА II ДЕО

ПИШЕ: ЖАН-МИШЕЛ ШАРЛИЕ (JEAN-MICHEL CHARLIER); ЦРТА: ЖАН ЖИРО (JEAN GIRAUD)

ПРОСИТ ЛУКНЕР ОПТУЖЕН ЈЕ ЗА УБИСТВО ПАРДИ ХАМСОНА, ЈЕР ЈЕ КОД ЊЕГА ПРОНАЂЕН КОЛТ СА ПАРДИЈЕВИМ ИНИЦИЈАЛИМА. ГРАЂАНИ ХОЋЕ ДА МУ САМИ ПРЕСУДЕ. У ЗАТВОРУ ПРОСИТ НУДИ МЕК КЛУРУ ПРАВО НА ПОЛА РУДНИКА ЗЛАТА У ПЛАНИНИ СУЈЕВЕРЈА, САМО ДА ГА ПУСТИ НА СЛОБОДУ...

ШТА ЈЕ, ПРОСИТ?

ИЗГУБЉЕН САМ! ТО СУ УБИЦЕ! НЕЋУ СТИЋИ ЖИВ У ДУРАНГО!

ЖАО МИ ЈЕ! НАЛОГ ЈЕ У РЕДУ, АЛИ НЕ ВАЖИ У ОВОМ РЕОНУ!

УРАДИЋЕШ КАКО ОВДЕ ПИШЕ ИЛИ...

СМИРИ СЕ, КОЛ!

ЗНАМ ШТА БИ ГА МОГЛО СМИРИТИ!

ШЕРИФЕ, ЈА САМ ВАЛИ БЛАНТ, А ОВО ЈЕ ЛУДИ КОЛ, МОЈ... ХМ... ЂАК! МАЛО ЈЕ НЕСТРПЉИВ!

ХОЋЕМО ЛИ ЈОШ ДУГО ДА ТРАЋИМО ВРЕМЕ С ОВИМ ТИПОМ?

ЈЕ Л' ОДБИЈАТЕ ДА НАМ ПРЕДАТЕ ЛУКНЕРА?

СА ТИМ НАЛОГОМ, ДА! ВИДИТЕ СА СУДИЈОМ ШТА МОЖЕ ДА СЕ УРАДИ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ НАМ СУДИЈА ИЗИЋИ У СУСРЕТ!

ПРИМОРАЋУ ГА НА ТО!

ЈОШ ЋЕМО СЕ ВИДЕТИ, ШЕРИФЕ!

МОЖДА И ПРЕ НЕГО ШТО СЕ НАДАШ!

ШЕРИФЕ, НЕЋЕТЕ МЕ ВАЉДА ПРЕДАТИ ОВИМ ЛЕШИНАРИМА! СИГУРАН САМ ДА ХОЋЕ МОЈ РУДНИК!

О ТОМЕ ОДЛУЧУЈЕ СУДИЈА! ИДЕМ ДА МУ СЕ НАЂЕМ!

ЏИМИ, ПАЗИ ДА ТИ ПРОСИТ ОПЕТ НЕ ПОБЕГНЕ!

НЕ БРИНИ, МОМЧЕ!

ЦЦЦЦ... ЏИМИ!

ОВИ МЕ ВЕЋ МЕСЕЦИМА ПРОГАЊАЈУ! СЕТИ СЕ НАШЕГ ДОГОВОРА! ВРЕМЕ ЈЕ ДА СЕ ОДЛУЧИШ!

ХМ! АХА!

НЕ МОГУ ТО МАЈКУ ДА УЧИНИМ! ИСКОПАО БИ МИ ОЧИ!
БОГАТОМ ЧОВЕКУ СЕ СВЕ ОПРАШТА!
МРТАВ НЕ ВРЕДИМ НИШТА... А АКО МЕ СПАСЕШ, БИЋЕШ БОГАТ!
ХМ!
ПОМИСЛИ САМО НА ПОТОКЕ ВИСКИЈА КОЈЕ ЋЕШ МОЋИ ДА КУПИШ!
ЋУТИ! ОЖЕДНЕО САМ!

МЕЂУТИМ...
СУДИЈО, ЗАР ЋЕТЕ ПРАВИТИ ПИТАЊЕ ОКО ЈЕДНОГ ПОТПИСА?
МОРАМ ДА СЕ ПОСАВЕТУЈЕМ СА ПРЕДСЕДНИКОМ ОПШТИНЕ!
НЕМА ПОТРЕБЕ ДА ИМ ДОСАЂУЈЕТЕ!
МОЛИМ ВАС...
СИМПАТИЧНИ СТЕ МИ И НЕ БИХ ЖЕЛЕО ДА ВАМ СЕ ДЕСИ НЕШТО РУЖНО!
ШКРИП!

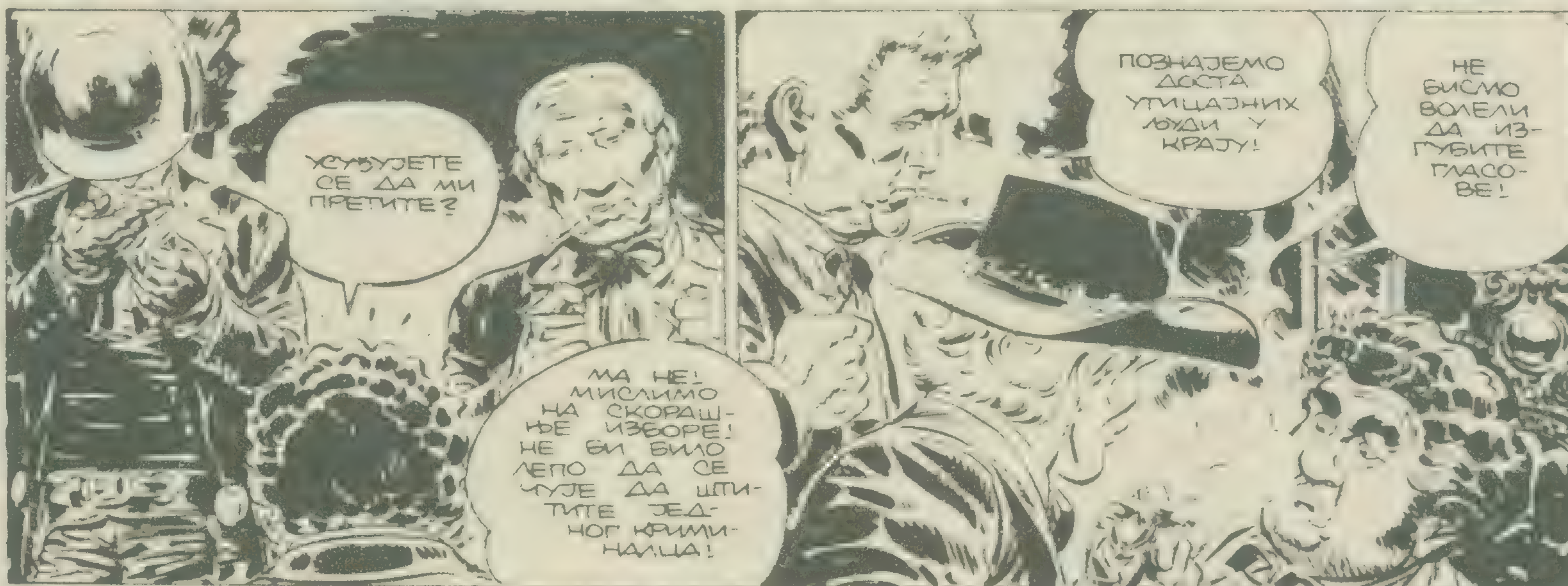
УСУЂУЈЕТЕ СЕ ДА МИ ПРЕТИТЕ?
МА НЕ! МИСЛИМО НА СКОРАШЊЕ ИЗБОРЕ! НЕ БИ БИЛО ЛЕПО ДА СЕ ЧУЈЕ ДА ШТИТИТЕ ЈЕДНОГ КРИМИНАЛЦА!
ПОЗНАЈЕМО ДОСТА УТИЦАЈНИХ ЉУДИ У КРАЈУ!
НЕ БИСМО ВОЛЕЛИ ДА ИЗГУБИТЕ ГЛАСОВЕ!

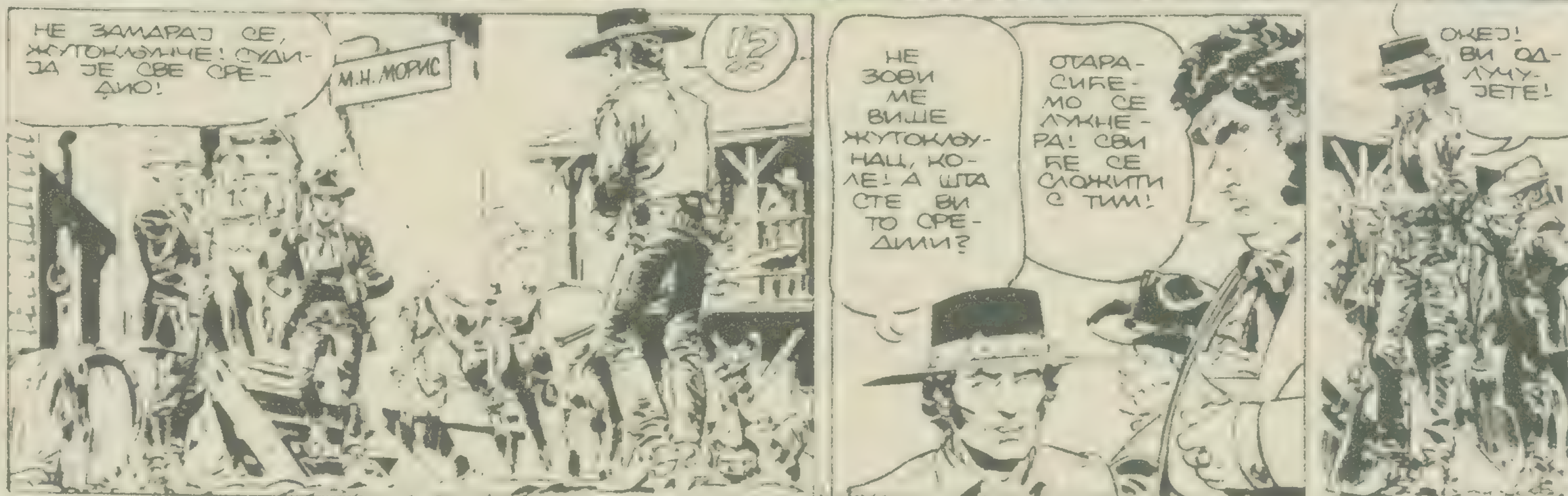
НЕ ЗАМАРАЈ СЕ, ЖУТОКЉУНЧЕ! СУДИЈА ЈЕ СВЕ СРЕДИО!
М.Н. МОРИС
!?
НЕ ЗОВИ МЕ ВИШЕ ЖУТОКЉУНАЦ, КОЛЕ! А ШТА СТЕ ВИ ТО СРЕДИЛИ?
ОТАРАСИЋЕМО СЕ ЛУКНЕРА! СВИ ЋЕ СЕ СЛОЖИТИ С ТИМ!
ОКЕЈ! ВИ ОДЛУЧУЈЕТЕ!

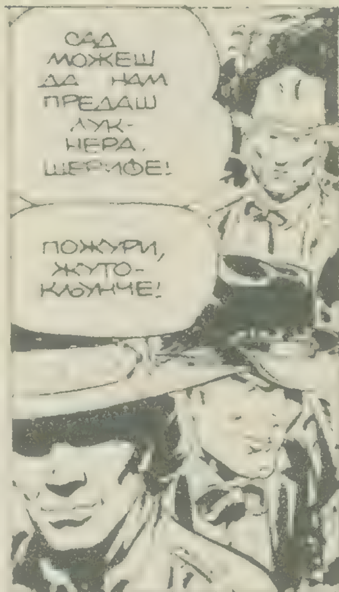
САД МОЖЕШ ДА НАМ ПРЕДАШ ЛУКНЕРА, ШЕРИФЕ!
ПОЖУРИ, ЖУТОКЉУНЧЕ!

ПАФ!

БУМ!
НЕ БРИНИ, ШЕРИФЕ! СРЕШЋЕМО СЕ МИ ЈОШ!

УБУДУЋЕ ВОДИ РАЧУНА, БЛАНТЕ!
У РЕДУ ЈЕ, ШЕРИФЕ!

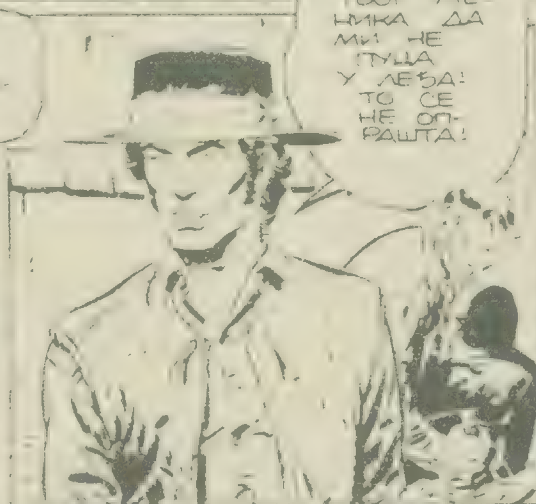
ПОСАВЕТУЈ ТВОГ УЧЕНИКА ДА МИ НЕ ПУЦА У ЛЕЂА! ТО СЕ НЕ ОПРАШТА!

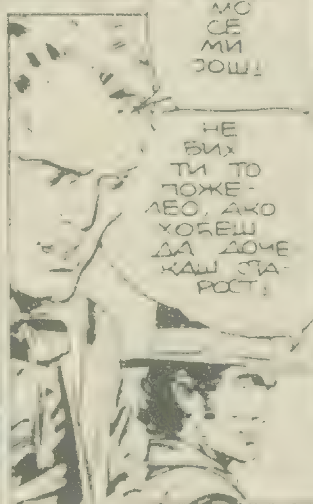
НЕ БИХ ТИ ТО ПОЖЕЛЕО, АКО ХОЋЕШ ДА ДОЧЕКАШ СТАРОСТ!

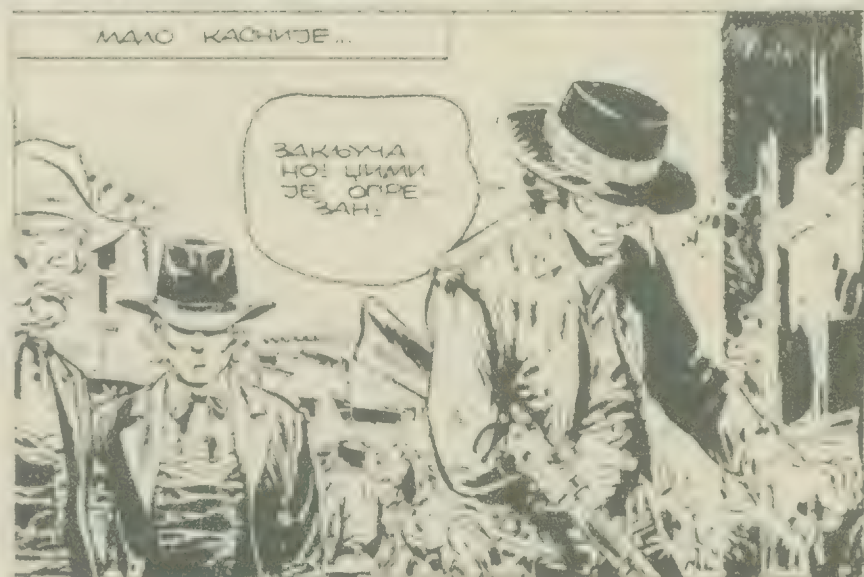
МАЛО КАСНИЈЕ...
ЗАКЉУЧАНО! ЏИМИ ЈЕ ОПРЕЗАН!

ОТВОРИ, ЏИМИ! ЈА САМ, МАЈК!
НЕШТО СЕ ДЕШАВА!
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ПОПИО МАЛО ВИШЕ!
КУЦ! КУЦ!

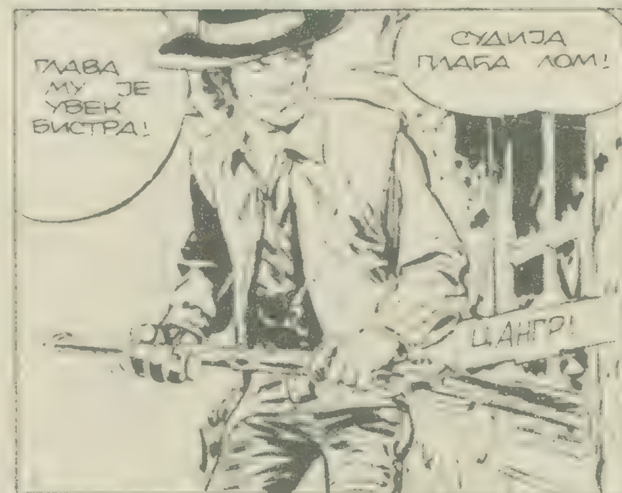
СУДИЈА ПЛАЋА ЛОМ!
ГЛАВА МУ ЈЕ УВЕК БИСТРА!
ЦАНГР!

ПРАЗНО!
НЕМОЈ МИ РЕЋИ ДА СУ ОТИШЛИ У ШЕТЊУ!
ОВА ОМАШКА МОЖЕ СКУПО ДА ТЕ КОШТА, ШЕРИФЕ!

БОЉЕ ДА СИ ЧУВАО ЗАТВОРЕНИКА, НЕГО ШТО СИ ТРЧКАО ЗА НАМА!
НЕДОСТАЈУ ДВА КАРАБИНА...
ЛУКНЕРА ЈЕ ЧУВАО МОЈ ПОМОЋНИК!
ЈЕ Л'? ДОБАР НЕКИ ПОМОЋНИК...

СТРАХ МЕ ДА МУ ЛУКНЕР НИЈЕ НЕШТО УЧИНИО...
НЕМА НИ ТРАГА БОРБЕ!
СКРИВАЊЕ КРИМИНАЛЦА И НЕПОШТОВАЊЕ ЗАКОНА! ЛЕПО СИ СЕ УВАЛИО, ШЕРИФЕ!

НЕ ЖУРИ СА ЗАКЉУЧЦИМА, КОЛ! МОЖДА ГА ЈЕ ПРОСИТ ОДВЕО КАО ТАОЦА!
БИЋЕ БОЉЕ И ЗА ТЕБЕ И ЗА ЊЕГА, АКО ЈЕ ТАКО!

ШТА ЋЕШ САД, ШЕРИФЕ?
ИДЕМ У ПОТРАГУ! НИСУ МОГЛИ СТИЋИ ДАЛЕКО!

МИ ЋЕМО ИХ ТРАЖИТИ! САД ИМАМО УРЕДАН НАЛОГ!
НИ ГОВОРА, КОЛ!

ЛУКНЕР ЈЕ МОЈ ЗАТВОРЕНИК СВЕ ДОК МИ НЕ ПОТПИШЕТЕ ДА СТЕ ГА ПРЕУЗЕЛИ!
ОНДА ПОЖУРИ! МИ ЋЕМО ИХ НАЋИ ПРЕ ТЕБЕ!

А ТО ЗНАЧИ ДА ПОМОЋНИКА НЕ ОЧЕКУЈЕШ БРЗО!
У ПРАВУ ЈЕ! СА КРИМИНАЛЦИМА НИКАД НЕ РИЗИКУЈЕМО! УВЕК ПРВИ ПУЦАМО!
С ОВОМ ДВОЈИЦОМ НЕМА ШАЛЕ...

КАСНИЈЕ...
НЕМА НИ ЏИМИЈЕВОГ НИ МОГ КОЊА!

И ЊЕГОВЕ СТВАРИ СУ НЕСТАЛЕ... МОГАО ИХ ЈЕ И ПРОСИТ УЗЕТИ...

НИКОМ НЕ БИ ОТКРИО ГДЕ МУ СТОЈЕ ПАРЕ... АКО ЈЕ ЏИМИ КРИВ, ОНДА ИХ ЈЕ ПОНЕО... **ПРАЗНО!**

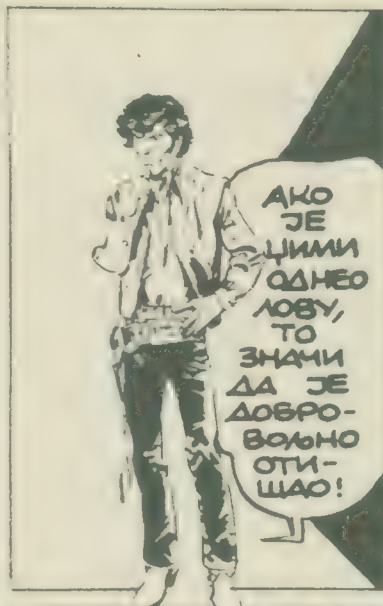
АКО ЈЕ ЏИМИ ОДНЕО ЛОВУ, ТО ЗНАЧИ ДА ЈЕ ДОБРОВОЉНО ОТИШАО!

МЕЂУТИМ...
ОНАЈ КОЈОТ ЛУКНЕР ИМА ДОСТА ПРИЈАТЕЉА! НЕМОГУЋЕ ДА ИХ НИКО НИЈЕ ВИДЕО!
ДАО БИХ ДОЛАР ОНОМЕ КО МИ КАЖЕ КУДА СУ ОТИШЛИ!
ЈА ЗНАМ, СЕЊОР!

ОДЈАХАЛИ СУ У ОВОМ ПРАВЦУ!
ПАЗИ, ВАЛИ, ОВАЈ ГАДНО ЛАЖЕ!

ЗНАМ! ИДЕМО У СУПРОТНОМ ПРАВЦУ!
А МОЈ ДОЛАР?

ЕВО ТИ! БУДИ СРЕЋАН ШТО НИСАМ УПОТРЕБИО КОЛТ! ТО ЋЕ ТЕ НАУЧИТИ ПАМЕТИ!

ХВАЛА ЗА КОЊА, ТОМЕ! НАЈЧУДНИЈЕ ЈЕ ДА СУ УСПЕЛИ ДА СТИГНУ ДО ПУСТИЊЕ, А ДА ИХ НИКО НЕ ВИДИ!
ЗНАШ, МОЖДА НИСУ НИ НАПУСТИЛИ ПАЛОМИТО! У ОКОЛИНИ ИМА ДОСТА НАПУШТЕНИХ ШТАЛА!

МОЖДА ЧЕКАЈУ ДА ПАДНЕ НОЋ, А ОНДА ДА ОДМАГЛЕ! СВЕ ЈЕ МОГУЋЕ КОД ТА ДВА ЛИСЦА!

МЕЂУТИМ...
НА ПОГРЕШНОМ СМО ПУТУ! ЈЕДИНИ СВЕЖИ ТРАГОВИ СУ ТРАГОВИ КОЛА!
НИСУ ИМАЛИ ВРЕМЕНА ДА УКРАДУ КОЛА! МИСЛИМ ДА СИ У ПРАВУ!

У ТО ВРЕМЕ...
И ОВДЕ НИШТА! А ОБИШАО САМ СВА МЕСТА... КАО ДА СУ ИСПАРИЛИ!

ДАЛЕКО ОД ТРАГА КОЈИ СУ СЛЕДИЛИ ЛОВЦИ НА УЦЕНЕ...
ХИ, ХИ! БАШ САМ СРЕЋАН! НАПУСТИЛИ СМО ПАЛОМИТО НА ВЕЛИКА ВРАТА, СВИМА ИСПРЕД НОСА!
КАД БИ ТВОЈ ДРУГАР ЗНАО ДА МИ ЈЕ БАШ ОН ДАО ИДЕЈУ КАД МЕ ЈЕ НЕКИ ДАН ЗАТВОРИО У ОНУ ШТАЛУ!
НИКО НИЈЕ ПРИМЕТИО ДА ЈЕ ТО МОЈ И МАЈКОВ КОЊ! УМРЕЋУ ОД СМЕХА!
УГУШИЋЕМО СЕ! ЕЈ, КОЧИЈАШУ, СТАНИ МАЛО!
OOOO!
ТРЕБА ДА ОСЕДЛАМО КОЊЕ! НЕ СМЕМО ДА ЧЕКАМО!
НЕ БРИНИ! ПЕПЕ ЈЕ СИГУРНО СВЕ УПУТИО У ПОГРЕШНОМ ПРАВЦУ! ОПЕЉЕШИО МЕ ЈЕ!
АКО УЗМЕТЕ ОБА КОЊА, КАКО ЋУ СЕ ЈА ВРАТИТИ?
НЕ ЗАМАРАЈ СЕ РАЗМИШЉАЊЕМ! НЕ ВРАЋАШ СЕ!
Ш... ШТА?
ПРОСИТЕ, НЕ БУДИ ЛУД!
НЕ МЕШАЈ СЕ! НЕЋУ ДА МЕ ПРОДА ОНОМЕ КО ВИШЕ ПЛАЋА!
СМИЛУЈТЕ СЕ...
КУНЕМ СЕ ДА НЕЋУ НИКОМЕ РЕЋИ! ЕВО ТИ САВ НОВАЦ ШТО МИ ЈЕ ЏИМИ ДАО!
ТАКО САМ И МИСЛИО!
АКО ТИ ПУЦАШ, ЛУКНЕРУ, ПУЦАЋУ И ЈА! И БЕЗ ОВОГА САМ СЕ ДОСТА УГЛИБИО!
ОКЕЈ, ОРТАЧЕ, АЛИ НИСИ У ПРАВУ!
ДОК ХАРДЛИ СТИГНЕ ПЕШКЕ У ПАЛОМИТО, МИ ЋЕМО БИТИ ДАЛЕКО!
'АЈДЕ, ХАРДЛИ, СЛОБОДАН СИ!
Х... ХВАЛА!
У ПАЛОМИТУ...
ПЕПЕ, ХОЋУ ИСТИНУ, ИЛИ ЋУ РЕЋИ МОМ ЗАМЕНИКУ ДА ТЕ ЗАТВОРИ!

ОВО СУ МЕ СРЕДИЛИ ЛОВЦИ НА УЦЕНЕ! И ОНИ СУ ХТЕЛИ ДА САЗНАЈУ КУДА СУ НЕСТАЛИ!
КАЖИ, КОЛИКО ТИ ЈЕ ДАО МЕК КЛУР? И ЈА ЋУ ТИ ДАТИ ТОЛИКО!

ХТЕО САМ САМО ДА МУ ПОМОГНЕМ...
ДОСТА! НА КОЈУ ЈЕ СТРАНУ ПОШАО? ЈЕ Л' БИО С НЕКИМ?

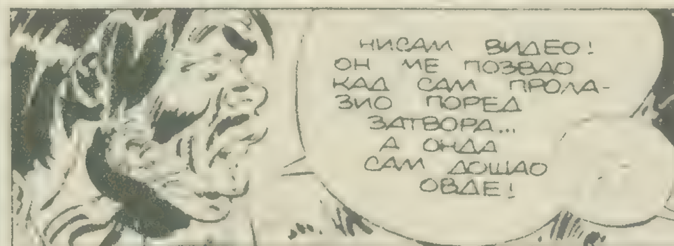
НИСАМ ВИДЕО! ОН МЕ ПОЗВАО КАД САМ ПРОЛАЗИО ПОРЕД ЗАТВОРА... А ОНДА САМ ДОШАО ОВДЕ!

ТВРДИШ ДА МЕК КЛУР НИЈЕ НАПУСТИО ПАЛОМИТО?
ДА! ПРОШЛА СУ ОНА ДВОЈИЦА, НЕКОЛИКО РУДАРА И ПОГРЕБНИК СА КОЛИМА!

ПОГРЕБНИК СА КОЛИМА! ХМ!

ОТИШАО ЈЕ У РУДНИК САН ЛУИС!
ХА! ХА! СТАРИ ЛИСАЦ!

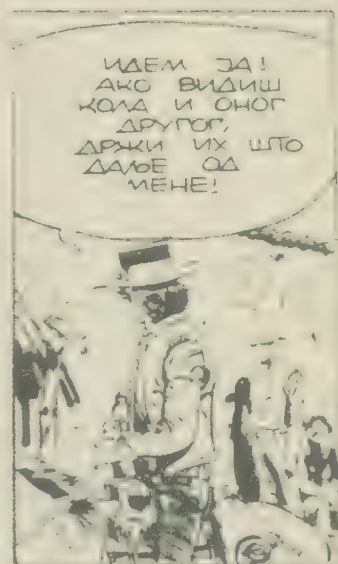
ИДЕМ ЈА! АКО ВИДИШ КОЛА И ОНОГ ДРУГОГ, ДРЖИ ИХ ШТО ДАЉЕ ОД МЕНЕ!

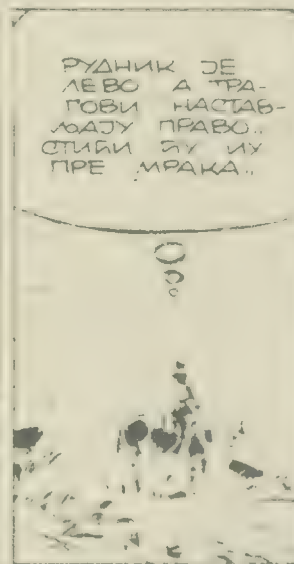
РУДНИК ЈЕ ЛЕВО А ТРАГОВИ НАСТАВЉАЈУ ПРАВО.. СТИЋИ ЋУ ИХ ПРЕ МРАКА..

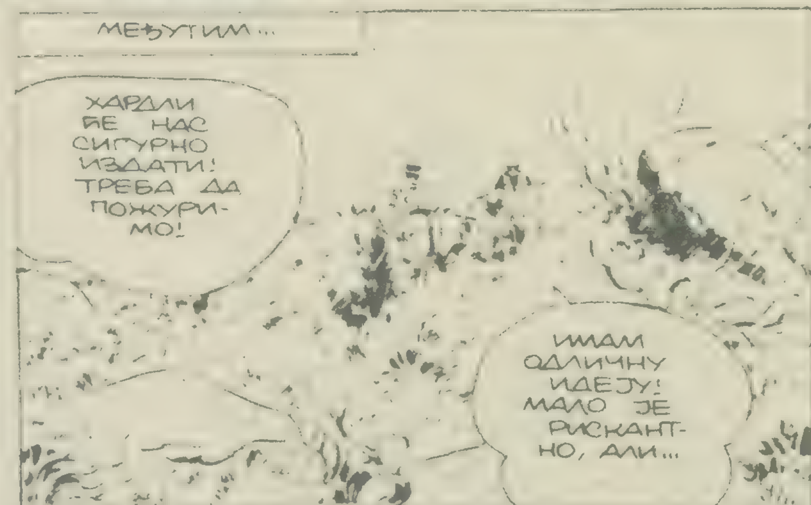
МЕЂУТИМ...
ХАРДЛИ ЋЕ НАС СИГУРНО ИЗДАТИ! ТРЕБА ДА ПОЖУРИМО!
ИМАМ ОДЛИЧНУ ИДЕЈУ! МАЛО ЈЕ РИСКАНТНО, АЛИ...

ИСТОВРЕМЕНО...
ГЛЕ! ГЛЕ!

СТАРИ ГРОБАР! ВРАЋАТЕ СЕ С ПОГРЕБА?
МИЛОСТ, ШЕРИФЕ! ДАЈТЕ МИ МАЛО ВОДЕ!

ОКЕЈ! АЛИ МИ ПРВО СВЕ ИСПРИЧАЈТЕ!
ПРЕШЛИ СУ МЕ! ЧАК СУ МИ УЗЕЛИ И НОВАЦ!

ДАЛЕКО ОДАТЛЕ...
КОЛИКО ЈАШЕМО, ВЕЋ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ИХ СТИГНЕМО!
БИЛИ СМО НА ПОГРЕШНОМ ПУТУ!
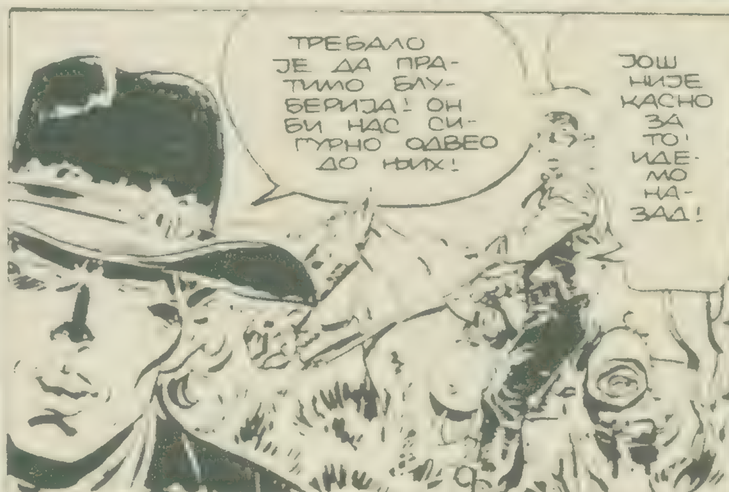
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПРАТИМО БЛУБЕРИЈА! ОН БИ НАС СИГУРНО ОДВЕО ДО ЊИХ!
ЈОШ НИЈЕ КАСНО ЗА ТО! ИДЕМО НАЗАД!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
СТАРИ РУДНИК! ТРАГАЈУЋИ ЗА СРЕБРОМ, РУДАРИ СУ ПРОКОПАЛИ ПЛАНИНУ! ТУНЕЛ ИЗЛАЗИ НА ДРУГУ СТРАНУ!

САД НИКО НЕ ЗАЛАЗИ У РУДНИК! ОПАСНО ЈЕ, АЛИ ЋЕ НАМ УШТЕДЕТИ ДАН ЈАХАЊА!
ЈЕСИ ЛИ ВИДЕО ГРЕДЕ? ПИТАЊЕ ДА ЛИ ЋЕ ИЗДРЖАТИ!
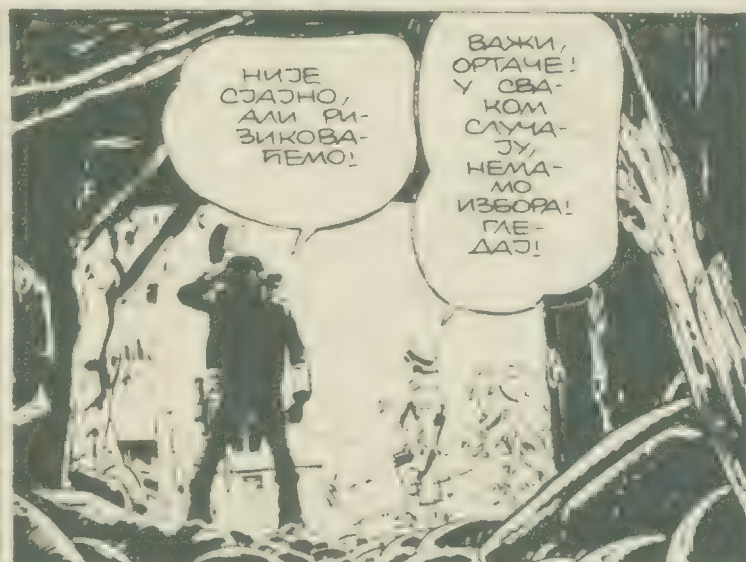
НИЈЕ СЈАЈНО, АЛИ РИЗИКОВАЋЕМО!
ВАЖИ, ОРТАЧЕ! У СВАКОМ СЛУЧАЈУ, НЕМАМО ИЗБОРА! ГЛЕДАЈ!
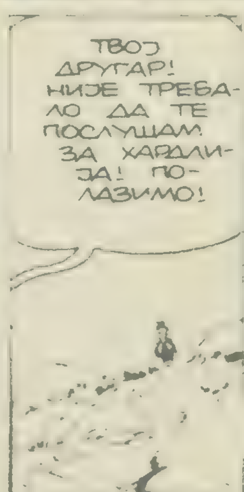
ТВОЈ ДРУГАР! НИЈЕ ТРЕБАЛО ДА ТЕ ПОСЛУШАМ ЗА ХАРДЛИЈА! ПОЛАЗИМО!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ТО ЋЕ БИТИ ПРАВО ЧУДО АКО СТИГНЕМО НА ДРУГУ СТРАНУ! ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА НЕ ИДЕМО У ПАКАО?

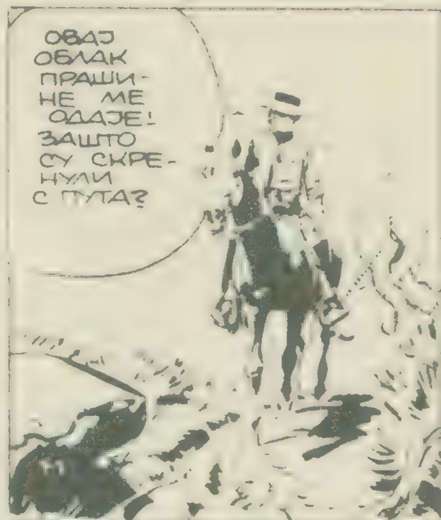
ОВАЈ ОБЛАК ПРАШИНЕ МЕ ОДАЈЕ! ЗАШТО СУ СКРЕНУЛИ С ПУТА?

ЗЕМЉА СЕ ОДРОЊАВА! БИЋЕМО ЖИВИ ЗАКОПАНИ!
ИЗЛАЗ НИЈЕ ДАЛЕКО, АКО НИЈЕ ЗАТРПАН!

НАПУШТЕНИ РУДНИК! ШТА ЛИ СУ СМИСЛИЛИ?

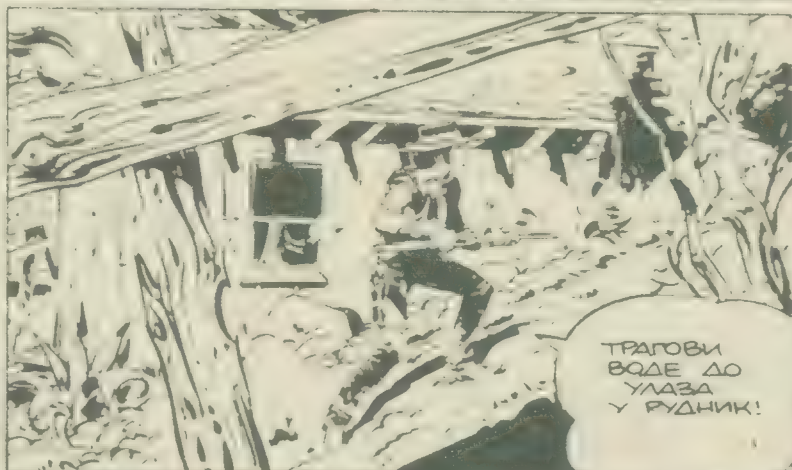
ТРАГОВИ ВОДЕ ДО УЛАЗА У РУДНИК!

КЛАДИМ СЕ ДА ИМА И ДРУГИ ОТВОР...

ЕНО ИЗЛАЗА!
НЕ РАДУЈ СЕ ПРЕРАНО!

ЕЈ, СЛУШАЈ!

ТУП! ТУП!
НЕКО ЈЕ УШАО У ТУНЕЛ!

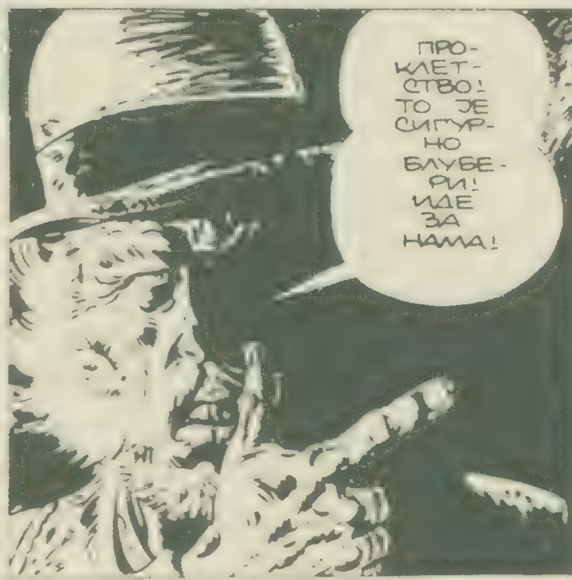
ПРОКЛЕТСТВО! ТО ЈЕ СИГУРНО БЛУБЕРИ! ИДЕ ЗА НАМА!

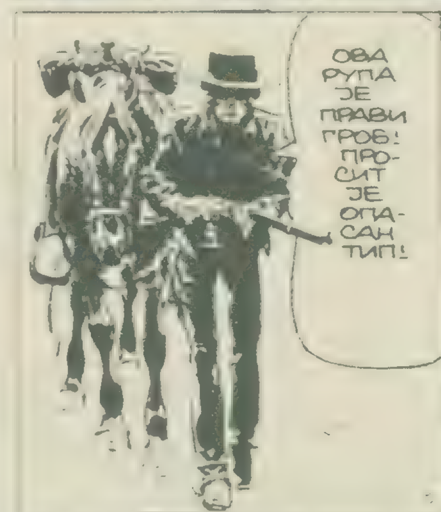
ОВА РУПА ЈЕ ПРАВИ ГРОБ! ПРОСИТ ЈЕ ОПАСАН ТИП!

МЕЂУТИМ...
ОВО МИ ЈЕ СКРАТИЛО ЖИВОТ ЗА ДЕСЕТ ГОДИНА!
У СЕДЛО, БРЗО!

САЧЕКАЈ, ОРТАЧЕ! ИМАМ ДА ОБАВИМ ЈЕДАН ПОСЛИЋ!
БРЗО ЋЕ НОЋ! ТРЕБА ТО ДА ИСКОРИСТИМО! ПОЛАЗИ!

ПАЗИ! ЗАТРПАЋЕШ ИЗЛАЗ!
ТО И ХОЋУ! СКЛОНИ СЕ У СТРАНУ!

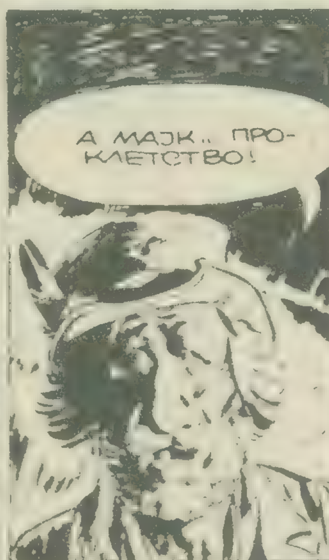
А МАЈК.. ПРОКЛЕТСТВО!

СТАНИ! БЛУБЕРИ ЈЕ ВЕЋ СИГУРНО СТИГАО ДО ПОЛОВИНЕ ТУНЕЛА!

НИСАМ ГА ЈА ТЕРАО ДА ИДЕ ЗА НАМА!

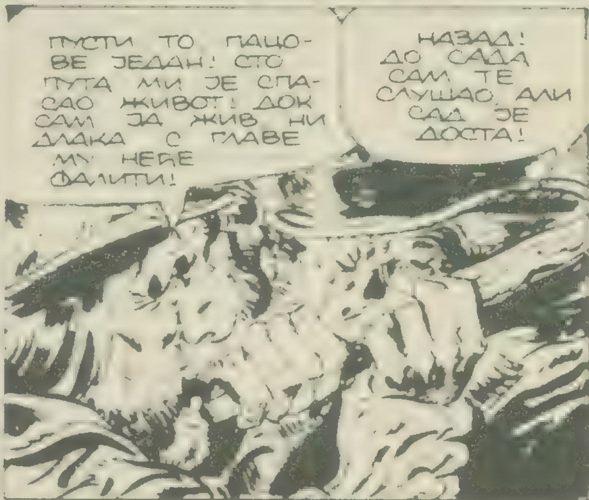
ПУСТИ ТО ПАЦОВЕ ЈЕДАН! СТО ПУТА МИ ЈЕ СПАСАО ЖИВОТ! ДОК САМ ЈА ЖИВ НИ ДЛАКА С ГЛАВЕ МУ НЕЋЕ ФАЛИТИ!
НАЗАД! ДО САДА САМ ТЕ СЛУШАО, АЛИ САД ЈЕ ДОСТА!

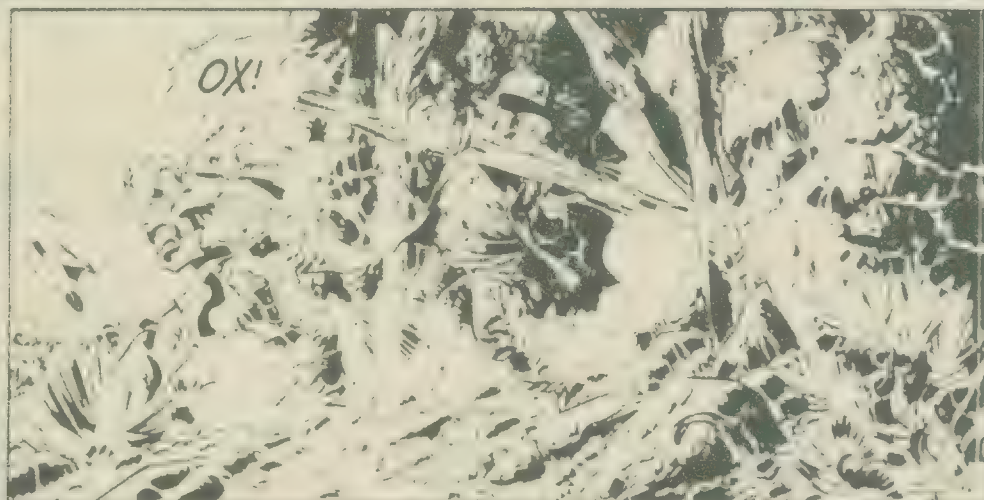
ОХ!

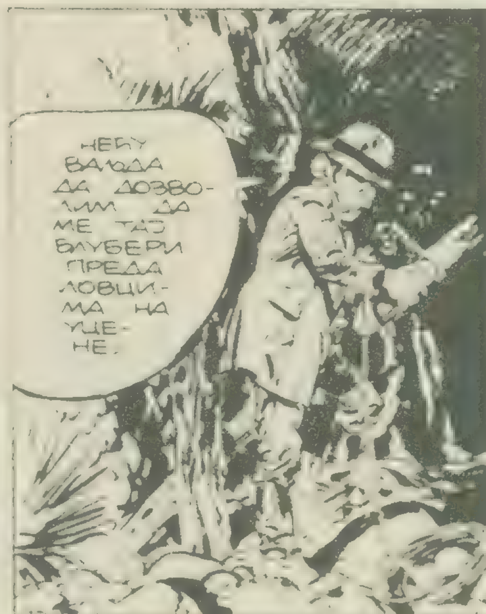
НЕЋУ ВАЉДА ДА ДОЗВОЛИМ ДА МЕ ТАЈ БЛУБЕРИ ПРЕДА ЛОВЦИМА НА УЦЕНЕ.

ДОБАР ПОТЕЗ И СВЕ ЋЕ СЕ СРУШИТИ!
ЛУКНЕРЕ, СТАНИ ИЛИ ПУЦАМ!

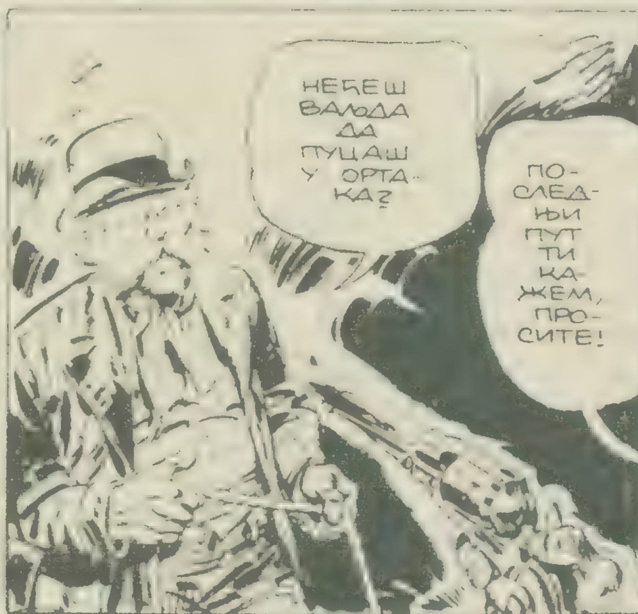
НЕЋЕШ ВАЉДА ДА ПУЦАШ У ОРТАКА?
ПОСЛЕДЊИ ПУТ ТИ КАЖЕМ, ПРОСИТЕ!

ПАМ! АХ!

ПАЗИИИИ!
БРУУУМ!

ГЛУПАНЕ, ПУЦАЊ ЈЕ ИЗАЗВАО РУШЕЊЕ!
МАЈК!?

РУШЕЊЕ СЕ НАСТАВИЛО ДУЖ ЦЕЛОГ ТУНЕЛА...

ПРЕПЛАШЕН, КОЊ СЕ ДАО У ТРК...

ОДАВДЕ НЕЋУ ЖИВ ИЗИЋИ...

КРРР
СТРОП ПОПУШТА... КРАЈ... ИЛИ...

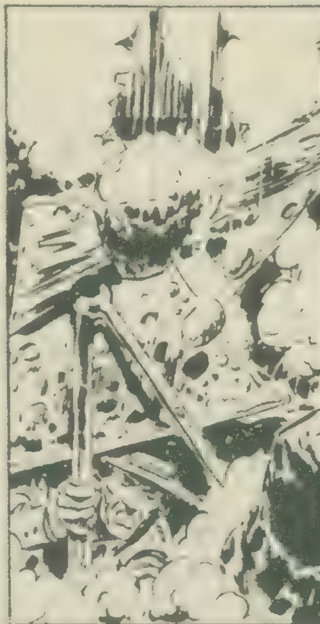
РРР!

МЕЂУТИМ...
ПОГЛЕДАЈ ОВО! НЕ ЗНАМ ШТА МЕ СПРЕЧАВА ДА ТЕ УБИЈЕМ!
ТО НЕ БИ БИЛО ПАМЕТНО! МОЖДА БЛУБЕРИ И НИЈЕ УНУТРА!

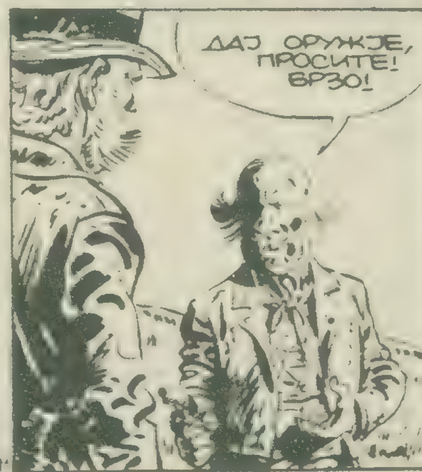
ДАЈ ОРУЖЈЕ, ПРОСИТЕ! БРЗО!

НЕМАМ ПОВЕРЕЊА У ТЕБЕ! ЈЕДАН ПОГРЕШАН ПОКРЕТ -И- ГОТОВ СИ!
ОКЕЈ!

ЈЕ ЛИ ПРЕДСТАВА ЗАВРШЕНА? ИМАМО БАР ДЕСЕТ САТИ ПРЕДНОСТИ! У ПОКОМИ ЋЕМО КУПИТИ ОНО ШТО НАМ ТРЕБА И НЕСТАЋЕМО У ПУСТИЊИ!
ДА, САМО ГУБИМО ВРЕМЕ!

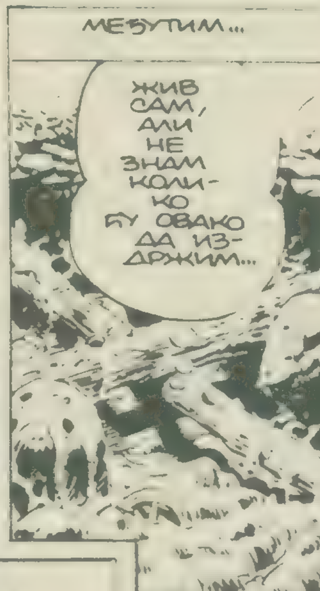
МЕЂУТИМ...
ЖИВ САМ, АЛИ НЕ ЗНАМ КОЛИКО ЋУ ОВАКО ДА ИЗДРЖИМ...

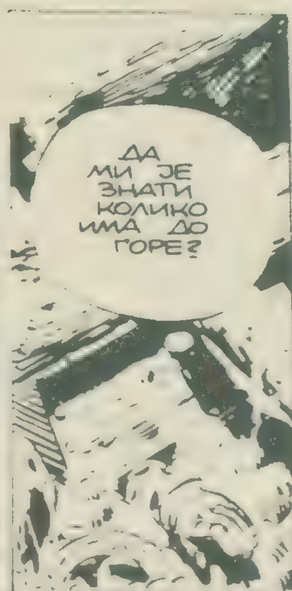
ДА МИ ЈЕ ЗНАТИ КОЛИКО ИМА ДО ГОРЕ?

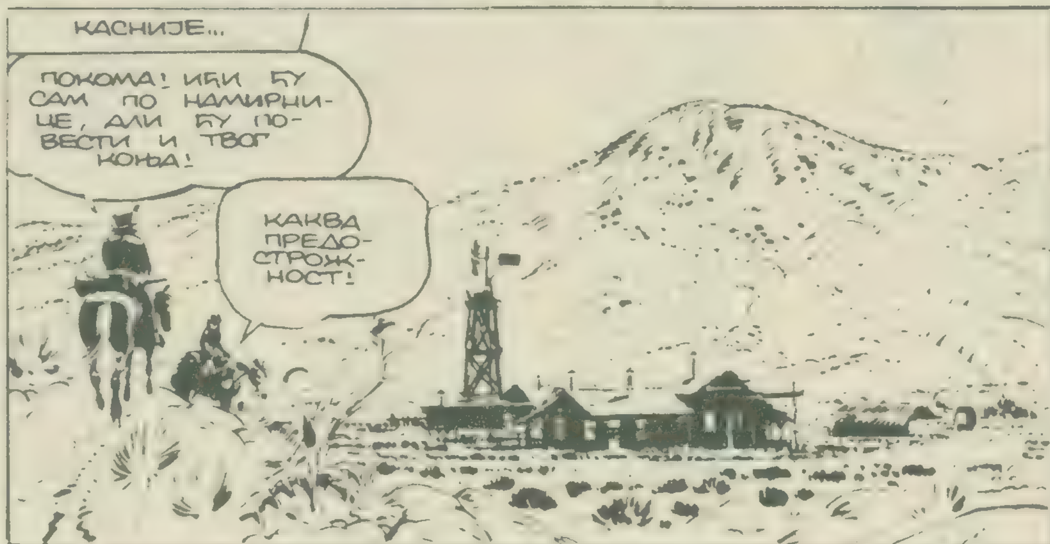
КАСНИЈЕ...
ПОКОМА! ИЂИ ЋУ САМ ПО НАМИРНИЦЕ, АЛИ ЋУ ПОВЕСТИ И ТВОГ КОЊА!
КАКВА ПРЕДОСТРОЖНОСТ!

ИШЧУПАО САМ СЕ ОДАВДЕ... А САДА ДАЉЕ...

БЛУБЕРИ ЈЕ НАПРЕДОВАО ЦЕНТИМЕТАР ПО ЦЕНТИМЕТАР...
НАДАМ СЕ ДА ЗЕМЉА ВИШЕ НЕЋЕ ДА СЕ ОДРОЊАВА...

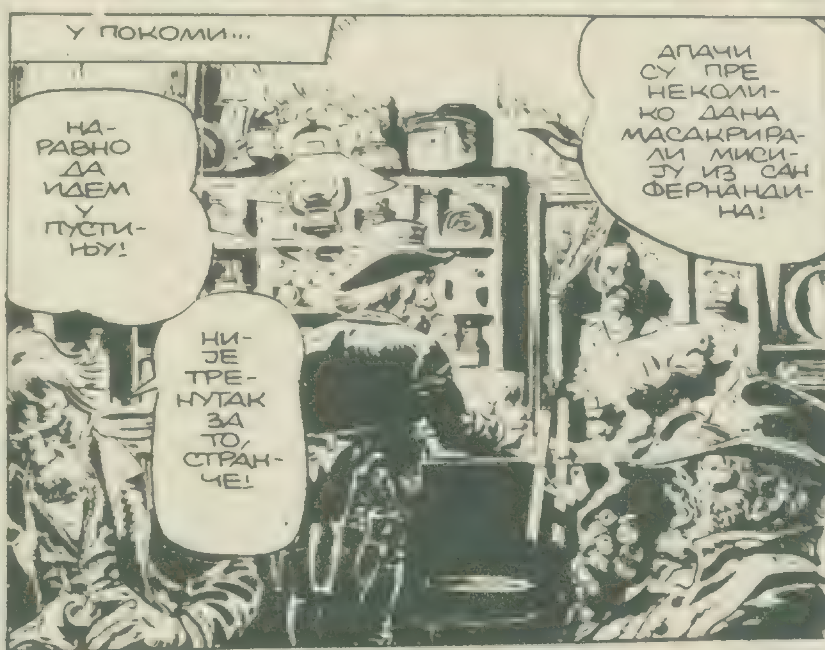
У ПОКОМИ...
АПАЧИ СУ ПРЕ НЕКОЛИКО ДАНА МАСАКРИРАЛИ МИСИЈУ ИЗ САН ФЕРНАНДИНА!
НАРАВНО ДА ИДЕМ У ПУСТИЊУ!
НИЈЕ ТРЕНУТАК ЗА ТО, СТРАНЧЕ!

МЕЂУТИМ...
СВЕТЛО! ИЗГЛЕДА ВАТРА...
БЛУБЕРИ! КАКВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ! РУКЕ УВИС, ЖУТОКЉУНЧЕ!

ГЛЕ, ГЛЕ! ДОБРИ ШЕРИФ ПАЛОМИТА! ЈЕ ЛИ ЛОВ УРОДИО ПЛОДОМ?

ТАКО СЕ НЕ ДОЧЕКУЈЕ ШЕРИФ! ТО МОЖЕ СКУПО ДА ТЕ КОШТА!
ШЕРИФ ЈЕ У ПРАВУ, КОЛЕ!

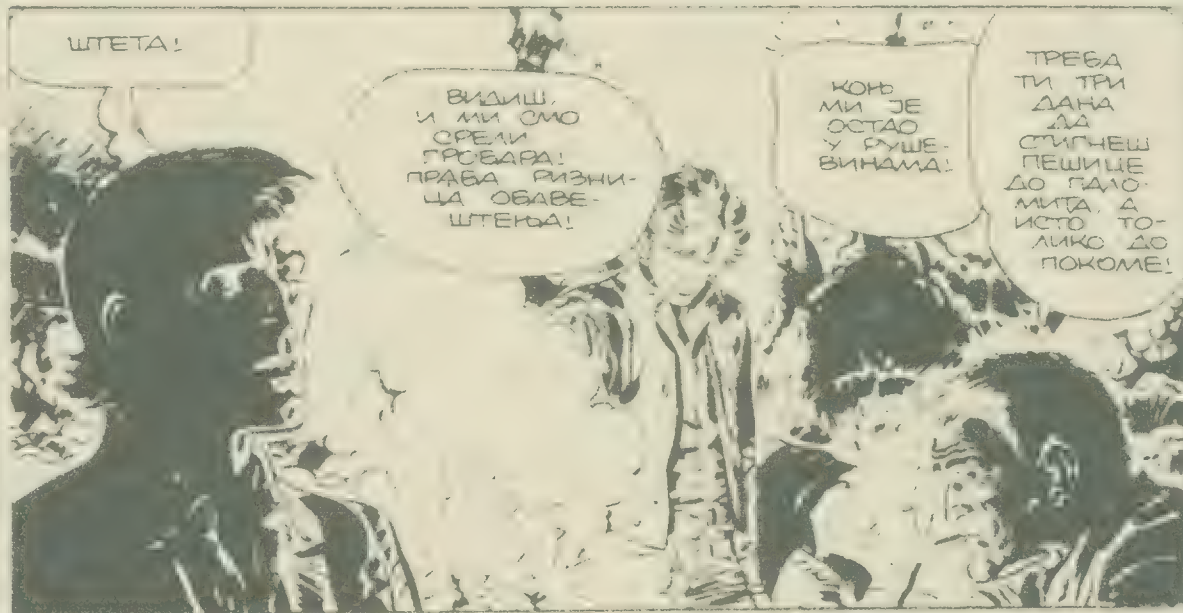
ШТЕТА!
ВИДИШ, И МИ СМО СРЕЛИ ГРОБАРА! ПРАВА РИЗНИЦА ОБАВЕШТЕЊА!
КОЊ МИ ЈЕ ОСТАО У РУШЕВИНАМА!
ТРЕБА ТИ ТРИ ДАНА ДА СТИГНЕШ ПЕШИЦЕ ДО ПАЛОМИТА, А ИСТО ТОЛИКО ДО ПОКОМЕ!

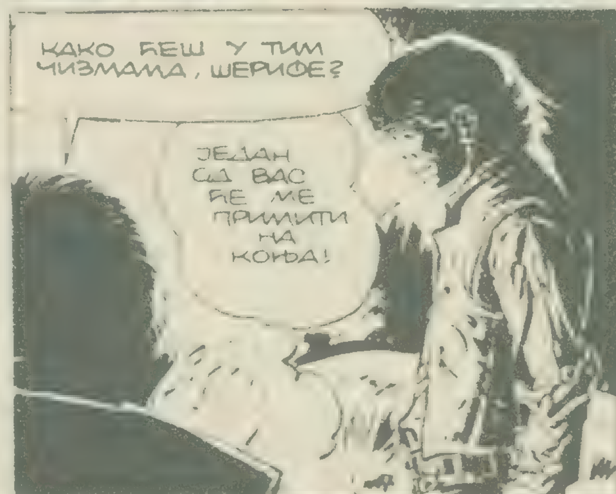
КАКО ЋЕШ У ТИМ ЧИЗМАМА, ШЕРИФЕ?
ЈЕДАН ОД ВАС ЋЕ МЕ ПРИМИТИ НА КОЊА!

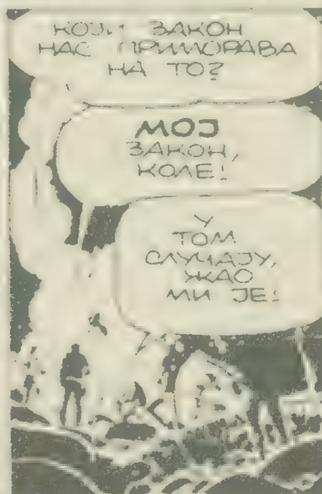
КОЈИ ЗАКОН НАС ПРИМОРАВА НА ТО?
МОЈ ЗАКОН, КОЛЕ!
У ТОМ СЛУЧАЈУ, ЖАО МИ ЈЕ!

НЕ ЗАБОРАВИ ДА СМО МИ У СЛУЖБЕНОЈ МИСИЈИ!
ДОСТА, ВАЛИ!

А КРАЂА КОЊА У ОВОЈ ЗЕМЉИ ПОВЛАЧИ ВЕШАЊЕ!
УЗЕЋУ МАЛО КАФЕ! УСТА СУ МИ ПУНА ПРАШИНЕ!
НЕ ДИРАЈ! ТО ЈЕ НАШЕ! ПУЦАЋУ!

САД ЈЕ КОЛ У ПРАВУ, ШЕРИФЕ! АКО СИ ЖЕДАН, ТАМО ЈЕ ИЗВОР!
ВАЖИ! ВРАТИЋУ ВАМ ОВО!

ЕВО ГА!

ПЕСАК! ИЗВОР ЈЕ ПРЕСУШИО...

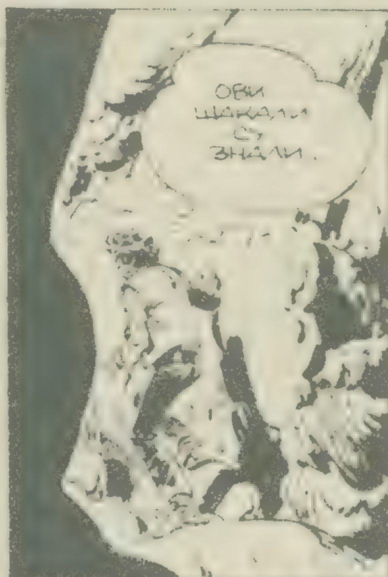
ОВИ ШАКАЛИ СУ ЗНАЛИ.

ЕЈ ЧЕКАЈТЕ! ГДЕ ЋЕТЕ?
ЗОРА ЋЕ! ТРЕБА ДА НАСТАВИМО ГОЊЕЊЕ!

НЕЋЕТЕ МЕ ВАЉДА ОСТАВИТИ! ВОДЕ НЕМА СВЕ ДО ПОКОМЕ ИЛИ ПАЛОМИТА. ОСТАВИТЕ МИ ЈЕДНУ ЧУТУРУ!
НЕМОГУЋЕ! ИМАМО ТАМАН ЗА НАС!
И НЕ ПОКУШАВАЈ НИШТА НА СИЛУ, ШЕРИФЕ!

ЗБОГОМ, ШЕРИФЕ, И СРЕЋНО!
ПАЦОВИ! КОЈОТИ!

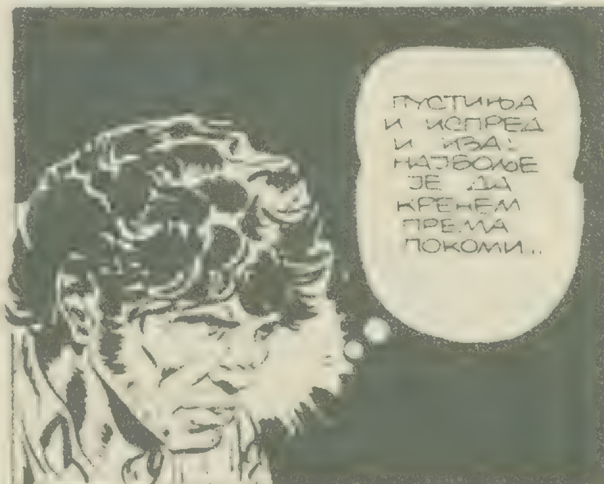
ПУСТИЊА И ИСПРЕД И ИЗА! НАЈБОЉЕ ЈЕ ДА КРЕНЕМ ПРЕМА ПОКОМИ...

У ЗОРУ, С ДРУГЕ СТРАНЕ ПЛАНИНЕ...
ОВАЈ СЕ НАПИО!
ТРА-ЛА-ЛА! ТРА-ЛА-ЛА!

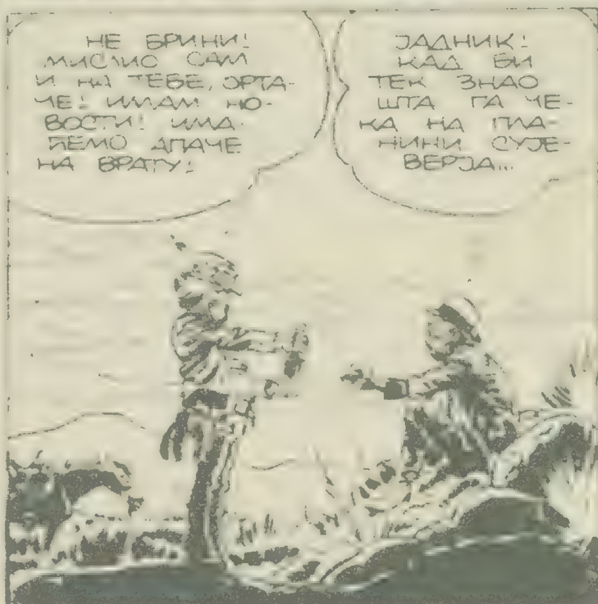
НЕ БРИНИ! МИСЛИО САМ И НА ТЕБЕ, ОРТАЧЕ! ИМАМ НОВОСТИ! ИМАЋЕМО АПАЧЕ НА ВРАТУ!
ЈАДНИК! КАД БИ ТЕК ЗНАО ШТА ГА ЧЕКА НА ПЛАНИНИ СУЈЕВЕРЈА...

СУНЦЕ ЈЕ БИЛО У ЗЕНИТУ...
ВОДЕ... ВОДЕ... САМО ДА НЕ ПАДНЕМ...

ДА БИ ОВДЕ ЖИВЕО, ТРЕБА ДА БУДЕШ ИЛИ АПАЧ ИЛИ ЗВЕЧАРКА!
ШТЕДИ ВОДУ! ИЗВОРИ СУ РЕТКИ, А ИМАЋЕМО СРЕЋЕ АКО ИХ ИНДИЈАНЦИ НЕ ЧУВАЈУ!

МОЖДА БИ БИЛО ДОБРО ДА МИ ВРАТИШ ОРУЖЈЕ!
НЕ МИСЛИШ ВАЉДА ДА САМ БЛЕСАВ! ТРЕБА ДА МЕ СНАЂЕ ИСТО ШТО И ПАРДИЈА!

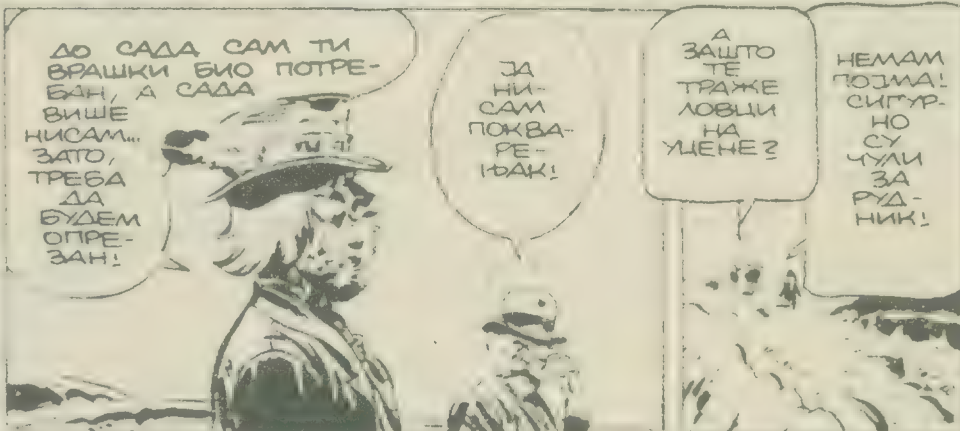
ДО САДА САМ ТИ ВРАШКИ БИО ПОТРЕБАН, А САДА ВИШЕ НИСАМ... ЗАТО, ТРЕБА ДА БУДЕМ ОПРЕЗАН!
ЈА НИСАМ ПОКВАРЕЊАК!
А ЗАШТО ТЕ ТРАЖЕ ЛОВЦИ НА УЦЕНЕ?
НЕМАМ ПОЈМА! СИГУРНО СУ ЧУЛИ ЗА РУДНИК!

НАШЛИ СУ НАЧИН ДА МЕ УХВАТЕ! ЗНАМ ИХ ЈА! БИЛИ СУ У КОКСВИЛОВОЈ БАНДИ У КАЛИКУ!

ЈЕДНОМ САМ СЕ РАСПРИМАО ПРЕД ЊИМА! ОД ТАДА СУ МИ ЗА ПЕТАМА!

У ПОКОМИ...
ТО ЈЕ БИО МЕК КЛУР!
НЕ, ТИП ЈЕ БИО САМ! КУПИО ЈЕ НАМИРНИЦЕ, АЛАТ ЗА КОПАЊЕ И ВИСКИ!
ГОЊЕЊЕ ПОСТАЈЕ ОПАСНО: АПАЧИ СЕ НЕ ШАЛЕ!

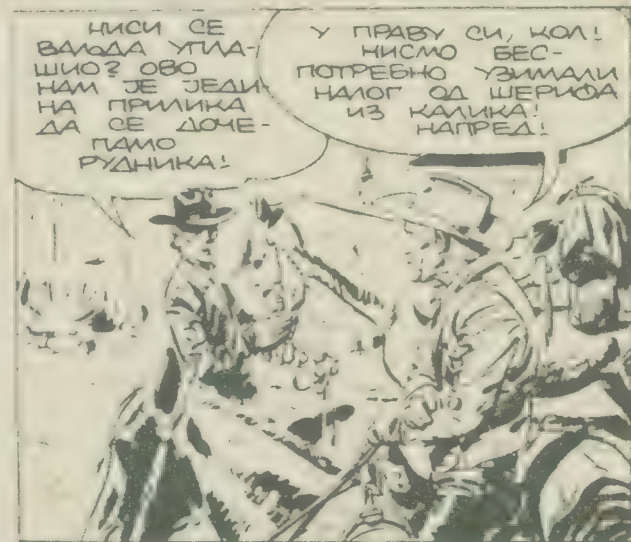
НИСИ СЕ ВАЉДА УПЛАШИО? ОВО НАМ ЈЕ ЈЕДИНА ПРИЛИКА ДА СЕ ДОЧЕПАМО РУДНИКА!
У ПРАВУ СИ, КОЛ! НИСМО БЕСПОТРЕБНО УЗИМАЛИ НАЛОГ ОД ШЕРИФА ИЗ КАЛИКА! НАПРЕД!

У ТО ВРЕМЕ...
ВОДЕ... НЕ МОГУ ВИШЕ!

КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ЦИЦА ВАНЗЕМАЉАЦ

ЧУДОВИШТЕ С МАРСА КОЈЕ ЈЕ ДОБИЛО КОПРИВЊАЧУ ЈЕР ЈЕ ПОЈЕЛО ЈЕДНУ ЉУТУ ПРИНЦЕЗУ

ДОБРИ СВЕМИРСКИ ВИТЕЗ КОЈИ ТРЕБА ДА БРАНИ ПРИНЦЕЗЕ

ЛЕТЕЋЕ

ИСЕЦИ ДА СЕ ВИДЕ ОЧИ

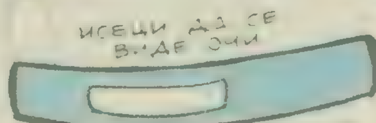

ВАСИОНСКЕ НАОЧАРЕ ЗА ГЛЕДАЊЕ ЗВЕЗДА

ОВО СЕ СТАВЉА НА ЦИЦИН ЧУПЕРАК

ИСЕЦИ ПО ИСПРЕКИДАНОЈ ЛИНИЈИ И ПРОВУЦИ ЦИЦИНУ РУКУ

СВЕМИРСКА ПРИНЦЕЗА КОЈА, КАО И СВАКА ДРУГА ПРИНЦЕЗА, ЧЕКА ДА ЈЕ НЕКО СПАСЕ ОД ЧУДОВИШТА И ЦРНОГ ВИТЕЗА

ЦИЦУ ЗАЛЕПИ НА КАРТОН И ИСЕЦИ А ХАЉИНЕ САМО ИСЕЦИ

СИРОТА СУПЕР-ЦИЦА КОЈА НЕ ЗНА КОГА ПРЕ ДА СПАСАВА ПРИНЦЕЗУ ОД ЧУДОВИШТА ИЛИ ДОБРОГ ВИТЕЗА ОД ЦРНОГ ВИТЕЗА

ВЕЛИКИ ОБАВЕШТАЈЦИ

НИСАМ ЗНАО КАКО СЕ ЗОВЕМ

СОВЈЕТСКИ КАПЕТАН БОРИС КАЛГИН ПРОВЕО ЈЕ ЦЕО РАТ У НЕМАЧКОЈ УНИ[illegible] ОБЈАВЉУЈЕМО ЈЕДАН ЊЕГОВ ДРАМАТ[illegible] ДОЖИВЉАЈ

Чим сам завршио задатак у 224. немачкој дивизији, постарао сам се да нестанем. Више него икад желео сам да скинем немачку униформу у којој више нисам знао ни како се зовем – полако сам заборављао и сопствено име. Досадило ми је малтретирање у немачкој војсци, опрезност, непрекидна напетост. Зато сам пожурио да се јавим свом шефу, мајору Рогочеву који је руководио обавештајним одредом „Ђержински" на Криму, северно од Јалте, уверен да је дошао крај мојим мукама.

– Баш добро што си стигао, Калгине – дочекао ме је мајор Рогочев још с врата. – Имам за тебе један неодложан задатак. Мораћеш у 18. румунску дивизију која се налази овде на Криму.

Смркло ми се. Значи, ништа од моје слободе,опет морам сам, без другова којих сам се тако зажелео.

– Десило се нешто непредвиђено – почео је Рогочев.

Мораш спасти Вила!

Двадесет деветог маја 1942. године британски тешки бомбардер „халифакс" полетео је из Калкуте за Техеран, у специјалну мисију. На техеранском аеродрому један путник је напустио бомбардер. Био је то сер Кристофер Лоу из британског Министарства иностраних послова. Овде су га већ чекали совјетски дипломати с којима је имао заказан састанак.

Истог дана бомбардер се спустио и у Тбилиси, на Кавказу. Други путник који је напустио авион био је пуковник Ричард Кар из британског штаба за Далеки исток. Остао је овде као официр за везу са совјетским трупама на Кавказу. А ноћу, 30. маја, бомбардер је полетео из Тбилисија за Лондон. Требало је да прелети изнад Пољске где ће падобраном искочити трећи путник, капетан Џорџ Вил, британски обавештајац. Пре рата Вил је био новинар, дописник из Пољске, Немачке, Бурме, Индије. Кад је његова земља ушла у рат, постао је војни саветник бурманских герилаца који су се борили против Јапанаца. Овог пута пошао је на специјални задатак у одред пољског покрета отпора код Крајове. Носио је тајне планове за заједничку борбу против Немаца.

Немачка обавештајна служба успела је да сазна ко је први путник који је напустио авион, исто тако и други. Знала је да постоји и трећи, али њега нико није видео. А онда се десило нешто неочекивано.

Док је авион, на путу према Пољској, летео изнад Крима, упао је у олују. Пилоти су узалуд улагали крајње напоре да одрже курс, авион је изгубио оријентацију. Нашао се изнад окупираног дела Крима. Одједном су загрмели немачки противавионски топови. Авион је плануо, летео као буктиња кроз ноћ и срушио се у Албати на Криму.

Гестапо и Абвер изашли су на лице места и констатовали да последњег путника – нема! Почела је потера. Претраживали су поља и шуме, али од капетана Вила ни трага ни гласа. Као да је у земљу пропао.

–Ето, то смо сазнали о Енглезу прислушкујући немачке радио-станице – завршио је Рогочев. – Ноћас су нас, међутим, и Британци обавестили о капетану Вилу. Траже да га спасемо и пребацимо у Пољску. Разумеш ли сада, Калгине! Вил не сме пасти у руке Немцима. Мораш га спасти, по сваку цену...

Издајник из Јалте

Размишљао сам како сам желећи слободу улетео у најгору гужву али сам наглас, као и сваки дисциплиновани обавештајац, изговорио:

– Добро, мајоре! До сада сам био Карло Вајс, а како ћу се од сада звати?

– Сада ћеш бити наредник Сасе. Слични сте. Он стварно постоји, али у нашем заробљеништву. Ти ћеш поћи у Јалту. Преко твоје сестре уредили смо целу ствар. Она је опервисала неког немачког официра и преко њега издејствовала да уђеш у специјалну потерну јединицу која трага за Вилом. Буди опрезан јер Вил зна много о наредним операцијама у Бурми против Јапанаца. Зна сувише и о пољском покрету отпора и о намерама своје владе и обавештајне службе. Немци би платили сувим златом само да га се дочепају... Вероватно се спасао падобраном из запаљеног авиона и негде се крије.

Нисам имао другог избора. Исте ноћи кренуо сам за Јалту. Олга је заиста успела да ме убаци у специјалну јединицу која ће трагати за Вилом. Чак сам добио и задатак да припремим групу војника за овај подухват.

Сутрадан је од Абвера стигла вест која је одјекнула као бомба – Виђен је капетан Вил! – Виђен је капетан Вил! Био сам запрепашћен. Видео га је неки наш издајник на обали Јалте, али док је он обавестио Абвер, Вил је нестао без трага. Сада сам још више био спреман да учиним све да Вил не падне у руке непријатељу.

Цео Крим био је на ногама. За Вилом су трагали партизански одреди. Абвер и Гестапо били су непрекид-

Илустровао Ненад Мирковић

но у покрету. И „моја" специјална јединица Вермахта трагала је за њим. Кога год смо сумњивог ухватили, настојао сам да разговарам с њим не бих ли по опису препознао Вила и благовремено га извукао из канџи немачке тајне полиције.

Ситуација је наједном добила други обрт. Један наш човек обавестио је Рогочева да је разговарао с Вилом у Јалти, да му је обећао помоћ ако га касније потражи по имену, на истом месту. Обрадовао сам се. Значи, све наде нису изгубљене

Спасоносни шамар

У моју канцеларију је бануо курир. Стао је мирно и салутирао:

– Господине наредниче, јавите се господину мајору ..

Зашто ли ме зове? Кроз главу ми је свашта пролазило. Ипак, одмах сам пошао. Тамо сам затекао оног издајника који је у међувремену и даље упорно трагао обалом Јалте верујући да се Вил налази негде у близини.

Господине мајоре, наредник Сасе на располагању.

– Хајдемо доле, у подрум! – рече он и нас тројица пођосмо.

Чим су се врата отворила, замало нисам викнуо. **Угледао сам двадесетогодишњу Нађу Акирову, из села Кучек. – Девојку коју сам пре рата не само познавао него и – волео! Једва сам сачувао хладнокрвност и** покушао да се држим круто, као прави Немац. Али, она ме је одмах препознала и са пуно огорчења викнула.

– Издајниче! Нашао си своје место међу фашистима!

Издајник који је девојку и стрпао у затвор, мислећи да се Нађине речи односе на њега, приђе јој и ошамари је. Одахнуо сам. Нико на мене није посумњао

– Она зна све о Енглезу – тврдио је издајник

– Хоће ли да говори? – упитао је мајор.

– Зна немачки, али неће ништа да каже –љутио се издајник. – Рећи ће она све – закључио је мајор гледајући у лепу Нађу. – Од данас је под мојом заштитом и да је нико није ни пипнуо. А ви, Сасе, окрете се мајор мени – постарајте се о њеној исхрани!

Ово је било више него што сам могао да очекујем.

Кад сам јој донео ручак, отворено сам јој испричао у каквој сам мисији. Нашао сам начина да је убедим. Тада ми се Нађа поверила.

Од првог дана Вил се крио у сиромашној кући њеног оца. Док она није била ту, пошао је у Јалту у нади да ће моћи сам некако да се пребаци у Пољску. Тада га је и видео онај издајник. Осетивши да су му на трагу, **Вил је побегао из Јалте и дуго** лутао **док није** поново набасао на **њихову кућу.**

У Јалту је Нађа кренула на захтев Вила.

Њен задатак је био да пронађе човека који је Вилу обећао помоћ и рекао му своје име. Међутим, није била довољно опрезна. На обали је срела издајника који јој се пажно представио као илегалац. Кад је рекла да зна нешто о Енглезу, позвао ју је да се склоне на сигурно место и разговарају на миру а одвео је – у Гестапо! Да је био само мало тактичнији, неискусна Нађа би му вероватно све испричала и ствар би се и по Вила и по њу завршила трагично.

Мајор споро реагује

Али, издајник ни сада није мировао. Био је увређен што је брига око Нађе поверена мени. Упорно је тврдио да ова девојка крије Енглеза у својој кући. **Мајор је, међутим, споро реаговао. Желео је да стекне Нађино поверење а то је значило** губљење времена јер је она тврдоглаво ћутала. Друго, знао је да Вил нема где да побегне сем да се пробије кроз немачку блокаду Севастопоља, код црвеноармејаца а то је било немогуће

Исте вечери пожурио сам у илегални партијски комитет који се налазио тачно преко пута немачке зграде Нико осим секретара комитета није знао за моју мисију и кад сам, онако у немачкој униформи, затражио од другова у ходнику да ме пријаве секретару комитета, бацили су се на мене и разоружали ме Кад су ме увели код секретара он је, на опште запрепашћење, скочио и загрлио ме. Остали нису могли да дођу себи...

[illegible] прозору и погледао кроз завесе Видео сам издајника како жури у зграду Гестапоа да би по ко зна који пут, тврдио да девојка крије Енглеза Тај је стварно био досадан као стеница

И овде је главна тема разговора био Вил

Гестапо решава „Случај Енглеза"

Секретар комитета пренео ми је поруку мајора Рогочева Мој шеф је већ припремио решење целог случаја ако дознам где се Вил налази Требало је да одмах пођем по Вила, а комитет ће ослободити Нађу из затвора

Ноћу сам напустио град

. Док сам се приближавао Нађиној кући, приметио сам Вила који је излетео кроз врата и ускочио у заклон. Припремао се за одбрану Брзо сам му објаснио ко сам и зашто сам дошао Одмах смо се зближили

На улицама Јалте које су врвеле од Немаца, пронашао сам есесовца који је фантастично личио на Вила. Једна наша група исте вечери га је убила и обукла у Вилово одело Ништа нисмо заборавили У џепове смо ставили сва Вилова документа и слику његове девојке из Индије. Кад је „моја" потерна јединица пронашла леш, Гестапо је био ван себе од среће. Најзад је „Случај Енглеза" био решен Следећа вест коју сам чуо није била мање радосна ударна група извршила је препад на немачке стражаре и ослободила Нађу!

Мој задатак био је готов Сад сам био сигуран да сам завршио „војничку" каријеру код Немаца и да ћу најзад добити борбени задатак међу својима Кад сам се јавио мајору Рогочеву, он ме је загрлио и рекао

– Ево ти немачка униформа за капетана Вила, уредне исправе на име немачког инжењера који је „побегао" из нашег заробљеништва Ти ћеш поћи са њим. Нико га сигурније неће пребацити кроз немачке линије

Шта сам могао. Пошао сам у Пољску са Вилом. Тамо сам се јавио другом обавештајном центру и до краја рата остао „немачки подофицир".

В. С.

ВЕЛИКИ МАЈСТОРИ

МИКЕЛАНЂЕЛО ИЛИ КАМЕН ЈЕ ПРОГОВОРИО

Микеланђело је током 1501. од мермерног блока који је у дворишту фирентинске катедрале 40 година стајао као неупотребљив, исклесао чувену статуу Давида.

Пиета

По налогу папе Јулија II велики вајар је 1505. направио фигуру Мојсија. Прича се да је, када је завршио посао, погледао Мојсија и рекао: „Говори!"

СВЕ ШТО ЈЕ ПРОБАО – УМЕО ЈЕ И ТО СЈАЈНО

Фирентинци који су свакодневно пролазили поред једне високе ограде месецима су слушали оштре ударце челичног длета о камен, али нијелан од њих није могао да види шта се у ограђеном дворишту догађа.

Ујутру 13. септембра 1501. године у двориште је, с длетом у руци, ушао и млади Микеланђело Буонароти. Одмах је приступио послу. Тесао је камен из дана у дан – пуне четири године! Кад су угледни Фирентинци дошли да оцене његову скулптуру, били су толико одушевљени да су га наградили са 400 златних фиорина, што је у то време била велика сума, и допустили му да за њу сам изабере место у граду. Микеланђело је одлучио да се његово дело постави на најлепшем месту у Фиренци.

Била је то чувена фигура Давида, једно од најлепших дела тога времена.

Непослушан дечак

Кад је дело почео, вајар је имао свега 26 година. Рођен је 1475. у варошици Капрези. Дојкиња му је била жена једног тесача камена. У шестој години, кад му је умрла мати, Микеланђело се почео осећати усамљен и то осећање пратило га је кроз цео живот.

Микеланђело није био добар ђак. Сем тога, свуда је и непрестано цртао по зидовима суседних кућа и по одајама очева дома. Пошто опомене нису помагале, отац га је немилосрдно тукао и једном приликом озбиљно повредио. Кад му је било 13 година, отац га је одвео у сликарску радионицу браће Гирландајо. Једног дана, док су ученици проучавали рад Доменика Гирландаја, Микеланђело је оловком поправио учитељев цртеж. Доменику је најтеже пало то што је дечак заиста запазио недостатак који нико други није видео. Увређен, сликар је уклонио ученика из школе. Млади Буонароти прешао је тада да учи вајарство код Бартолда, који је радио кипове за најмоћнијег европског банкара тога доба, господара Фиренце Лоренца Медичија, који је био познат по раскошном животу и високо однегованом уметничком укусу

За трпезом Лоренца Медичија

Једног дана, у Медичијевом врту, где је и Микеланђело одваљивао блокове мрамора, наишао је Лоренцо Медичи и спазио дивну скулптуру коју је у доколици начинио вајарев ученик. Моћног Медичија рад је толико задивио да је одвео Микеланђела у дворац, дао му да обуче скупоцено одело и наредио својим синовима да уметника дворе за време обеда.

За богатом Медичијевом трпезом, за којом су се често могли видети на окупу најумнији људи Фиренце, млади уметник је први пут сазнао за Платона и друге филозофе, чуо Дантеове стихове и наслушао се паметних разговора. Неочекивано, из њега је тада избио нов таленат тако да је и сам написао 77 сонета.

Иако вишеструко обдарен и љубитељ свега што је лепо, Микеланђело је имао и мана. Био је надмен, раздражљив и свађалица. Једном се посвађао са другим Бартолдовим учеником, који му је тако несрећно разбио носну кост да га је обележио за цео живот.

После смрти Лоренца Медичија, на престо је дошао његов син Пјетро II. Једне зиме он нареди Микеланђелу да од снега начини човечију фигуру. Увређен оваквом наредбом, млади уметник је после кратког времена напустио Фиренцу и отишао у Рим где је израдио своје ново ремек-дело, Пиета (Марију која на крилу држи мртвог Христа). Кад је чуо да је неки посетиоци приписују

На таваници Сикстинске капеле међу композицијама на 900 квадратних метара површине налази се и ова: бог ствара човека.

Неколико призора из живота Микеланђела Буонаротија.

другоме. Микеланђело се преконоћ затворио у цркву и није излазио из ње док није у камену уклесао своје име. То је био његов први и последњи потпис.

Кад је дошао на престо папске државе, Јулије II се пожурио да сруши стару цркву Св. Петра да би се прославио ударањем камена темељца за нову велику цркву. Нови папа тада је позвао к себи Микеланђела као великог уметника.

Велелепна Сикстинска капела

Млади талентовани сликар Рафаело и његов рођак Браманте, архитекта нове велике цркве Св. Петра која се тада градила, били су суревњиви на Микеланђелову славу. У жељи да му науде, они су предложили папи да Микеланђело украси сликама таваницу у папиној приватној, Сикстинској капели.

Предлог је вајара јако наљутио.

– Сликарство није мој занат! Нека то ради Рафаело! – узвикнуо је Микеланђело.

Али, папа је успео да га приволи. Он је започео рад и био је четири године прави роб новог надахнућа. У полутами испод таванице било је врло тешко сликати, а ваљало је покрити фрескама 900 квадратних метара површине! Микеланђело се попео на скеле и, лежећи наузнак, почео да слика. Обузет стваралачким надахнућем, он је у току тих година често заборављао и да једе и да спава. Сем једног служитеља и Јулија II, никог није пуштао у цркву. Знајући да је живот кратак и бојећи се да Микеланђело не остави дело недовршено, папа га је често питао

– Кад ће то једном бити готово?

Кад је уметник завршио и последњу фигуру, папа је узвикнуо:

– Најзад си завршио! Силази са скела док те нисам ја са њих бацио!

На таваници су, поред мањих, биле насликане и 343 значајне фигуре изванредне уметничке лепоте. Ништа слично није било израђено ни пре ни после њега. А уметничка вредност овог сликарског рада је у томе што фигуре имају облике које може само велики вајар да замисли и оствари, а живописане су руком ненадмашног сликара.

Највеће и најлепше кубе на свету

Али, доба у коме је живео било је познато по верским сукобима. Покрет за реформу римокатоличке цркве, познат под именом реформација, узбунио је половину Европе. Да би очувао свој престиж, папа Климент VII упутио је војску на Фиренцу, а ова је тада позвала Микеланђела да помогне око одбране и утврђивања града. Месецима је велики Фирентинац утврђивао брегове око Фиренце, пуне драгоцених уметничких дела, и постављао артиљерију да би је бранио од напада.

Баш тих година страха и ратовања Микеланђело је начинио у Фиренци најмирније дело своје уметности, гробове породице Медичи.

У то доба папе су се често смењивале. Иако је велики Фирентинац био веома стар, један од њих га је позвао да украси сликама и зидове Сикстинске капеле, преко пута олтара. Микеланђело се прихватио посла и за седам година начинио „Последњи суд".

Микеланђело је тада био сасвим стар и исцрпљен животном борбом. Па ипак, иако је био зашао у осамдесету годину, он се није двоумио да поново постане архитект. Откако је начинио планове за цркву Св. Петра, на њој је радило много архитеката. Сада је требало завршити кубе. Микеланђело је приступио послу, али пошто је довршавање ове највеће цркве на свету трајало прилично дуго, он је у међувремену стигао да подигне више мањих цркава, мостова, палата и музеја. По целом Риму расејана су велика дела Микеланђелова.

Пред сам крај он је говорио пријатељима:

– Стар сам, осећам како ме смрт вуче за огртач.

Пре него што је умро, у својој 89. години, он је видео завршено своје дело, најлепше и највеће кубе на свету, на цркви Св. Петра у Риму. Под њим се налази гроб у коме почива велики Фирентинац.

И. З.

ХИТ

ЧОВЕК ЗВАНИ УСПЕХ

ПЕТ РАЗЛИЧИТИХ ПУТА

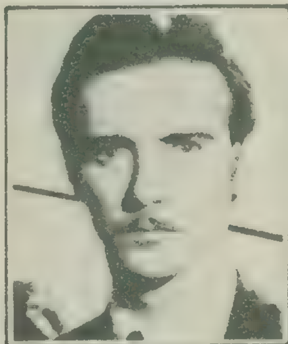

Миџ Ур (Midge Ure) је јединствена личност у свету популарне музике пошто је успео да као члан пет различитих група доспе међу најпопуларније на топ листи! Укус успеха осетио је још 1976. као члан шкотске групе „Слик". Захваљујући хиту „Заувек и увек" доспели су на прво место параде најпопуларнијих Две године касније Миџ је члан квартета „Рич кидс" (Rich Kids). Њихов такође први сингл, „Богати дечаци" доспева на топ листу. Годину дана касније Ур се придружује студијском саставу „Висаж" (Visage) са којим више пута снима успешне плоче. Нешто касније постаје стандардни члан популарног квартета Алтравокс (Ultravox). Крајем прошле године један је од иницијатора суперподухвата групе „Бенд еид" чији хит „Да ли они знају да је Божић" постаје најтраженија сингл плоча осамдесетих. Вредно је споменути да је Миџ Ур и самостално снимио своју верзију хита Браће Вокер „Без опроштаја". Ни тада није омануо, доспео је на топ листу. Било је то 1982

ПОВРАТАК ТЕШКЕ ИНДУСТРИЈЕ

ДРУГИ ПОЧЕТАК

После петогодишње паузе поново се активирала некад веома квалитетна и популарна сарајевска „Тешка индустрија". У улози вође групе овог пута се појављује гитариста Ведад Хаџиабдић, који је заједно са бубњарем Мунибом Зоранићем једини свирао у старој постави. Нови албум зове се „Поново са вама", и умногоме подсећа на њихова некадашња остварења.

– Ведаде, шта те подстакло да поново оснујеш „Тешку индустрију" и колико је то, уопште, добар потез?

– „Тешку индустрију" сам основао заједно са Габором Ленђелом. Када је он отишао у војску, договорили смо се да ја наставим рад са „Индустријом", међутим, он је после тога отишао из Сарајева и укључио се у неке друге пројекте, што је оставило и те какве последице – група се распала. После распада ја сам свирао у многим групама и углавном тезгарио, али у подсвести ми је увек била идеја да поново оформим групу. Дуго сам тражио људе који ће свирати, али најтеже ми је било да нађем певача.

– Пет година је, ипак, дуг период за формирање групе?

– Плочу сам могао да снимим и раније, али сам себи утувио у главу да плоча не сме да буде лошија од онога што смо до сада направили. За претходне три плоче Габор Ленђел је углавном писао музику и аранжмане, па је сада требало наћи адекватну замену. Тај тежи део посла сам узео ја, јер се радило о мојој групи. Злобници кажу да сам се ухватио за то име „Тешка индустрија", али ја на то имам апсолутно право.

– Приметно је да на новој плочи има и нешто старог звука „Индустрије". Шта мислиш како ће се то одразити у данашње време кад је дошло до неких трендовских промена у музици?

– На новој плочи нудимо музику по којој се може препознати „Тешка индустрија", али уз доста модерније аранжмане. Већину текстова написао је, као и раније, Душко Трифуновић, два сам написао ја, а по један Хусеин Владовић и Тифа. Ни на овом албуму није заступљен неки тренд, па могу слободно рећи да је ово шаролик албум где има метала, фанка и попа, сав је посвећен тајанственој рокенрол кући породице Фохт 13, где су се одвијали сви важнији догађаји и замисли са овог албума. Почетни сребрни тираж албума је продат, што значи да се за ових пет година укус публике није много променио...

– У комбинацији за певача био је и Младен Војичић Тифа.

– Да, за Тифу сам чуо да изврсно пева и требало је с нама да сними ову плочу. Негде пред само снимање он је отишао у „Дугме", тако да смо нашли адекватну замену у Нарцису Лалићу који такође изврсно пева. Занимљиво је то што су и Тифа и Нарцис заједно певали у групи „Топ".

– Шта у овом тренутку мислиш о сарајевској рок сцени?

– Сарајево је поново преузело примат у нашој рок музици. Поред „Дугмета" ту се појавило неколико изразито квалитетних група као што су: „Валентино", „Забрањено пушење", „Конгрес", „Плави оркестар" па и „Тешка индустрија"...

– Какви су планови „Тешке индустрије"?

– Ускоро крећемо на промоцију нашег албума, а први концерт одржаћемо у Сарајеву. После крећемо по читавој земљи, јер плоча је заиста добро примљена у читавој Југославији. У шестом месецу имамо обезбеђен термин у студију РТВ Радио-Сарајево за снимање нове плоче. Мислим да ће наредни албум тек показати право лице „Тешке индустрије"...

Владо Панџа

15 ЧИЊЕНИЦА О... ДУЕТУ ЕУРИТМИКС (EURYTHMICS)

1. Пре него што је почео да се бави музиком. Дејв Стјуарт је радио као портир. Има радни стаж од једног целог дана! Али Ленокс је зарађивала новац за студирање у фабрици за прераду рибе у Шкотској.

2. Дејв и Ани били су чланови акустичког трија Кеч (The Catch) који је снимио један сингл са ударном песмом „Црна крв". То је постао хит у Холандији.

3. Дејв је, као мали, био талентован атлетичар и добар фудбалер. Играо је десно крило и десну полутку у средњој школи и навијао за Манчестер јунајтед.

4. Ани је као девојчица свирала клавир и флауту. Своју прву флауту назвала је Флора.

5. У почетку групе Еуритмикс Ани је тако често мењала перике да је Дејв понекад био у недоумици кад би је угледао – је ли то стварно она?

6. Име Еуритмикс потиче из старе симбиозе музике, плеса и мимике.

7. Једном приликом Ани се прерушила у Доли Партон и појавила на мањем концерту као „ненајављено изненађење". Сви су стварно поверовали да је то чувена кантри и вестерн интерпретаторка. Зато постоји идеја да Ани сними једну каубојску песму

8. Еуритмикс у Британији никада нису доспели на врх топ-листе синглова. То им је пошло за руком у Америци захваљујући хиту „Слатки снови".

9. Песма „Поново долази киша" настала је у њујоршком хотелу кад Ани и Дејв уопште нису говорили.

10. Оригинални назив албума „Слатки снови„ је „Невидљиве руке".

11. Диско кућа RCA понудила им је организацију спектакуларног венчања на броду. Обећано је да ће довести новинаре из целог света. Постојала је идеја да до развода дође већ следећег дана, али то се никад није остварило.

12. Ани се прошлог лета удала, а Дејв се никада није оженио својом „вереницом", певачицом Ноном Хендрикс.

13. У свим видео-слотовима увек носе исте кравате!

14. Видео за песму „Љубав је странац" снимљен је у стану Дејвове мајке.

15. Упркос разних говоркања, Дејв и Ани тврде да ће Еуритмикс постојати још дуго, дуго...

СВАКА СЛИКА ПРИЧА

СТАНИЦА ПРЕПУНА ЗВЕЗДА

Тејлор и Тејлор из познате групе Дуран Дуран одлучили су (са успехом) да се огледају ван матичног састава. Уз помоћ познатих колега, певача Роберта Палмера и бубњара Тони Томпсона (Чик), недавно су објавили сингл „Неки то воле вруће", а очекује се и албум „Снажна станица". Тако се и зове ова (не)стална група „The Power Station". Тачно је да нису атрактивни као ДД али су веома добри. Хоће ли им то сви опростити?

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ

– Песму „Релакс" чуо сам једном, али „Два табора" нисам имао прилике да слушам. Уопште мени није позната музика групе „Френки гоуз то Холивуд"

Фил Колинс

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

Најстарији аутор песме која се продала у више од милион примерака је Чарли Чаплин! Имао је тачно 77 година када је за свој филм „Контеса из Хонг Конга" компоновао „Ово је моја песма". Плоча се у интерпретацији Петјуле Кларк појавила 1967. и била велики хит.

МОДНИ ДОНАТОРИ

КИМОНО ЗА ВИТРИНУ

Лондонски музеј „Викторија и Алберт" занимљив је и по томе што има одељак у коме се налазе најзанимљивији делови гардеробе рок звезда. Између осталих експоната ту се налази златни сако од ламеа покојног Марка Болана из 1969. године и ново сатенско одело крем боје са црним пругама, мини хаљина оранж боје Деборе Хари, бели кимоно Џимија Пејџа, светлуцави костими Герија Глитера

ШТА ЈОШ СМИСЛИТИ?

ПОЛ У 943 ДЕЛА!

После филма, албума, касете, компакт плоче, документарца на телевизији и књиге Пол Макартни је пројект „Пошаљи моје поздраве улици Броуд" обогатио истоименом видео-игром. Лично је учествовао у креирању и компликовању решења које се састоји из 943 комбинације. Уз јурњаву по Лондону дата је и комплетна мапа подземне железнице главног града Британије.

ЗАБЛУДЕ

ФРЕНКИ ЗНА ДА СВИРА

Знајући да многе ствари могу да се измисле, мноштво љубитеља популарне музике дуго је веровало како „Френки гоуз то Холивуд" никад неће изаћи пред публику пошто не знају да се служе инструментима. Веровало се да све уместо њих ради Треворн Хорн и његов компјутерски арсенал. Када су Холи и другари, прошлог лета, обећали да ће се појавити на позорници, многи су то протумачили као још један трик. Међутим, Френки су отишли у Њујорк и показали да нису мачји кашаљ. Онда су дошли кући и приредили неколико новогодишњих концерата. Одједном су постали занимљиви и онима који иду на „живе програме", зато није чудо што им је прва турнеја, која је у току, унапред распродата и продужена за шест дана!

ИЗ ПРАШЊАВЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

ДАН УОЧИ САТЕНСКЕ НОЋИ

Тешко бисте на овој слици препознали оригиналну поставу групе Муди блуз (Moody Blues). Ово је архивски снимак настао испред студија у коме је снимљен њихов највећи хит „Ноћи у белом сатену".

ПРИПРЕМА РЕДАКЦИЈА ЛИСТА **Rock**

СЛУЧАЈНО ОТКРИВЕНА ЧУДОВИШТА

ПОСЛЕДЊИ ЗМАЈЕВИ

С њима се увек мора опрезно

Изгладнели џин не бира жртву

Зуби су им опаснији од канџи

Млади су подједнако прождрљиви

Зар не подсећа на чудовиште из Лох Неса?

ОСТРВЦЕ КОМОДО У ИНДОНЕЗИЈИ ЈЕДИНО ЈЕ УТОЧИШТЕ ЏИНОВСКОГ ВАРАНА, ПОТОМКА ДИНОСАУРУСА

Вековно подрхтавање тла на подручју Индонезије и снажне вулканске ерупције непрекидно су мењале изглед овог дела света. Нестајала су острва, рађала се друга, нека се спајала, друга цепала и раздвајала. Острво Комодо, дугачко тридесет и широко двадесет километара, једно је од ретких које није доживело велике промене.

Људи су га насељавали само повремено и то у време кад је било покривено густом шумом и кад је на њему било више извора питке воде. Данас ту живи једва 500 људи – у једном јединому насељу на самој обали. Баве се искључиво риболовом.

На острву се живи тешко. Оскудева се у храни, нема довољно воде, море је ћудљиво и опасно, испресецано струјама, бода препуна змија отровница. Просечна температура ваздуха прелази четрдесет степени.

Бебе из јаја

У научном свету острво Комодо је веома познато – ту живи легендарни „ора" – највећи живи варан (гмизавац), директни потомак џиновских диносауруса. За њега се сазнало тек почетком овог века јер су Комодо и два мања острва на којима варан живи дуго били ненасељени.

Варане су виђали само рибари и ловци на бисере или корњаче. Остали су са страхом слушали њихове приче о крвожедним бићима дугачким преко седам метара. Звали су их „буаја дарат" – сувоземни крокодил.

Кад се 1912. године један холандски авион принудно спустио на Комодо, пилот се нашао очи у очи са варанима. А веровало се да су изумрли још у мезозоику, пре више од седамдесет милиона година! Организоване су истраживачке експедиције и ухваћено је неколико животиња. Острва Комодо, Ринтја и Падар проглашена су за национални парк.

У њему тренутно живи око пет хиљада џиновских варана. Живе у низији, али и на висинама до 600 метара несметано дремају у рупама крај усахлих извора. Нико се још није усудио да завири у њихове јазбине.

Репом на жртву

Негде у дубини склоништа „ора" полажу по двадесетак издужених јаја величине кас два кокошија. Немају љуску већ дебелу опну, као и јаја других гмизаваца, а отварају се после осам до девет месеци.

Варани су месождери и грабљивице. Нападају јелене, дивље свиње, биволе, чак и дивље коње којих такође има на једном од ових острва. Вешто се прикрадају плену који мирно пасе у високој трави и примети их кад је већ касно.

Осим што је искусан ловац, варан са Комода храни се лешинама које лако нањуши изузетним чулом мириса. Воли и јаја. Воду ретко пије, али кад то чини – потапа читаву главу.

Има зубе сличне тиранносаурусима – троугласте и тестерасте. Кидају и најситније мрвице хране као да су од челика. Уз све то, чељуст варана је растегљива као у змије па може да прогута и најкрупнији залогај. На свакој нози има по пет прстију са дугачким канџама. **Врат му је веома снажан. Реп посебно, њима обара жртву.**

Док се прождрљиви варани отимају о плен, они најмлађи пењу им се на леђа не би ли дошли до залогаја. Ако се нађу у дилеми шта да учине – да задрже плен или отерају уљеза – старији ће се опет послужити репом и одбацити несрећника бар неколико метара у страну. Удаљавају се тек кад од жртве не остане ништа.

Варанима није лако да пронађу већи плен. Јелене, на пример, прогоне и ловокрадице. Одрасли варани не могу да се веру по дрвећу као што чине њихови млади у потрази за гуштерима, инсектима и птицама. Ако немају другог избора, старији насрћу на потомство или једни на друге.

Острвљани верују да варани доносе несрећу. Године 1973. члан једне експедиције из Швајцарске удаљио се од осталих и нестао. Другови су пронашли само његов фото-апарат и капу.

Још се не зна колико дуго живе ове животиње. Њихов век по некима износи чак три стотине година. У заточеништву умиру брзо и зато у зоолошким вртовима не могу да се виде.

Д. Варагић

ЗМИЈА С НОГАМА

Породица „Вараниди" укључује 31 врсту ових животиња које још живе на нашој планети. Највише их је у Аустралији. Тамо их називају игуане. То је погрешно, јер праве игуане не припадају њима а живе на америчком континенту, на Мадагаскару и на неким острвима у Тихом океану.

Аустралијске варане, дужине око два метра, сматрали су највећим на Земљи све док нису откривени „змајеви са Комода". (Неке врсте нису веће од 20 центиметара.)

„Вараниди" имају велике сличности са змијама, јер су се оне и развиле од неких њихових примитивних облика.

ФРЕДЕРИК БРАУН

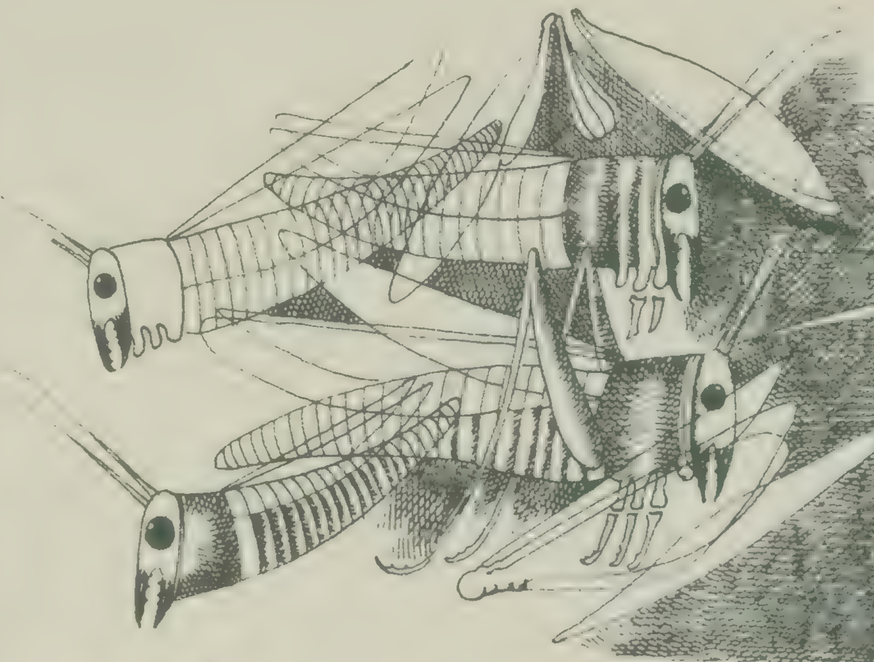

ПОСЛУШНОСТ

НА САМОМ РУБУ ГАЛАКСИЈЕ, НА СИЋУШНОЈ ПЛАНЕТИ, НАЛАЗИ СЕ СПОМЕНИК ЧОВЕКУ... ЧИТАВИХ ДВАДЕСЕТ ПЕТ ЦЕНТИМЕТАРА ВИСОК

У рутинској патроли у удаљеном Сектору 1534, много парсека од Земље, капетан Меј и поручник Дон Рос играли су шах када се огласио аларм.

– Искључи га, Дон. – Капетан Меј и не подиже поглед са шаховске табле. Сигурно неки метеор у пролазу. У овом сектору није било никаквих свемирских летелица, сем оних са Земље. Човек је продро у свемир на хиљаде парсекова, а још није срео ниједну интелигентну форму живота способну да комуницира, а камоли да путује свемиром.

Рос се окрену ка табли са инструментима и телеекрану. Дах му застаде.

– Капетане... брод! – једва изусти. Меј је већ преко његовог рамена запрепашћено зурио у екран.

– Пали, Дон!

– Али, капетане, изгледа да је Рочестер летелица! Наш је! Не знам шта тражи овде, али сигурно не можемо...

– Погледај боље! – промукло изусти Меј.

Рочестер, но не баш сасвим. Нешто чудно... Наравно, изванредна копија Рочестера! Дону рука полете ка командама за ракетну паљбу, па нагло застаде. Зачу глас, пун пригушене панике:

– Смирите се, људи! Нисмо непријатељи!

Рос запрепашћено погледа Меја.

– Знам, чујем га и ја. Телепатска порука. Пали, Дон пали! – Рос притисну дугме. На екрану бљесну ослобођена енергија, па се све нагло смири. Нигде брода, нигде чак ни његовог најмањег остатка.

Адмирал Сатерленд их је намргођено посматрао:

– Не желим поново да гледам ваш званични извештај, Меј. Обојица сте прошли кроз психограф. Из ваше свести извукли смо сваки секунд сусрета и у потпуности га реконструисали. Овде сте због дисциплинског прекршаја. Капетан Меј, позната вам је казна за непослушност?

– Смрт, адмирале.

– А коју наредбу нисте извршили?

– Општу наредбу 39, Приоритет А. Сваки земаљски брод, војни и цивилни, мора моментално по опажању да уништи сваку неидентификовану летелицу. Уколико не успе да је уништи, мора да настави лет у свемир, у смеру супротном од Земље, све док не утроши сво гориво.

– А разлог, капетане?

– Онемогућити да непријатељски ванземаљац прати нашу летелицу и тако открије положај Земље.

– А ипак сте се, капетане, оглушили о ову наредбу. Нисте могли бити сигурни да је непознати брод уништен, а вратили сте се. Шта имате да кажете у своју одбрану?

– Сматрао сам да није било потребно приступити крајњим мерама. Непозната летелица није деловала непријатељски. То што је била верна копија нашег Рочестера убедило ме је да они већ знају положај Земље и ко зна шта још, па...

– Бесмислица! Јасно је да ови ванземаљци поседују телепатску моћ. На тај начин су могли да украду наше конструкционе методе. То уопште не значи да знају положај Земље, чак ни то да смо ми људи.

– Дакле, господине, верује се да је брод био непријатељски? – убаци Рос.

– Где сте се школовали, поручниче? – одбруси адмирал. – Изгледа да нисте схватили основни принцип наше одбрамбене стратегије, разлог што четири стотине година патролирамо свемиром у потрази за било каквим ванземаљским животом. СВАКИ ВАНЗЕМАЉАЦ је непријатељ. Што га брже уништимо, Земља ће бити безбеднија.

– Погледајте историју света! – нервозно настави адмирал. – Она то сигурно доказује. Рим! Да би опстао, морао је покорити и уништавати моћне суседе. Александар Велики! Наполеон!

– Господине – суво одврати капетан Меј – јесам ли осуђен на смрт?

– Да.

– Онда могу слободно да говорим. Где је Рим сада? Александрова и Наполеонова царства, нацистичка Немачка?

– Прећи ћу преко ових ваших сентименталних заблуда, капетане. Ви нисте осуђени на смрт. Рекао сам то само да бих видео колико далеко ћете ићи. Милост вам не указујем због хуманих бесмислица, већ зато што су откривене истинске олакшавајуће околности.

– Брод ванземаљаца – настави адмирал – је заиста уништен. Разлог што то инструменти нису забележили, а ни ви визуелно, а што су наше суперанализе показале, јесте да је брод био исувише мали. Чак лакши од два килограма.

– Лакши од...

– Наравно. Контактирао вас је са раздаљине од свега неколико центиметара. С те раздаљине сте га потпуно уништили. Тако нисте видели ни његов најмањи остатак. – Насмешио се. – Поручниче Рос, честитке за прецизно нишањење. Убудуће ће, наравно, детектори на нашим бродовима бити подешени за откривање и најмањих објеката. Цела наша флота у свемиру упозорена је да их тражи и уништи. Проглашено је ратно стање.

На излазу из адмираловог штаба, чекали су их униформисани стражари који су одмах ухапсили капетана Меја.

– Очекивао сам ово – успео је да промрмља Меј усплахиреном Дону. – Не заборави да нисам послушао веома важну наредбу. Живот ми је поштеђен. Држи се по страни.

Неколико дана касније, Дон је сазнао да су уништена још четири ванземаљска брода. После оног првог контакта, комуникације више није било.

Десетак дана касније, Дон се вратио у Адмиралитет и затражио пријем код адмирала Сатерленда. Адмирал га је примио, тек пошто је преко ађутанта добио поруку – „Знам план који ће нам омогућити да нађемо планету ванземаљаца, без ризика по Земљу."

Пред адмираловим столом, у ставу мирно, почео је:

– Ванземаљци су вероватно покушавали да успоставе контакт са нашим бродовима. Није им пошло за руком, јер их ми одмах уништавамо. Ако им дозволимо да комуницирају, можда ће одати положај своје планете.

Адмирал га је заинтересовано слушао, па Дон одлучно настави:

– Предлажем да ме пошаљете у исти сектор у коме је направљен први контакт, овога пута **ненаоружаног**. Сваки брод у свемиру треба да буде обавештен да ми је задатак да успоставим контакт и да сам ненаоружан. Тако ће вест допрети до ванземаљаца. Изгледа да својим телепатским способностима могу сакупљати мисли са велике раздаљине, а могу их одашиљати – бар земљацима – само са мале удаљености.

– Пошто ће знати да сам ненаоружан – настави Дон – покушаће да успоставе контакт. Саслушаћу шта имају да кажу, и надам се да ће порука садржати нешто што ће нам указати и на положај њихове планете.

– У том случају, остаје им највише двадесет четири часа живота – рече адмирал. – Но, шта у супротном, поручниче? Шта ако вас следе кад се враћате на Земљу?

– Господине, на Земљу ћу се вратити само ако сазнам да им је наш положај већ познат и за то добијем чврст доказ. Верујем да га већ знају, а да нас нису напали само зато што нису непријатељски расположени, или су исувише слаби.

Адмирал га је замишљено посматрао.

– Има нечега у томе што говориш, синко. Храбар си. Вероватно ће те ово коштати живота, но ако преживиш и вратиш се са вестима о положају њихове планете, бићеш херој.

– Господине, не желим никакве почасти. Ово је нешто што морам да учиним. Желим да се искупим за нешто што ми лежи на савести. Треба-

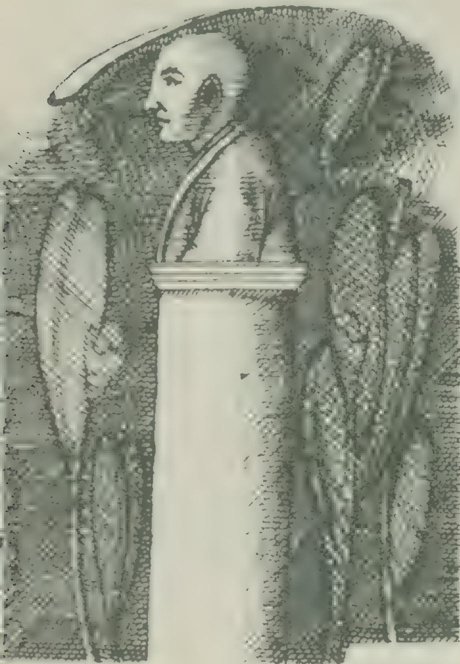

Илустровао Михаило Ђоковић Тикало

ло је да спречим капетана Меја и да не дозволим да не послуша наредбу. Не би требало да сам сада овде, жив. Требало је да одлетимо у свемир...

– Разумем твоја осећања. Брод ће бити спреман за три дана. Толико је потребно да се вест упути целој нашој флоти. А ти ни у чему не смеш одступити од свог плана.

– Уколико ванземаљци не знају положај Земље, неће се вратити. Дајем вам своју реч, адмирале.

– Врло добро, КАПЕТАНЕ Рос.

Усамљени брод лебдео је Сектором 1534. Капетан Дон Рос мирно је седео и чекао на глас. Јавио се после готово три сата чекања.

– Поздрав Дон Рос – рече глас, а истовремено се на екрану појави пет сићушних летелица.

– Жао ми је Дон Рос – настави глас. – Плашим се да овај сусрет не доноси добро ни теби ни нама. НЕ ЗНАМО положај ваше планете. Можда смо могли да га сазнамо, али нас то није интересовало. Тако, ако следиш наредбе, никад се више нећеш вратити на Земљу.

Дон Рос за тренутак затвори очи. Ово је, дакле, крај.

– Тачно је, Дон Рос – рече глас. – И ти и ми осуђени смо на пропаст. Ми не можемо да се пробијемо кроз ваше патроле: покушавајући, више од пола наше расе је уништено.

– Пола! Зар то значи...

– Да. Било нас је свега хиљаду. Направили смо десет бродова, сваки за стотину нас. Земљани су уништили пет. Ово што видиш, то је све што је од нас остало.

– Пођи у смрт са истином о нама, Дон Рос – настави глас. – Ми смо веома стара цивилизација, много старија од вас. Наш дом је била сићушна планета, свега око стотину миља у пречнику. Ваши бродови је још нису открили, но то је само питање времена. Поседујемо интелигенцију већ много миленијума, али никада нисмо градили летелице. Није било потребе, нити смо то желели.

– Пре ваших двадесет година, један земаљски брод прошао је близу наше планете. Ухватили смо мисли његове посаде. Тако смо сазнали да нам прети уништење и да нам је једина шанса за опстанак да побегнемо што је могуће даље од Земље.

– Зар се не бисте борили?

– Не, ми смо мирољубиви, не можемо и не желимо да убијамо. Чак када би смрт само једног јединог Земљанина обезбедила наш опстанак, опет га не бисмо убили.

– То ти, Дон Рос, не можеш да разумеш. Чекај – видим да схваташ. Ниси као други Земљани, Дон Рос. Но, да се вратимо нашој причи. Из мозгова посаде тог брода, покупили смо податке о свемирским летелицама и направили по том моделу наше сићушне бродове. Спремили смо се за бег. Али, није нам успело да се пробијемо кроз ваше патроле. Пет бродова је покушало и све сте их уништили.

– Један од њих сам ја уништио – тужно рече Дон Рос.

– Ти си само следио наређења. Не окривљуј себе. Послушност је у вама уврежена исто тако дубоко као у нама мржња према насиљу. Онај први контакт је био намеран. Морали смо да будемо заиста сигурни у ваше намере.

– И ето, довели смо све преостале бродове овде, када смо сазнали да долазиш ненаоружан. Наде више нема. И када би се вратио на Земљу и пренео све што смо ти рекли, опет нас не би пустили да одемо. Исувише је мало људи као што си ти.

– Збогом, Дон Рос. Какво је то чудно осећање које читам у твојим мислима? Није земаљско. Зашто се смејеш?

– Слушај, мој ванземаљски пријатељу који не можеш да убијаш – громогласно узвикну Дон. – Извући ћу вас из овога. Провешћу вас кроз наше патроле и одвешћу вас у сигурност. Смејем се овој иронији – спашћу вас, драги незнанци, слепо следећи наређења и идући у смрт. Идем у васиону да умрем, а ви идете са мном да тамо живите.

– Прилубите се испод кљуна мог брода. Тако вас детектори неће открити. Прећи ћемо више од сто хиљада парсекова пре него што ми гориво нестане. Даље ћете се и сами снаћи.

После дуге паузе, глас тихо и благо рече: „Хвала".

Сачекао је да се пет сићушних бродова сасвим прилубе уз његову летелицу. Још једном се громко насмејао и покорио се наредби. Одлетео је у свемир.

На сићушној планети, на самом рубу галаксије, на удаљености пет пута већој од оне до које су људи продрли у свемир, налази се споменик Човеку. Бубе по њему миле. Оне су га саградиле и ту долазе на ходочашће.

Споменик је направљен од веома тврдог метала. У овом безваздушном свету трајаће вечно – или док га Земљани не пронађу и униште. Наравно, уколико се до тада Земљани много, много не промене.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

ОСМОСМЕРНИ МОЗАИК С КОНАЧНИМ РЕШЕЊЕМ (МЕСТА У ЈУГОСЛАВИЈИ)

У овој осмосмерници се налазе називи 55 места у Југославији који су распоређени у свим правцима осмосмерке (правац кретања даме у шаху). Када прецртате називе свих места неће вам остати ни једно непрецртано слово, што је уједно и коначно решење ове осмосмерке.

Ц	А	В	О	Р	Д	Н	А	С	К	Е	Л	А
А	А	Р	О	Ж	Н	А	Д	О	Л	И	Н	А
В	Л	В	А	М	Б	Р	У	С	А	И	А	К
О	Е	Е	Е	Д	Е	А	А	М	Д	П	Р	Е
Л	К	Л	К	Ј	А	Л	Л	А	А	А	Е	Ј
Е	С	И	И	О	К	Ц	Р	Т	Њ	Е	С	И
Ђ	А	К	Н	К	И	Г	И	О	У	К	Н	Р
Н	Ш	А	Р	Ј	А	Н	А	Р	А	А	И	А
А	Л	К	К	О	О	П	А	Р	А	Њ	К	Ч
Р	Н	Л	Р	Н	Б	Т	Л	Ц	К	Т	Р	М
А	Т	А	Д	А	А	О	С	А	А	К	А	К
З	И	Д	А	М	Б	Л	Т	Њ	Н	П	Љ	Р
А	Ћ	У	Р	А	Е	Ч	А	Н	О	А	Е	С
П	И	Ш	Г	Х	О	Б	Е	П	О	Р	В	К
И	Р	А	О	Ч	Р	В	О	Л	А	П	О	А
В	А	В	Е	В	Е	В	Е	Б	И	Л	А	С
О	З	А	Б	Т	О	С	И	Ш	А	Р	Е	О
Н	А	Б	К	П	О	Р	Р	Ј	Е	А	О	В
К	Р	И	О	Н	О	П	Е	Е	Ч	Т	В	О
Р	Т	Љ	И	Л	К	К	О	В	О	Е	О	Т
Е	Е	Г	А	Ћ	И	Ш	У	Л	Е	В	Л	А
Ц	А	М	А	Ш	И	К	С	Н	А	С	О	Б

Попис места:

АГИНО СЕЛО, АЛЕКСАНДРОВАЦ, АЛЕКСА ШАНТИЋ, АЛЕКСИНАЦ, АМБРУС, АПАТИН, АДАРАЦ, АРАНЂЕЛОВАЦ, БАБЕ, БЕЛА ПАЛАНКА, БЕОГРАД, БЛЕЧЈИ ВРХ, БОСАНСКИ ШАМАЦ, БРСЕЧ, ВЕЛУШИЋ, ВЕЛИКА КЛАДУША, ВЕЛИКА ПЛАНА, ВРБАЊА, ГРАДИНА, КАРЛОБАГ, КЛАДАЊ, КРАГУЈЕВАЦ, КРАЉЕВО, КРАЊ, КУЛА, КУТЕ, ЛУКОВО, ЉУБАВА, МАЛО РИБАРЕ, МАТАРУГЕ, МУРСКА СОБОТА, НОВИ ПАЗАР, ОЖБАЛТ, ОЛОВО, ОРЛЕ, ОТЕШЕВО, ПАЗАРИЋ, ПОПОВО ПОЉЕ, ПРАПУТЊАК, РАТАРИ, РЕСНИК, РИЈЕКА, РОЖНА ДОЛИНА, САЛИ, СВЕТА, СЕВЕРОВО, СКРОБОТИНО, СРБОВО, СТОЈНИК, ТОПОЛА, ШАРЕ, ШКРАБАЧЕ, УМАГ, УМЧАРИ, ЦЕРКНО.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Бјегојевић, 11) ак, 13) ранораниолац, а, 14) крема, 15) клик, 16) ИТ (Иво), м, 17) Италијанка, 20) Павлова, 22) атлас, а, 23) пароводи, 25) ВТ, 26) Пу, 28) Тигана, 29) Ока, 30) исти, а, а, 32) Омар, 33) Р.У.Р., 34) Адакале, 37) утег, 39) Рио Негро, 42) Сифниос, 43) Игало.

ЦРТИЦЕ ИЗ НАШЕ ИСТОРИЈЕ

ДУКАТ ЗА ЋУТАЊЕ

УСТАНИЧКИ ВОЂА ПАВЛЕ ЦУКИЋ РЕКАО ЈЕ АУСТРИЈСКОМ ОФИЦИРУ: – НЕ ПРИЛАЗИ! НАТРАГ НЕМАМО КУД, А НАПРЕД МОРАМО!

Пожар другог српског устанка запалио је Србију у пролеће 1815. године. Избегли учесници првог устанка враћали су се преко Саве и поново прихватали оружја. Међу њима били су и познати устаници Павле Цукић, Макса Крстић и капетан Јовица са својим бећарима. Они су водили борбе за Палеж (Обреновац). Међутим, и сад је, као и почетком првог устанка, недостатак оружја и муниције био највећа мука. Зато су једне ноћи Павле, Макса и Јовица прешли кришом натраг. Они су већ од раније имали своје везе и преко њих су врло брзо на обалу допремили знатне количине разног ратног материјала.

Лађа је била добро прикривена и устаници су журно уносили товар у њу. Требало је све да се обави у строгој тајности јер Аустрија је наредила својим пограничним јединицама да будно мотре на кретање устаника и да спречавају сваку њихову активност на аустријској територији која би могла да доведе Беч у сукоб с Портом.

Устаници су то знали и чинили све што је било могуће да њихове акције остану непримећене. Сада, под окриљем ноћи, вршено је брзо укрцавање брода испод купиновачког чардака. Али кад је почело да свиће, аустријске страже опазе да се на обали нешто дешава. Извршавајући строго наређење, аустријски официр појури према броду са исуканом сабљом и групом војника:

– Ко сте ви? Натраг! – викао је витлајући сабљом. – Сад ћу на вас и ватром и сабљом.

Павле Цукић се испречи:

– Не прилази! Ти ћеш први погинути, а онда ће бити и већег зла! Натраг немамо куд, а напред морамо. Уклони се и ћути! Ако нас дарнете, све ћемо вас побити, чардак ћемо спалити и опет се вратити својима.

Официр се заустави. Војници се окупише око њега. Сви су они били наши људи. Цукић им приђе.

– Војници, ево вам дукат, па нити је ко шта видео, нити чуо.

Војници погледаше у официра. Он потврдно климну главом.

– Деде, помозите да се ово што брже утовари – рече им.

Дан још није освојио кад је натоварена лађа прешла на другу обалу Саве.

С. З.

ПОПАЈ
By
BUD SAGENDORF

ЈЕ Л' ПОПАЈ
КОД КУЋЕ?

НИЈЕ! ОТИШАО
ЈЕ ЈУТРОС
ЈОШ ПРЕ
СВЕТА!

ЈЕСИ Л' ВИДЕО
НЕГДЕ ПО-
ПАЈА?
НЕ ДАНАС,
ГОСПО'ИЦЕ
ОЛИВА!

ЗАВИРИЛА
САМ У СВАКИ
ЧАМАЦ
И НЕМА
ГА!
НИСАМ НИ ЈА
ИМАО ПРИЛИКЕ
ДА ГА СРЕТ-
НЕМ!

ОХ, ЈАДНА ЈА!
ГДЕ ЈЕ МОЈ
МОРНАР?
ШМРК!
НЕ РОНИТЕ СУЗЕ
ПО ОВАКО ДИВНОМ
ПРОЛЕЋНОМ
ДАНУ!

ПРОЛЕЋНОМ?
!
?
ПА НАРАВНО!
ЈУЧЕ ЈЕ БИО
ПРВИ ДАН
ПРОЛЕЋА!

САД ЗНАМ
ГДЕ ЈЕ!
4/8

ОПЕТ ИСТА ПЕСМА! ЏОЊАШ
ОВДЕ СВЕ ДОК НЕ НИКНЕ!
СПАНАЋ
BUD SAGENDORF

БЕОГРАД

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

11001 МАКЕДОНСКА 29

ПАСТИРИЦА НА ЛОМАЧИ

Ко је била Јованка Орлеанка и због чега је спаљена?

ЈАДРАНКА КОСОВИЋ
Браће Срнић 9/34
11000 Београд

Према предању, гласови са неба наредили су младој пастирици Жан д'Арк да спаси Француску од енглеских освајача. Такозвани стогодишњи рат између Француза и Енглеза био је у јеку кад јој је краљ Шарл VII поверио команду над војним одредом од 800 људи којим је требало да ослободи Орлеан од енглеске опсаде. Седамнаестогодишња девојка заиста је приморала Енглезе да прекину опсаду. Добивши после ове победе име Јованка Орлеанка, надјачала је Енглезе код Поатјеа и одвела Шарла VII у Ремс, где је крунисан. Међутим, године 1430. пала је у руке Бургунђана, који су били присталице енглеског краља, и они су је предали Енглезима. По њиховом налогу, црквени суд осуђује је на смрт као кривоверку и вештицу. Године 1431. спаљена је жива на ломачи и до последњег часа држала се храбро. Имала је деветнаест година.

Њена судбина још више је појачала родољубиво осећање Француза, што је умногоме допринело коначном протеривању Енглеза из Француске и завршетку стогодишњег рата 1435. године.

У 19. веку проглашена је националном јунакињом Француске. Својим животом и храброшћу надахнула је сликаре Енгра и Делакроа, књижевнике Франсоа Вијона, Анатола Франса и Бернарда Шоа и композитора Шарла Гунова.

Друга недеља у мају, посвећена њеној успомени, слави се у Француској као национални празник.

ИМЕНА ПО БОГИЊАМА

Занима ме одакле потичу и шта значе речи флора и фауна?

РАМИЗ ХАЛИЛОВИЋ
78230 Скендер Вакуф

По Фауни, староримској богињи плодности, сав животињски свет одређене средине, подручја, континента, земље или неког периода у историји Земље, назван је заједничким именом фауна. За разлику од ње, по староиталијанској богињи цветања Флори, сав биљни свет назван је флора.

АЈКУЛА У СВАКО ДОБА

Да ли се ајкуле размножавају исто као остале рибе?

МАРИНКО ПОКРАЈАЦ
32240 Лучани

Свих 250 врста ајкула размножава се на веома занимљив начин који се потпуно разликује од размножавања других риба. Наиме, ајкуле се легу из јаја у самој мајци и младунци, који нису дужи од 40 центиметара, долазе на свет живи. Међутим, неке врсте су и тада опасне, чак док су још у мајчиној утроби. Забележен је случај да је још нерођен морски пас угризао за прст биолога који је правио царски рез на његовој огромној мами.

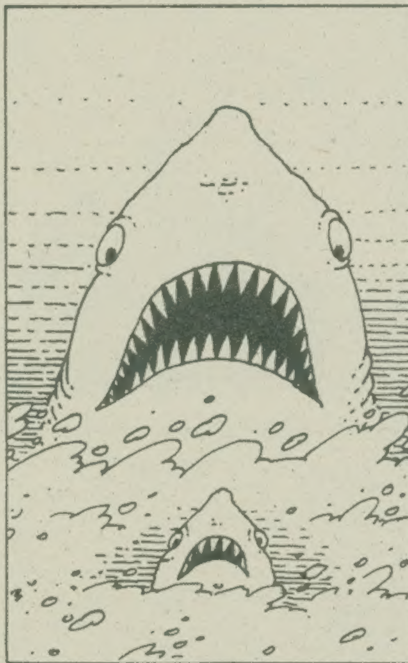

НА НЕБУ ТРАГ

Желела бих да сазнам због чега авиони остављају за собом бели траг.

ИСМЕТА ХАЏИАБДИЋ
71430 Олово

Бели траг, односно кондензат, како се он стручно зове, у ствари је обична водена пара. Настаје тако што се водоник, од којег се, између осталог, састоје издувни гасови авионских мотора, једини са кисеоником из атмосфере и ствара водену пару.

ИСТИ, А РАЗЛИЧИТИ

Уопште ми није јасно како неко може да разликује Кинезе од Јапанаца. Да ли ти можеш да ми објасниш ту разлику, акс она постоји.

ЕСАД БАБИЋ
Петра Кочића 18
88000 Бањалука

Разлика између Јапанаца и Кинеза, ма како они нама изгледали „исто", ипак постоји и искусно око може да је примети. Она је најуочљивија на лицу, које је код Кинеза дугуљасто, по тону жуте боје и подсећа на пергамент. Образи им никада нису румени, а брада је ретка. Нос је правилнији него код Јапанаца. Лице Јапанаца, међутим, има јаке и истакнуте кости, јабучице су испупчене, широко је и кратко и подсећа на квадрат. Нос је спљоштен, а брада и бркови густи.

Постоји очигледна разлика и у начину хода, који је код Кинеза еластичан и лак, док је код Јапанаца тежак, јер се они на земљу ослањају целим стопалом.

РАВЕЛ НИЈЕ ИГРАО БОЛЕРО

Знамо да је болеро игра, али нам није јасно каква.

ЈАСМИНКА И ЕЛИЗАБЕТА КОНЧИЋ
41214 Велико Трговиште

Већ 57 година, колико је прошло од када је чувени композитор Морис Равел компоновао знаменити „Болеро", ова композиција је међу најслушанијим у области популарне оркестарске музике. Међутим, иако је Равел пронео звук и ритам болера широм света, он није први који је компоновао ову врсту музике. Наиме, болеро је шпанска народна игра умереног темпа у трочетвртинском такту, пореклом, наводно, из Африке. Ову темпераментну игру на позорницу је први увео играч из Кадиса Себастијан Серезо 1780. године, а игра се уз пратњу цитре или гитаре и кастањета. Један или два играча, најчешће жена и мушкарац, изводе разнолике живописне кораке и брзе покрете, укључујући и фигуре из класичног балета, затим скокове и изненадно заустављање у карактеристичној пози с рукама изнад главе, при чему и певају.

Као народна игра, болеро је готово ишчезао и данас се изводи још само у Кастиљи и Андалузији. Али, он је већ дуго надахнуће многим композиторима да стварају у ритму ове музике: болеро су, поред осталих, компоновали и Бетовен, Вебер и Шопен. Наравно, најпознатији је Равелов.

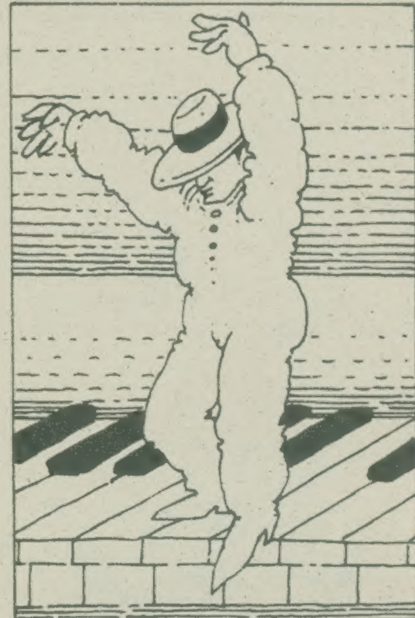

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Rosemari Nyarko, Arthur Emmanuel, P. O. Box 1251, Tema, Ghana – има 21 годину, воли музику и спорт, посебно пливање, језик дописивања енглески.

Danijela Kary, Vijenac Moše Pijade 19, 54000 Osijek – има 13 година, воли музику и животиње.

Данијел Вуксановић, Светозара Марковића 5/а, 21411 Бегеч – има 10 година, воли диско музику, сакупља значке и привеске.

Рената Старчевић, Побједе 117, 56214 Ласлово – Корођ – има 11 година, жели да се дописује са младима из наше земље.

Тамара Худобец, Пролаз Матка Б. 4/а 51410 Опатија – има 13 година, воли музику, сакупља постере.

Сузана Стоичков, Васе Савића 56/2, 34300 Аранђеловац – има 15 година, воли музику и књиге, бави се спортом, навија за Партизан.

Вера Сомора, Николе Тесле 14, 21411 Бегеч – има 14 година, воли забавну и народну музику.

ГДЕ ЈЕ ЗМИЈИ СРЦЕ

Молим те да ми кажеш где се змији налази срце.

ЉУБИНКА ЕРИЋ,
31000 Титово Ужице

Срце змије налази се у предњем делу тела, исто као и стомак. У ствари, срце је смештено у првој петини целе дужине змијског тела, а стомак је дугачак, узан и веома растегљив.

ДЕВОЈКА НА ЖРТВЕНИКУ

Већ дуго се распитујем о Ифигенији. До сада сам успела само да сазнам да је митска личност. Знате ли ви више од тога?

ЈАСМИНА,
Маршала Тита 4
18300 Ариље

По хеленској митологији, Ифигенија је била кћи Агамемнона, краља Микене и Клитемнестре. Њу је отац, како каже предање сачувано у Еурипидовој драми „Ифигенија на Аулиди", одлучио да жртвује богињи лова Артемиди и тако је умилостиви да пусти ветрове који би разапели једра грчких лађа спремних да заплове на Троју. На идеју о овој жртви Агамемнон није дошао сам тим пре што му је Ифигенија била љубимица: да је положи на Артемидин олтар саветовао га је пророк Калхант. Међутим, богиња је спречила злочин ставивши на жртвеник свету срну а Ифигенију одвела у далеку земљу Тауриду да јој служи као свештеница.

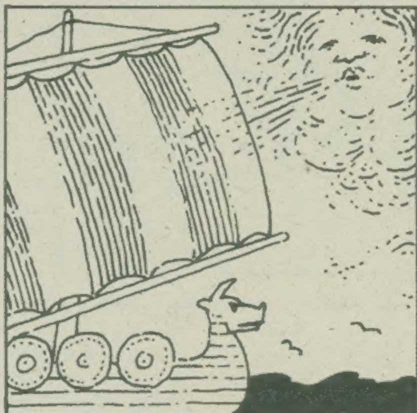

МОКАСИНЕ ЗА КОЊЕ

Чинило ми се да нема шта не знам о Дивљем западу, посебно о Индијанцима. Изненуха ме је брат упитао да ли знам због чега Индијанци нису поткивали своје коње. Нисам умео да му одговорим.

МАРКО ТРИВИЋ,
21000 Нови Сад

Знаш да Индијанци пре доласка Европљана нису имали појма шта су то коњи. Упознали су их тек кад су стигли шпански освајачи а почели да користе кад су их, напуштене и остављене, ловили по преријама. И врло брзо су постали изузетно вешти и смели јахачи.

Иако нису знали за поткивање правим, железним потковицама, Индијанци су одмах пронашли начин да ноге својих коња заштите од оштрог камења и бодљикавих кактуса: комадима сирове и још влажне коже обавијали су копита и опутом их везивали око чланака. Ове кожне потковице биле су јако издржљиве и штитиле су ноге од убода.

Сваки Индијанац је сам „поткивао" свог коња. Онај који их је имао, много, поткивао их је само кад би његово племе полазило у рат. У међувремену коњи су „босоноги" шетали преријом. На крају ваља рећи да су ове кожне потковице Индијанци називали „мокасинама за коње".

КО СЕ КРИЈЕ ИЗА АЛКИБИЈАДА НУШЕ

У књизи „Аутобиографија" Бранислава Нушића (издање београдске „Културе" из 1962) наишла сам на податак да је право име нашег великог комедиографа Алкибијад Нуша. Желећи да проверим овај податак завирила сам у Ларусову енциклопедију, али у њој нема ни помена о томе: једино што пише је да је Нушић као псеудоним користио и име Бен Акиба. Да ли је теби познато какво је заправо његово право име и презиме?

МАРГАРЕТА СТОЈКОВИЋ,
Булевар ЈНА 85
11000 Београд

Право Нушићево име је заиста Алкибијад Нуша и тако се звао све до младићког доба када је у складу са општим тенденцијама посрбио име. Зашто је до посрбљавања дошло није тешко схватити ако се зна да је то време (друга половина 19. века) када се Србија коначно ослобађа турске власти и постаје самостална држава. Под псеудонимом Бен Акиба, позајмљеним од старог јев-

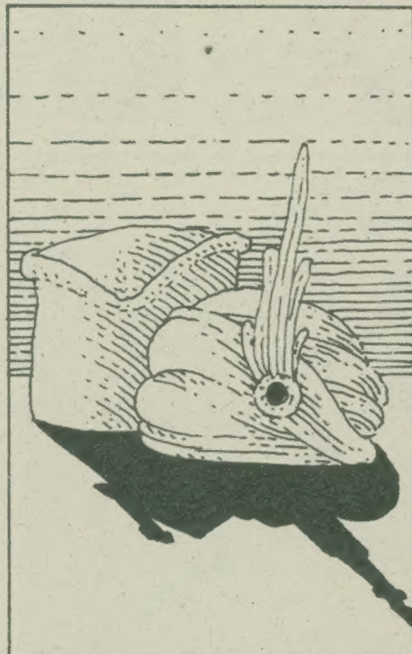

рејског мудраца, Нушић је отпочео серију врло популарних хумористичких ресци у предратној „Политици".

ЖУТО ИЛИ БЕЛО, СВЕЈЕДНО

Сви знамо да је злато жуто али се сада изгледа накит прави и од белог? Молим те да ми одговориш какво је то злато и које је вредније?

БРАНКА КОТИЗА,
Франца Розмана 4
Сарајево 71000

Једина разлика између жутог и белог злата је у томе што се ово друго меша с паладијумом, лаким сивкастобелим и сјајним металом који му и даје беличасту боју. Према томе и вредност је иста.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР Издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-820, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. 1 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара

ПРЕТПЛАТА
ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$ 29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ 76.–
ШВЕДСКА	Шкр. 225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр. 231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр. 61.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054 уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

Насловна страна:
ЉУБОМИР МИЛОЈЕВИЋ
ЉУБАЦ

WALT DISNEY
МИКИ

ЗАСАДИЋЕМО ГА ОВДЕ, МИКИ!

ЈЕСИ ЛИ СИГУРНА ДА ЈЕ ТО ПРАВО МЕСТО?

ДА! СИГУРНА САМ!

СТАНИ! ПРЕДОМИС-ЛИЛА САМ СЕ!

ПОРЕД ГАРАЖЕ БИ БИЛО СУПЕР!

ДА, ДА, ТО ЈЕ ПРА-ВО МЕСТО! ЗАСА-ДИ ГА ДОК СЕ ЈА ВРАТИМ!

ПЛАШИМ СЕ ДА ОПЕТ НЕ ПРОМЕНИ МИШЉЕЊЕ...

БОЉЕ ДА ГА ВРА-ТИМ НАЗАД, ПО-РЕД ОГРА-ДЕ...

ТАЧНО ЗНАМ ШТА БИ СЕ ДЕСИЛО ДА САМ ГА ТАМО ЗАСАДИО...
© 1984 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

САДА ЈЕ ОДЛИЧНО!

РАЗМИСЛИЛА САМ МАЛО... ИПАК ГА ВРАТИ НА СТАРО МЕСТО!
9-30
Distributed by King Features Syndicate